ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Κατεχωρίσθη ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν προμηθευτῶν
ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2491 τοῦ 1955

ΕΤΟΣ Β'. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1880. ΦΥΛΛ 13.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΤΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ.

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Νέου Σεραπείου.

Εὑρὼν ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ μακαρίτου συγγενοῦς μου Τασσίκα, μέλους τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, τὴν ἔγκλειστον ἐπιστολὴν τοῦ Ἀοιδίμου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων πέμπω ταύτην ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν καὶ διὰ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ γράψαντος καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς. Πέποιθα δὲ, ὅτι οἱ ἀναγνῶσται τοῦ Νέου Σεραπείου ἀσμένως θ' ἀναγνώσωσι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, δι' ἧς ὁ ἀληθὴς ἐκεῖνος πατριώτης συγχαίρει τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φίλῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἱδρύσει τοῦ Νοσοκομείου ἡμῶν καὶ εὔχεται ν' ἀκούσῃ καὶ τὴν ἵδρυσιν σχολείων πρὸς μόρφωσιν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβόντων Ἑλλήνων. Ἐξήκοντα ὅλα ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε καὶ αἱ μεταγενέστεραι γενεαὶ ἐβελτίωσαν βεβαίως τὸ νοσοκομεῖον καὶ ἵδρυσαν κατὰ τὰς εὐχάς του ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἀλλ' ἀμφότερα χρήζουσι τελειοποιήσεως, καὶ εἴθε ἡ ἀγαθοέργεια καὶ φιλογένεια πάντων τῶν ὁμογενῶν νὰ καταστήσωσι τὰ ἀγαθοεργὰ ταῦτα καταστήματα ἄξια τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος. (1)

Φ....

(1) Σ. Σ. Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας τῷ ἀξιοτίμῳ συμπολίτῃ ἡμῶν κ. Φ..... ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἧς ἠξίωσε τὸ ἡμέτερον σύγγραμμα, πέμψας ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μεγάλου τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλου, καὶ τὴν αὐτὴν μετ' αὐτοῦ ἐκφράζομεν εὐχὴν ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν ἡμετέρων καταστημάτων, ὧν ἡ θέσις, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν εἶναι ἀνθηρά. Περὶ τῶν αἰτίων τῆς τοιαύτης τῶν καταστημάτων ἡμῶν θέσεως ὡς καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς βελτιώσεως αὐτῶν, προσεχῶς ἐκτενῆ ποιησόμεθα λόγον.

Φιλογενέστατε κ. Κυριακὲ Τασσίκα,

26 Νοεμβρίου 1819 ἐκ Σμύρνης.

Δὲν σιτάπτει τοὺς ἀνθρώπους μόνον ἡ προσωπικὴ γνωριμία. Καὶ χωρὶς νὰ σὲ γνωρίζω σὲ ἠγάπων φίλε, καὶ πρότερον ἀκούων ἐκ φήμης τὴν ἀγαθήν σου προαίρεσιν. Ἤδη δὲ λαβὼν τὴν ἐπιστολήν σου καὶ πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ φίλου Κυριακοῦ Μοράλη ἀκριβέστερον τὰ κατ' ἐσὲ, δὲν λείπω ἀπὸ τοῦ νὰ σὲ κοινοποιήσω τὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς μου. Διότι μεταξὺ τῶν ἄλλων στολίζει τὸ γένος μου καὶ τὸ σὸν ἀξιότιμον ὑποκείμενον. Ἐπαινῶ εἰλικρινῶς τὴν φιλογένειάν σου, καὶ τιμῶ τὴν ἀγάπην σου κατὰ χρέος· ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων σου φροντίδων καὶ λέγεις καὶ πράττεις ὅ,τι δύνασαι πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὁμογενῶν μας. Χαίρω μαθὼν, ὅτι εἰς τὴν πόλιν σας συνεστήθη καλὸν νοσοκομεῖον. Εὔχομαι μόνον καὶ παρακαλῶ θερμῶς, καὶ σὲ, καὶ τοὺς ἄλλους αὐτόθι φιλογενεῖς ὁμογενεῖς νὰ τὸ φέρητε εἰς τὴν ἐνδεχομένην τελειότητα πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ἔπαινον τῆς φιλανθρωπίας σας. Ἀκούω, ὅτι τρέφουσι τινὲς ζῆλον νὰ συστήσωσι καὶ σχολεῖον. Εἴθε νὰ τοὺς φωτίσῃ καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ὁ Πατὴρ τῶν φώτων νὰ φέρωσιν εἰς τέλος καὶ τὸν ἀγαθὸν τοῦτον σκοπόν. Φίλε Τασσίκα! ζῶμεν εἰς καιρὸν, ὁπότε κατὰ δυστυχίαν πολλὰ ὀλίγοι τῶν ὁμογενῶν αἰσθάνονται τὴν δυστυχίαν τῆς πατρίδος, καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι μυρία ἐμπόδια. μ' ὅλον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποκάμνωσιν. Ἔμαθες ἴσως τὰ κατ' ἐμέ. Ἀκόμη πολεμοῦμαι, ἀλλ' ὅμως ὑπομένω, καὶ χρεωστῶ νὰ ὑπομένω. Ὅσας καὶ ἂν λάβω πληγὰς, μὲ φαίνονται ἐλαφραὶ, διότι τὰς λαμβάνω ἀπὸ χεῖρας ἀδελφῶν· ὑγίαινε φίλτατε, καὶ εὐτύχει· καὶ τοὺς ἄλλους παρακάλει νὰ ὑπομένωσι καὶ νὰ εὐεργετῶσιν!

Ὁ φίλος σας.

Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

JULES VERNE

ΟΙ ΕΚΒΙΑΣΤΑΙ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

Ὑπὸ τῆς δεσποινίδος

ΕΛΕΝΗΣ Δ. ΖΕΓΓΕΛΗ.

1.

Ο ΔΕΛΦΙΝ.

Ὁ πρῶτος ποταμὸς, οὗτινος τὰ κύματα ἤφρισαν ὑπὸ τοὺς τροχοὺς ἀτμοπλοίου, ὑπῆρξεν ὁ Κλοὺδ, κατὰ τὸ 1812.

Τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο ἐκαλεῖτο ὁ «Κομήτης» καὶ περιέπλεεν ταχτικῶς μεταξὺ Γλασγκόβης καὶ Γκρίην-ρὸκ, μετὰ ταχύτητος ἓξ μιλίων τὴν ὥραν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου ἐμπορικῶν καὶ ταχυδρομικῶν ἀτμοπλοίων ἀνῆλθον ἢ κατῆλθον τὸ ρεῦμα τοῦ σκωτικοῦ ποταμοῦ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἐμπορικῆς ταύτης μεγαλουπόλεως εἰσὶ λίαν ἐξωκειωμένοι πρὸς τὰ θαύματα τῆς ἀτμοπλοΐας.

Ἐν τούτοις τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1862, πλῆθος ἄπειρον συγκείμενον ἐξ ἀφοπλιστῶν, ἐμπόρων, ἐργοστασιαρχῶν, ἐργατῶν, ναυτῶν, γυναικῶν καὶ παίδων συνωθεῖτο εἰς τὰς βορβορώδεις ὁδοὺς τῆς Γλασγκόβης καὶ διηυθύνετο πρὸς τὸ Κέλβινδοκ, ναυπηγεῖον εὐρύτατον, ἀνῆκον εἰς τοὺς κυρίους Τὸδ καὶ Μὰκ Γρηγόριον.

Τὸ Κέλβινδοκ κεῖται εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Κλοὺδ ὄχθης. Μετ' οὐ πολὺ τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ ναυπηγεῖα κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν περιέργων. Οὔτε μέρος τι τῆς προκυμαίας, οὔτε εἰς τοῖχος ἀποθήκης, οὔτε στέγη ἐργαστηρίου, ἐπαρου-

σίαζε θέσιν κενήν· καὶ αὐτὸς ὁ ποταμὸς διεσχίζετο ὑπὸ λέμβων ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης οἱ γήλοφοι τοῦ Γκόβαν ἔβριθον θεατῶν.

Ἐν τούτοις, δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκτάκτου τινος τελετῆς, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον περὶ καθελκυσμοῦ ἀτμοπλοίου.

Ὁ «Δελφὶν» — οὕτως ὠνομάζετο τὸ ὑπὸ τῶν κ. Τὸδ καὶ Μὰκ-Γρηγορίου ναυπηγηθὲν ἀτμόπλοιον— ἐπαρουσίαζέ τι ἔκτακτον;

Οὐχί, ἀληθῶς εἰπεῖν.

Ἦτο μέγα ἀτμόπλοιον πεντακοσίων τόνων, ἐξ ἐλάσματος χαλυβδίνου καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ πάντα συνεδυάθησαν, ὅπως καταστῇ ὅσῳ τὸ δυνατὸν ταχύπλουν. Ἡ μηχανή του ἦτο πεντακοσίων ἵππων πραγματικῆς δυνάμεως, θέτουσα εἰς κίνησιν δύο ὁμοιομόρφους ἕλικας ἐφ' ἑκάστης πλευρᾶς τοῦ ποδοστήματος, εἰς τὰ λεπτὰ τῆς πρύμνης μέρη, καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἀνεξαρτήτους ἀλλήλων —ἐφαρμογὴ ὅλως νέα τοῦ συστήματος τοῦ κ. Δούδζων Δε Μιλγουὼλ, ὅπερ δίδον μεγάλην ταχύτητα εἰς τὰ πλοῖα, βοηθεῖ μεγάλως αὐτὰ εἰς τὸ νὰ περιστρέφωνται ἐντὸς λίαν περιωρισμένου κύκλου.

Οὐδεμίαν ὁ καθελκυσμὸς τοῦ Δελφίνος ἐπαρουσίαζε σπουδαιότητα. Οἱ εἰδήμονες δὲν ἠπατῶντο, δικαίως ἐκ τούτου συμπεραίνοντες, ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο προωρισμένον νὰ συχνάζῃ εἰς μέρη μετρίου βάθους. Ἀλλὰ καὶ αἱ λεπτομέρειαι αὗται κατ' οὐδένα τρόπον ἠδύναντο νὰ δικαιολογήσωσι τὴν σπουδὴν καὶ περιέργειαν τοῦ κοινοῦ. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ «Δελφὶν» οὐδὲν πλέον ἢ ἧττον εἶχε τῶν ἄλλων πλοίων. Ὑπῆρχε λοιπὸν δυσκολία τις περὶ τὸν καθελκυσμόν του, ἣν ὤφειλον νὰ ὑπερβῶσιν; Ὠὐδόλως! Ὁ ποταμὸς Κλὺδ εἶχεν ἤδη δεχθῆ εἰς τὰ ὕδατά του σπουδαιοτέρας χωρητικότητος πλοῖα, ὁ δὲ καθελκυσμὸς τοῦ Δελφῖνος θὰ ἐξετελεῖτο διὰ τοῦ μᾶλλον συνήθους τρόπου. Πράγματι, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἄμπωτις ἤρχιζεν, ἤρχισαν συνάμα καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ καθελκυσμοῦ. Οἱ κτύποι τῶν σφυρίων ἠντήχησαν ὅλοι ὁμοῦ συγχρόνως, ἐπὶ τῶν προωρισμένων νὰ ἐπεγείρωσι τὴν τροπίδα τοῦ πλοίου γωνιῶν. Πάραυτα ἰσχυρὸς δονισμὸς ἐτάραξε τὸ ὀγκῶδες ἐκεῖνο ἔργον, ὅπερ ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν ὑψώθη, ἐφαίνετο κλονιζόμενον. Ἡ ὀλίσθησις βαθμηδὸν ἐπεραιώθη καὶ ὁ «Δελφὶν» ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, εἰσέδυσεν εἰς τὸν ποταμὸν ἐν μέσῳ πυκνῶν συστροφῶν λευκοῦ ἀτμοῦ.

Ἡ πρύμνη του ἤγγισε τὴν ἰλὺν τοῦ ποταμοῦ· κατόπιν ἀνυψώθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς γιγαντιαίου κύματος καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀτμόπλοιον ὁρμητικῶς φερόμενον θὰ ἐσυντρίβετο ἐπὶ τῆς προκυμαίας, ἐὰν ὅλαι αἱ ἄγκυραι αὐτοῦ μετὰ τρομεροῦ πατάγου διαμιᾶς ριπτόμεναι, δὲν ἀνεχαίτιζον τὴν ὁρμήν του.

Ὁ καθελκυσμὸς ἐπέτυχε θαυμασίως! ὁ Δελφὶν ἡσύχως ἐταλαντεύετο ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Κλύδ· ὅταν δὲ κατέλαβε τὴν φυσικὴν αὐτοῦ θέσιν, ἅπαν τὸ πλῆθος μανιωδῶς ἐχειροκρότησε, καὶ οὐρὰ ἀτελεύτητα ἠκούοντο ἀπὸ τῶν δύω ὀχθῶν.

Ἀλλὰ διατί αἱ κραυγαὶ αὗται καὶ τὰ χειροκροτήματα;

Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη, οἱ μᾶλλον ἐνθουσιώδεις τῶν θεατῶν, μετὰ δυσκολίας θὰ ἐξήγουν τὸ αἴτιον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ των.

Πόθεν λοιπὸν τὸ ἐκ τοῦ πλοίου τούτου μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος διεγειρόμενον ἐνδιαφέρον; Ἁπλούστατα, διὰ τὸ μυστήριον, ὅπερ περιεκάλυπτε τὸν προορισμόν του. Ἠγνοεῖτο τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου εἰς ὃ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδοθῇ. Θὰ ἐξεπλήσσετο δέ τις ἐρωτῶν, ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν γνωμῶν, ἃς ἕκαστος τῶν περιέργων εἶχεν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου.

Ἐν τούτοις, οἱ καλλίτερον πληροφορημένοι, ἢ οἱ νομίζοντες ἑαυτοὺς τοιούτους, συνεφώνουν προθύμως, ὅτι τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο ἔμελλε νὰ λάβῃ μέρος ἐνεργὸν εἰς τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον πόλεμον, ὅστις ἀπεδεκάτιζεν τότε τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον περισσότερον τούτου καὶ οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ἐὰν ὁ «Δελφὶν» ἦτο καταδρομικὸν, ἢ ταχυδρομικὸν ἀτμόπλοιον τοῦ Ὁμοσπόνδου ναυτικοῦ.

«— Οὔρρα ἐφώναζεν ὁ εἷς βεβαιῶν ὅτι ὁ «Δελφὶν» κατεσκευάσθη διὰ λογαριασμὸν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

— Χιπ! χιπ! χιπ! ἐκραύγαζεν ὁ ἕτερος ὀμνύων, ὅτι οὐδέποτε ταχύτερον ἀτμόπλοιον ἤθελε περιπλεύσει τὰς Ἀμερικανικὰς ἀκτάς.

Ἐπρόκειτο περὶ μυστηρίου τινος· καὶ ἵνα γνωρίζῃ τις ἀκριβῶς εἰς τί νὰ βασισθῇ ἔπρεπε νὰ ἦτο ὁ συνεταῖρος ἢ τοὐλάχιστον ὁ στενὸς φίλος τοῦ Βικεντίου Πλαϋφὲρ τῆς Γλασκόβης.

Πλούσιος ἰσχυρὸς καὶ ἐργατικὸς ἐμπορικὸς οἶκος ἦτο ὁ τοῦ Βικεντίου Πλαϋφέρ. Ἀρχαῖα καὶ τιμωμένη οἰκογένεια καταγομένη ἐκ τῶν λόρδων ἐκείνων Τοβάκων (Tobacco) οἵτινες ἵδρυσαν τὰς ὡραιοτέρας τῆς πόλεως συνοικίας. Οἱ ἐπιτήδειοι οὗτοι μεγαλέμποροι σὺν ἐπείᾳ τῆς συνθήκης τῆς Ἀμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας εἶχον θεμελιώσει τὰ πρῶτα ἐμπορικὰ τῆς Γλασκόβης καταστήματα, ἐμπορευόμενοι καπνοὺς τῆς Βιργινίας καὶ τῆς Μαριλάνδης. Μεγάλαι περιουσίαι ἐσχηματίσθησαν καὶ νέον κέντρον ἐμπορίου κατηρτίσθη. Ἡ Γλασκόβη ἐγένετο μετ' ὀλίγον πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ· ἀνηγέρθησαν πανταχόθεν νηματουργεῖα καὶ χωνευτήρια, εἰς διάστημα δὲ ὀλίγων ἐτῶν, ἡ εὐημερία τῆς πόλεως ἔφθασεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν.

Ἡ οἰκία Πλαϋφὲρ διέμεινε πιστὴ εἰς τὸ ἐπιχειρηματικὸν τῶν προγόνων της πνεῦμα· ἐδόθη εἰς τὰς τολμηροτέρας ἐπιχειρήσεις καὶ διετήρησε τὴν τιμὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐμπορίου. Ὁ ἀληθὴς ἀρχηγός της Βικέντιος Πλαϋφὲρ ἄνθρωπος πεντηκοντούτης, ἰδιοσυγκρασίας ὑπερβαλλόντως πρακτικῆς καὶ θετικῆς ὅπως καὶ τολμηρᾶς, ἦτο καθαρὸς ναύκληρος. Οὐδὲν ἐκτὸς τῶν ἐμπορικῶν ζητημάτων ἐνδιέφερεν αὐτὸν οὐδὲ κἂν τὸ πολιτικὸν μέρος τῶν συναλλαγῶν. Πρὸς δὲ εἰς ἄκρον τίμιος καὶ χρηστός.

Ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιποιηθῇ τὴν ἰδέαν ὅτι κατεσκεύασε καὶ ἐξώπλισε τὸν «Δελφῖνα». Ἀνῆκεν αὕτη κυρίως εἰς τὸν Ἰάκωβον Πλαϋφὲρ τὸν ἀνεψιόν του ὡραῖον νέον τριακονταετῆ, καὶ τολμηρότατον πλοίαρχον (Skipper) τοῦ ναυτικοῦ ἐμπορικοῦ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡμέραν τινὰ ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς αἰθούσης τοῦ καφενείου Τοντίνου (Tontine coffee room) ὁ Ἰάκωβος Πλαϋφὲρ ἀφοῦ ἀνέγνωσεν ἐπανηλλειμένως μετ' ὀργῆς τὰς Ἀμερικανικὰς ἐφημερίδας, ἐπληροφόρησε τὸν θεῖόν του περὶ σχεδίου λίαν ἐπωφελοῦς.

«Θεῖε Βικέντιε, εἶπεν αὐτῷ. Πρόκειται νὰ κερδίσωμεν δύο ἑκατομμύρια ἐν διαστήματι, ἥττονι τοῦ μηνός!

— Καὶ τί διακινδυνεύομεν; ἠρώτησεν ὁ θεῖος Βικέντιος.

— Ἓν πλοῖον καὶ ἓν φορτίον.

— Τίποτε ἄλλο;

— Μάλιστα· τὸ δέρμα τοῦ πληρώματος, καὶ τοῦ πλοιάρχου, ἀλλ' αὐτὸ δὲν λογαριάζεται.

— Ἂς ἴδωμεν, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος Βικέντιος.

— Εἶδον τὰ πάντα, ἐπανέλαβεν ὁ Ἰάκωβος Πλαϋφὲρ. Ἀνεγνώσατε, τὸ Βῆμα, τὸν Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης, τὸν Χρόνον, τὸν Ἐρευνητὴν τῆς Ριχμόνδης, τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐπιθεώρησιν»;

— Εἰκοσάκις ἀνεψιὲ Ἰάκωβε.

— Πιστεύετε ὅπως ἐγὼ, ὅτι ὁ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν πόλεμος, θὰ διαρκέσῃ ἀκόμη ἐπὶ πολύ;

— Πάρα πολὺ ἀκόμη.

— Γνωρίζετε πόσον ἡ πάλη αὕτη ἐμποδίζει τὰ συμφέροντα τῆς Ἀγγλίας

καὶ μάλιστα τὰ τῆς Γλασκόβης;

— Καὶ ἰδίως τὰ τῆς οἰκίας Πλαϋφὲρ καὶ Συντροφίας, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος Βικέντιος.

— Πρὸ πάντων αὐτὰ, παρετήρησεν ὁ νέος πλοίαρχος.

— Καθημερινῶς περὶ τούτου φροντίζω καὶ λυποῦμαι Ἰάκωβε θεωρῶν μετὰ τρόμου, τὰς ἐνδεχομένας ἐμπορικὰς καταστροφὰς, ἃς ὁ πόλεμος οὗτος δύναται νὰ ἐπιφέρῃ· ὄχι ὅτι ἡ οἰκία Πλαϋφὲρ δὲν εἶναι στερεὰ, ἀλλ' ἔχει ἀνταποκριτὰς οἵτινες δυνατὸν νὰ χρεωκοπήσωσιν. Ἄ, αὐτοὶ οἱ Ἀμερικανοὶ εἴτε ὑπὲρ, εἴτε κατὰ τῆς δουλείας εἰσὶν, τοὺς στέλλω ὅλους εἰς τὸν διάβολον!»

— Ἐὰν ὁ Βικέντιος Πλαϋφὲρ, εἶχεν ἄδικον ὁμιλῶν οὕτω, ὅσον ἀφορᾷ τὰς κυριωτέρας ἀρχὰς τῆς ἀνθρωπότητος, πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀνωτέρας τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων, εἶχεν ὅμως δίκαιον θεωρῶν τὰ καθαρῶς ἀφορῶντα εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἡ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα ὕλη τῆς Ἀμερικανικῆς ἐξαγωγῆς ἔλειπεν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τῆς Γλασκόβης. Ὁ λιμὸς τοῦ βάμβακος ἵνα μεταχειρισθῇ τις τὴν δυνατωτέραν Ἀγγλικὴν ἔκφρασιν ἐγένετο μᾶλλον ἀπειλητικὸς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Μυριάδες ἐργατῶν ἔβλεπον ἑαυτοὺς ἠναγκασμένους νὰ ζῶσιν ἐκ τῆς δημοσίας εὐσπλαγχνίας. Ἡ Γλασκόβη κέκτηται εἴκοσι πέντε χιλιάδας μηχανὰς ὑφαντουργείων, αἵτινες πρὸ τοῦ πολέμου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, παρήγαγον καθ' ἑκάστην ἑξακοσίας εἴκοσι πέντε χιλιάδας μέτρα βάμβακος κεκλωσμένου, τοὐτέστιν πεντήκοντα ἑκατομμύρια λίβρας κατ' ἔτος. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἀνατροπὴν εἰς τὸν βιομηχανικὸν κλάδον τῆς πόλεως, ὅταν ἡ ὕλη τῆς ὑφαντικῆς ἐξέλειπεν σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐγένοντο πτωχεύσεις. Ἐγένετο διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν εἰς ὅλα τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα. Οἱ ἐργάται ἀπέθνησκον τῆς πείνης.

Τοιοῦτον ἦτο τὸ θέαμα τῆς μεγάλης δυστυχίας, ὅπερ εἶχε δώσει εἰς τὸν Ἰάκωβον Πλαϋφὲρ, τὴν ἰδέαν τοῦ τολμηροῦ του σχεδίου.

«Θὰ ὑπάγω νὰ ζητήσω βάμβακα, εἶπε, καὶ θὰ τὸν φέρω διὰ πάσης θυσίας.»

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο ἐπίσης ἔμπορος ὡς ὁ θεῖος Βικέντιος ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργήσῃ διὰ συναλλαγῆς, καὶ νὰ προτείνῃ τὴν ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἐμπορικὴν μορφήν.

«Θεῖε Βικέντιε, εἶπεν, ἰδοὺ ἡ ἰδέα μου».

Ἂς ἴδωμεν, Ἰάκωβε.

— Εἶναι ἁπλούστατον. Θὰ διατάξωμεν νὰ κατασκευασθῇ ἀτμόπλοιον ἰσχυρὸν, καὶ ὅσῳ τὸ δυνατὸν ταχύπλουν.

— Τοῦτο γίνεται.

— Τὸ φορτίον θὰ σύγκειται ἐκ πολεμοφοδίων, ζωοτροφειῶν καὶ ἐνδυμασιῶν.

— Καὶ τοῦτο εὑρίσκεται.

— Θὰ ἀναλάβω τὴν διοίκησιν τοῦ ἀτμοπλοίου τούτου. Θὰ ὑπερβῶ κατὰ τὴν πορείαν ὅλα τ' ἀτμόπλοια τοῦ ὁμοσπόνδου ναυτικοῦ. Θὰ βιάσω τὸν ἀποκλεισμὸν ἑνὸς τῶν λιμένων τῆς Νοτείου...

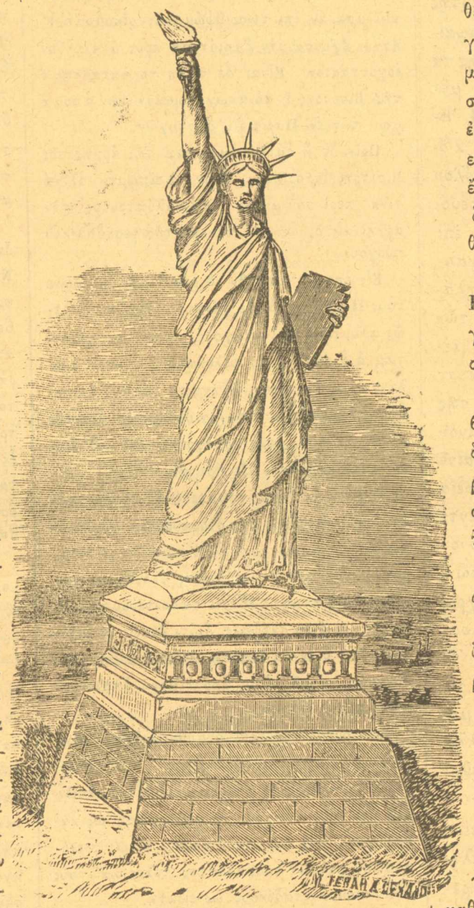

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

— Θὰ πωλήσῃς ἀκριβὰ τὸ φορτίον σου εἰς τοὺς συμμάχους, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην τούτου, εἶπεν ὁ θεῖος.

— Καὶ θὰ ἐπιστρέψω φορτωμένος βάμβακα.

— Ὃν θὰ σοὶ δώσωσι, διὰ τίποτε.

— Ὅπως λέγετε, θεῖε Βικέντιε. Γίνεται τοῦτο;

— Τοῦτο γίνεται. Ἀλλὰ θὰ διαβῇς;

— Ἐὰν ἔχω καλὸν πλοῖον θὰ διαβῶ.

— Θὰ σοὶ κάμωσιν ἐπίτηδες ἓν τοιοῦτον. Ἀλλὰ τὸ πλήρωμα;

— Ὦ, θὰ τὸ εὕρω. Δὲν ἔχω ἀνάγκην πολλῶν ἀνδρῶν. Ἀρκεῖ νὰ ἐκτελεῖται ἡ ὑπηρεσία, ἰδοὺ τὸ πᾶν. Δὲν πρόκειται νὰ πολεμήσῃ τις μὲ τοὺς ὁμοσπόνδους, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ.

— Θὰ τοὺς ἀπομακρύνῃς, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος Βικέντιος διὰ τρόπου μὴ ἐπιδεχομένου ἀντίρρησιν. Εἰπέ μοι δὲ τώρα Ἰάκωβε, πρὸς ποῖον μέρος τῆς Ἀμερικανικῆς παραλίας, σκοπεύεις νὰ διευθυνθῇς;

— Μέχρι τοῦδε θεῖε, ἀτμόπλοιά τινα ἐβίασαν τοὺς ἀποκλεισμοὺς τῆς Νέας Ὀρλεάνης, τοῦ Γουίλιμγκτον καὶ Σαβαμάχης. Ἐγὼ σκοπεύω νὰ εἰσέλθω ἀπ' εὐθείας εἰς Καρλεστῶνα. Ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ἀτμοπλοίων μόνον ἡ «Βερμούδα» ἠδυνήθη νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ στενά της. Θὰ κάμω ὡς αὐτή· καὶ ἐὰν τὸ πλοῖον μου δύναται νὰ πλέῃ εἰς ἀβαθῆ ὕδατα, θὰ ὑπάγω ἐκεῖ ἔνθεν τ' ἀτμόπλοια τῶν ὁμοσπόνδων δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ μὲ ἀκολουθήσωσι.

— Τὸ ἀληθὲς εἶναι, εἶπεν ὁ θεῖος Βικέντιος, ὅτι ἡ Καρλεστὼν ἔχει μεγάλην ἀφθονίαν βάμβακος. Τὸν καίουσιν ἵνα ἀπαλλαχθῶσι.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωβος. Ἐπὶ πλέον, ἡ πόλις εἶναι σχεδὸν ἐν πολιορκίᾳ· ὁ Βωρεγὰρδ στερεῖται πολεμοφοδίων· θὰ μοὶ πληρώσῃ τὸ φορτίον μου εἰς τιμὴν ὡς νὰ ἦτο χρυσός.

— Καλὰ, ἀνεψιέ! Καὶ θέλεις νὰ ἀναχωρήσῃς;

— Ἐντὸς ἓξ μηνῶν. Μὲ χρειάζονται μεγαλαι νύκται, νύκται χειμεριναί, ἵνα διαβῶ εὐκολώτερον.

— Θὰ εὕρῃς τοιαύτας ἀνεψιέ.

— Σύμφωνοι, θεῖε,

— Σύμφωνοι.

— Ἐχεμύθεια.

— Ἐχεμύθεια.

Καὶ ἰδοὺ πῶς πέντε μῆνας ἀργότερον τὸ ἀτμόπλοιον ὁ «Δελφὶν» καθηλκύετο ἐκ τῶν ναυπηγείων τοῦ Κελβιν-δὸκ, καὶ διατί οὐδεὶς ἐγνώριζε τὸν ἀληθῆ προορισμόν του.

(ἀκολουθεῖ.)

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Τὸ μνημεῖον τῆς Γαλλο-Ἀμερικανικῆς ἑνώσεως, οὗτινος ἡ κατασκευὴ ἤρξατο πρό τινος χρόνου, περατοῦται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, χάρις εἴς τι λαχεῖον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως υἱοθετηθέν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ἐκ συμφώνου, ὑπὸ τῆς Γαλλίας μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τελούμενον ἀναπολεῖ ἡμῖν τὴν γιγάντειον ἐκείνην πάλην, ἥτις ἔθηκε τὰ θεμέλια τῆς Ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας. Ὡς δὲ τότε, οὕτω καὶ νῦν τὰ δύω ταῦτα ἔθνη ἀδελφικῶς συμπτυσσόμενα, μίαν μόνην

ἕξουσιν ἄμιλλαν, τὴν τῆς ἐλευθερίας, μίαν μόνην σημαίαν, τὴν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ.

Πιστὴ τῶν αἰσθημάτων τούτων ἀποτύπωσις ἔσεται τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος τῆς Νέας Ὑόρκης ἐγερθησόμενον κολοσσιαῖον ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας, περιστοιχιζόμενον ὑπὸ τῶν μεγάλων ἀμερικανικῶν πόλεων τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ Γερσῆ καὶ τοῦ Βρούκλυν.

Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς εὐρείας ταύτης Ἠπείρου, ἔνθα νέον εἶδος ζωῆς ἀναφαίνεται, καὶ ἔνθα τῆς Ὑφηλίου ἁπάσης τὰ πλοῖα προσορμίζονται, θέλει ἐκ τοῦ μέσου τῶν κυμάτων ἀναδύεσθαι: Ἡ Ἐλευθερία φωτίζουσα τὸν κόσμον. Ἐν καιρῷ νυκτὸς φωτοβόλον σέλας ἐκ τοῦ μετώπου αὐτῆς ἐκπορευόμενον θέλει ἀκτινοβολεῖ μακράν, ἐπὶ τῆς ἀχανοῦς θαλάσσης. Τὸ ρηθὲν ἄγαλμα κατασκευασθὲν ἐκ χαλκοῦ σφυρηλάτου ἔσεται ὕψους 33 μέτρων ἀπὸ τῶν ποδῶν μέχρι τῆς κεφαλῆς· καὶ 44 μέτρων ἀπὸ τῶν ποδῶν μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ φανοῦ, ἤτοι τοῦ αὐτοῦ ὕψους τῆς στήλης τῆς Vendôme. Ἐπὶ τοῦ φανοῦ τοῦ ἀγάλματος τούτου, ἔνθα ἀνέβαινε τὸ κοινὸν ἐν καιρῷ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκθέσεως, δύνανται ἐν ἀνέσει δεκαπέντε ἄτομα νὰ σταθῶσι. Τὸ βάθρον μόνον τοῦ ἀγάλματος ἔσεται ὕψους 30 μέτρων. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρις ἡμῶν οὐδὲν παρόμοιον κατὰ τὰς κολοσσιαίας διαστάσεις ἄγαλμα ἐγένετο. Ἡ μεγάλη αὕτη ἐπιχείρησις τὰ μέγιστα τιμᾷ τὸν κατασκευαστὴν Βαρθόλδη οὐ μόνον διὰ τὸ κολοσσιαῖον τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ καλαισθησίαν.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀγάλματος, ἐξαισίας καλλονῆς, καὶ ἔργον, ὅπερ ἄπειρον πλῆθος ἐθαύμασεν εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεος κατὰ τὸ 1878 προαγγέλει τὴν σύμπασαν τοῦ ἔργου ἐπιτυχίαν.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἔργου τούτου τῆς Γαλλο-Ἀμερικανικῆς ἑνώσεως εἶναι ἀξία τοῦ αἰῶνος καὶ τιμᾷ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν Γαλλίαν ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐπὶ τῇ προόδῳ τῶν νεωτέρων ἰδεῶν ἐπὶ τοῦ παρθένου αὐτῶν ἐδάφους, ὅπερ ἐλεύθερον παντὸς παρελθόντος, ἠδυνήθη ταχέως νὰ ἀναπτύξῃ πάντα τὰ ζώπυρα τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης.

Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας φωτιζούσης τὸν κόσμον ἔσεται τὸ ἄξιον σύμβολον τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅστις ἕξει σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος. Ξ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

Η ΒΙΣΕΤΡΗ.

Ι.

Ὁ Μῦθος τῆς Βισέτρης. — Κλέπτης ἐκκεντρικός. Ὁ ἰατρὸς. . . . τὸ ἑστραγγαλισμένον ὡρολόγιον.

Πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ ἐξερχομένου τῶν Παρισίων διὰ τῆς πύλης τοῦ Γεντιλλῦ φαίνεται μακρὰν ἐπί τινος ὑψώματος οἰκοδομὴ ἱκανὴν ἔχουσα τὴν ὁμοιότητα πρὸς ἀπέραντον ἐργοστάσιον. Εἶναι δὲ αὕτη τὸ κατάστημα τῆς Βισέτρης ἢ τὸ πτωχοκομεῖον τῶν ἀπομάχων τῶν ἐν Παρισίοις δυστυχῶν.

Πρὶν δὲ ἢ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Βισέτρης ἱστορικῶς, δέον νὰ εἴπωμεν ὀλίγά τινα περὶ τοῦ μύθου τοῦ καλύπτοντος τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ὡς καὶ τὴν παντὸς φεουδαλικοῦ πύργου.

Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ μὲν λιμὸς ἠρήμωνε τοὺς Παρισίους, ὁ δὲ θάνατος ἐθέριζεν ἀνιλεῶς πλουσίους καὶ πτωχοὺς, νέους καὶ γέροντας, ὁ διάβολος ἐπωφελούμενος νύκτα ἀσέληνον καὶ ἄναστρον, ὡδήγησεν ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου τῆς Βισέτρης πτωχὸν δεδεμένον διὰ τῆς αὐτῆς ἁλύσου, μετὰ παράφρονος καὶ μεθ' ἑνὸς καταδεδικασμένου εἰς εἱρκτήν.

Τούτων δὲ ὁ μὲν παράφρων ᾄδων προσεπάθει παρὰ τὸ βάρος τῆς δεσμευούσης αὐτὸν ἁλύσου ν' ἀνασκιρτήσῃ, ὁ δὲ κατάδικος ἐσκέπτετο περὶ τῆς ἀπωλεσθείσης ἐλευθερίας του, μόνος δὲ ὁ πτωχὸς ἔβαινε ταλαντευόμενος, ἄφωνος καὶ ἄνευ σκέψεως, διότι ὄντως τί ἐμελλεν αὐτῷ ὁ ἐν τῇ Βισέτρῃ ἢ ἐπὶ κοπρίας τινος θάνατος, ἀφοῦ οὗτος ἦτο ἡ μόνη ὑπολειπομένη αὐτῷ ἄγκυρα;

Καὶ οὗτος μὲν ἐστὶ ὁ μῦθος, ὅστις αἰνιγματωδῶς πως ἐδήλου ἀλήθειαν· διότι ἡ Βισέτρη ἔμελλεν, ἐπὶ μακρὰς περιόδους ἐτῶν, διὰ μὲν τοὺς πτωχοὺς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς καταφύγιον, διὰ τοὺς παράφρονας δὲ ὡς φρενοκομεῖον καὶ διὰ τοὺς κλέπτας τέλος καὶ τοὺς πολιτικοὺς καταδίκους ὡς εἱρκτή.

Ἤδη δὲ ὅτε εἴπομεν τὸν μῦθον εἰσδύσωμεν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

Ἡ τῆς Βισέτρης ἔπαυλις εἶνε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκοδομῶν τῶν εἰς τὰ περίξ τῶν Παρισίων. Πιπῖνος ὁ Μικρὸς ἐκέκτητο ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης παλάτιον ὅπερ διὰ μεγάλης δαπάνης ἐπεδιώρθωσε καὶ ἐκαλλώπισεν ἵνα ὑποδεχθῇ τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Πάπα, τοὺς πρέσβεις τοῦ Κοπρωνύμου, καὶ τοὺς ἀρχιεπισκόπους τοῦ κράτους του, συνερχομένους μετὰ πάντων τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν Θεολόγων τῶν Γάλλων πρὸς σύστασιν τῆς τοπικῆς Συνόδου τοῦ 767.

Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος ἡ ἔπαυλις αὕτη ὀνομαζομένη τότε Σιταποθήκη τῶν Ἐπαιτῶν, ἀνῆκε τῷ ἐπισκόπῳ τῶν Παρισίων, μετὰ ταῦτα περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Ἰωάννου Ἐπισκόπου τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Βινσεστέρης, ὅστις καὶ κάτωκησεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐπωνομάσθη ἔκτοτε ἔπαυλις τοῦ Βινσεστέρη, ἐξ οὗ κατὰ παραφθορὰν προέκυψε τὸ τῆς Βισέτρης ὄνομα. Ἔκτοτε δὲ ἐτήρησε τὸ ὄνομα τοῦτο εἰ καὶ πλειστάκις κατεστράφη καὶ ἀνῳκοδομήθη, καὶ εἰς πολλῶν διαδοχικῶς περιῆλθε τὴν κατοχήν· Τούτων δὲ ὁ μὲν Ἰωάννης Δουξ τοῦ Βερρῦ, ἀνῳκοδόμησεν αὐτὴν ἐπὶ Καρόλου Ε.' Ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας τοῦ Καρόλου ΣΤ.' οἱ σφαγεῖς τῶν Παρισίων ὡπλισμένοι ὑπὲρ τοῦ Δουκὸς τῆς Βουργονδίας διήρπασαν καὶ κατέστρεψαν τὸ μεγαλήτερον τῆς οἰκοδομῆς ταύτης μέρος, ἥτις πάλιν ἀνῳκοδομήθη καὶ πάλιν κατεστράφη. Ἐπὶ τῆς θέσεως δὲ αὐτῆς τέλος ὁ μὲν Λουδοβίκος ΙΓ'. ᾠκοδομήσατο λαμπρὸν ξενῶνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ λελωβημένων στρατιωτῶν ὅστις κατήντησεν τέλος ἄσυλον τῶν ἐπαιτῶν, τῆς πρωτευούσης, ὁ δὲ Λουδοβίκος ΙΔ'. διέταξε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ξενῶνος τῶν Ἀπομάχων.

Σήμερον δὲ ἡ Βισέτρη μετέβαλλεν ἐντελῶς ὄψιν, διατελοῦσα πρὸ μιᾶς τεσσαρακονταετίας Νοσοκομεῖον ἐκ 3600 κλινῶν ἐν ᾧ εἶσι δεκτοὶ φρενοβλαβεῖς, ἀσθενεῖς γέροντες, καὶ οἱ προσβεβλημένοι ὑπὸ ἀνιάτων νοσημάτων. Ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος ἦτο εἱρκτὴ τρομερὰ, καὶ τόπος φρικώδης· ἐν ᾧ οἱ μὲν εἰς θάνατον καταδικαζόμενοι, περιέμενον ἐντὸς ἀποτροπαίων εἱρκτῶν τὴν τῆς καταδίκης αὐτῶν ἐκτέλεσιν, οἱ δὲ εἰς βεβιασμένας ἐργασίας καταδικαζόμενοι συνηθροίζοντο μέχρις οὗ πολυάριθμοι γενόμενοι ὡδηγηθῶσι δι' ὀλιγωτέρας δαπάνης εἰς τὰ κάτεργα.

Ἵνα δὲ λάβωμεν ὁπωσοῦν ἰδέαν περὶ τῆς κοιλάδος ταύτης τοῦ κλαυθμῶνος, ῥίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς εἰκόνος, ἣν κατέλιπεν ἡμῖν συγγραφεύς τις τοῦ πρώτου κράτους.

«Παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἐπαύλεως τῆς Βισέτρης, ὑψοῦται εὐρεῖα οἰκοδομὴ συγκειμένη ἀπὸ ἓξ πολυόροφα τμήματα, ὧν πάντα τὰ παράθυρα εἰσὶν ἐξησφαλισμένα, δι' ὀγκωδῶν σιδηρῶν κιγκλίδων. Ἐντὸς δὲ τῆς παραδόξου ταύτης Καπερναούμ εὑρίσκονται φίρδην μίγδην κεκρατημένοι, πολιτικοὶ κατάδικοι, ἄνθρωποι ἁπλῶς ὕποπτοι, καὶ ἀκρίτως πεφυλακισμένοι, κατάδικοι τοῦ πλημμελειοδικείου, κατάκλειστοι λησμονηθέντες, ἕτεροι καταδεδικασμένοι εἰς δεσμὰ καὶ ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπὸ τῆς ἁλύσου ἀπαλλαγὴν, καὶ ἕτεροι τέλος καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον καὶ ἀπεκδεχόμενοι τὸν δήμιον.

«Ἓν μόνον δωμάτιον ὑπὸ διπλῆς κιγκλίδος ἠσφαλισμένον χρησιμεύει ὡς αἴθουσα συγκοινωνίας τῶν περυλακισμένων μετὰ τῶν λαμβανόντων τὴν ἄδειαν νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶσι.

«Τὸ φρικτὸν δὲ τῆς Εἱρκτῆς ὄνομα ἐστὶν ἀνεπαρκὲς πρὸς ἀπεικόνισιν τῶν ἀβύσσων, τῶν ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν ἐσκαμμένων ἐντὸς τῆς τρομερᾶς Βισέτρης. Ἐν αὐταῖς κατέρχεταί τις διὰ ζοφερᾶς κλίμακος, ἥτις ἄγει εἰς μακροὺς καὶ ἐρεβώδεις διαδρόμους, οὗ καὶ ἡ μᾶλλον μέλαινα φαντασία ἐστὶν ἀδύνατον νὰ νοήσῃ καὶ περιγράψῃ· δεκαεπτὰ δὲ παχεῖαι καὶ βαρεῖαι θύραι στρέφονται ἐπὶ τῶν ὀγκωδῶν γόμφων των ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τῶν ὑπογείων τούτων θόλων· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ εἴσοδος τῶν εἱρκτῶν, αἵτινες διὰ μεγάλων

ᾠκοδομημέναι λίθων, στεναὶ, ὑγραὶ καὶ μεμολυσμέναι οὐδέποτε μὲν φωτίζονται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μόλις δὲ ἀμυδρά τις φωτὸς ἀκτὶς δύναται νὰ εἰσδύσῃ μέχρις αὐτῶν.

«Τινὲς δὲ τῶν λάκκων τούτων, ἐν οἷς ἡ θλῖψις καὶ ἡ ἀπελπισία καταβιβρώσκουσι τὸν ἄνθρωπον ἔχουσιν δι' ἰσχυρᾶς ἀγκυρίδος ἐπὶ τοῦ τοίχου κρεμαμένην, ἐσκωριασμένην ἅλυσον, ἥτις πολλῶν ὑπουργῶν τὸν δεσποτισμὸν ἐξυπηρέτησεν ὑπὸ βασιλεῖς ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν αὐτῶν ἐξαπατωμένους. Ὁ δὲ δυστυχὴς ὁ ριπτόμενος εἰς τὰ ταρτάρεια ταῦτα ἄντρα τὰ πρὸς πᾶσαν ἐλπίδα κεκλεισμένα, μόνην μὲν τροφὴν ἔχει ἄρτον μέλανα καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ μεγάλου φρέατος (1) μόνην συναναστροφὴν τὴν τῶν ἐντόμων καὶ λοιπῶν ἀκαθάρτων ζώων ἅπερ ζητοῦσι νὰ κορεσθῶσι ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ μόνην διάχυσιν τὰς θλιβερὰς ἀναμνήσεις του, τοὺς πικροὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως ἢ τοὺς αἰωνίους φόβους του. Ἐὰν δὲ ριφθῇ τις εἰς τὴν τελευταίαν τῶν ἀβύσσων τούτων, τριάκοντα καὶ τρεῖς θύραι κλείονται ὄπισθεν αὐτοῦ.

«Ὅταν ἔρις τις ἀναφύεται μεταξὺ τῶν καταδίκων ὁ δεσμοφύλαξ μεταμορφοῦται εἰς ἀνώτατον δικαστὴν, δικάζει κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν φυλάκων, κατὰ τὰ παράπονα τῶν διαμαχομένων καὶ κατὰ τὴν κατάθεσιν τῶν μαρτύρων. Ἀλλ' ὁ Εἰρηνοδίκης συχνάκις μεταβάλλεται εἰς ἔνορκον, καὶ πάραυτα ἡ εἱρκτὴ ἀνοίγεται διὰ τὸν κατάδικον τὸν ὑποπεσόντα εἰς τὸν ποινικὸν αὐτοῦ κώδικα.

«Παραχωρεῖται δὲ εἰς τοὺς περυλακισμένους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λάβωσιν ἂν ἔχωσι τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον, 2) Ἀλλὰ μολονότι τιμᾶται πέντε φράγκων κατὰ μῆνα, μόλις πεντήκοντα ἐπὶ χιλίων περυλακισμένων δύνανται νὰ προμηθευθῶσι τὴν ἄνεσιν ταύτην, οἱ εἰς τὰ διάφορα δὲ ἐργαστήρια ἐργαζόμενοι, κατακλίνονται ἐντὸς στενῶν καλυβῶν, καὶ ἐπὶ ἀθλίων κλινῶν ἀνὰ δύο· ἕτεροι δὲ καὶ τούτων ἀθλιώτεροι κατοικοῦσιν εἰσόγειόν τι μεμολυσμένον, ἀντὶ κλίνην ἔχοντες ἄχυρα ἅπερ ἀντικαθίστανται δι' ἄλλων μόνον ὅταν σαπῶσιν. Οὐδέποτε θερμαίνονται ὑπὸ πυρὸς, ἡ δὲ τροφὴ αὐτῶν ἐστὶν ἄρτος στρατιωτικὸς ἐντὸς χλιαροῦ ὕδατος βεβρεγμένος καὶ καλούμενος ζωμὸς à la Rumfort. Τούτου δ' ἕνεκα βλέπῃ τις αὐτοὺς ἐν τῇ αὐλῇ ἀθροίζοντας τὰ ἐκκαθάρματα τῶν λαχανικῶν καὶ καταβροχθίζοντας αὐτὰ πρὸς κορεσμὸν τῆς πείνης των. Πάντες καθ' ὡρισμένας τῆς ἡμέρας ὥρας περιφέρονται ἐν τῇ πρώτῃ αὐλῇ, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ στενοῦ χώρου μὴ δυνάμενοι νὰ περιφέρωνται κατ' ἀρέσκειαν, περιγράφουσι κύκλον, ἐκτελοῦντες τὴν ὑπ' αὐτῶν καλουμένην ἄσκησιν.

«Αἱ πρὸς νοσηλείαν αἴθουσαι εἰσὶ μὲν ἱκανῶς εὐρεῖαι, ἀλλὰ τὸ φαρμακεῖον στερεῖται τῶν ἀναγκαιοτέρων φαρμάκων, αἱ δὲ ἀκατάπαυστοι τοῦ ἀρχιἰατροῦ ἀπαιτήσεις οὐδόλως κατορθοῦσι τὴν ἐπίτευξιν αὐτῶν».

Τοιαύτη ἦτο ἡ θλιβερὰ τῆς φυλακῆς ταύτης κατάστασις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ὁ ἰατρὸς δὲ, οὗτινος ὁ παρατεθεὶς συγγραφεὺς ποιεῖται μνείαν, ἦν κατὰ τὴν ρηθεῖσαν ἐποχὴν ὁ κύριος Ξ. ἀνὴρ σοφὸς καὶ ἐξαίρετος, ὑπεραγαπώμενος ὑπὸ τῶν περυλακισμένων, ὧν ἡ συμπάθεια τὸν ἠνάγκασε νὰ παραστήσῃ παράδοξον πρόσωπον ἐν παραδοξοτέρῳ γεγονότι ὅπερ ἔλαβε χώραν.

Πρωΐαν τινὰ ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ νοσηλευτήριον φέρων σημεῖα μεγίστης δυσαρεσκείας, οἷαν οὐδέποτε πρότερον ἐδείξε, διότι ἦν συνωφρυωμένος, ἐλαφρὰ δὲ σπασμωδικὴ κίνησις ἐτάραττε τὸ ἄνω χεῖλός του. Ὅθεν ῥίψας τὴν μὲν ῥάβδον του εἴς τινα γωνίαν, τὸν δὲ πῖλον του ἐπὶ τραπέζης.

— Ἔ λοιπόν! Εἶπεν ἀποτεινόμενος διὰ φωνῆς τραχείας πρὸς δέσμιόν τινα ὅνπερ εἶχον μεταμορφώσει εἰς ἀρχινοσηλευτὴν, καὶ ὅστις κρατῶν τὸ κάλυμμα του ἀναχεῖρας ἐπερίμενε διαταγάς. Ἔχομεν νέον κυνήγιον;

— Τίποτε, ἰατρέ.

— Πρὸς καλόν των· διότι ἔχω τὴν καλὴν διάθεσιν ν' ἀφήσω ὅλους τούτους τοὺς κακούργους νὰ ψωφήσωσιν ὡς κύνες.

Ὤ! μυῖαν ἔχεις ἰατρέ; ἠρώτησεν εἷς τῶν ἀσθενῶν, ἀλλ' ἤδη εἰς ἀνάρρωσιν, οὐ ὁ τόσον ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος χάριν τοῦ ὁποίου γινόμεθα ὅλοι κομμάτια. . . .

— Καὶ ὄν θὰ ἐκδάρετε ὡς λαγωὸν, ἂν εἶχον τὴν μωρίαν νὰ σοῖς τὸ ἐπιτρέψω.

— Ἐννοῶ, κάτι θά σε σούφρωσαν.

— Μοὶ ἀφήρεσαν τὸ ὡρολόγιόν μου, νὰ πάρῃ ὁ Διάβολος. . . χθὲς εἰς τὰς Τουϊλλερίας ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ. . . .

— Καὶ δὲν τὸ εἶχες στραγγουλίσει;

— Στραγγουλίσω; ποῖον; τὸν κακοῦργον ὅστις μὲ ἔκλεψε; Α! τὸν ἄθλιον ἂν τὸν ἐκράτουν.

— Ὦ! ὄχι τὸ ὡρολόγιον ἔπρεπε νὰ στραγγουλίσῃς.

— Εἶσαι τρελλὸς Καφαρλέτε, ἢ μὲ εἰρωνεύεσαι, εὐχαριστῶν μοι τοιουτοτρόπως διότι σοὶ ἀπέδωκα τὴν ὑγείαν.

— Θεὸς φυλάξοι! μόνον ἔσφαλα διότι σὲ ἐνόμισα βαμμένον εἰς τὴν εὐγενῆ γλῶσσαν τῶν συνήθων πελατῶν σου, στραγγουλίζω ὡρολόγιον ἰατρὲ, θὰ εἴπει στρέφω δύο ἢ τρεῖς φορὰς τὸ πανίον τῆς τσέπης ἐντὸς τῆς ὁποίας τὸ φυλάττω· τοῦτο δὲ ἀρκεῖ νὰ τὸ προφυλάξῃ κατὰ παντὸς πάμ' ἀπ' ἐδῶ.

— Ἀλλ' ἀνόητε, τοῦτο ἔπρεπε χθὲς νὰ μοὶ τὸ εἴπῃς, τώρα ὅτε ἤλειψαν τὰ φαλάγγια τοῦ ὡρολογίου μου. . .

— Ἡσύχασε ἰατρὲ νομίζω ὅτι δὲν εἶνε τόσον μακρὰν ὅστῳ τὸ φαντάζεσαι. Μόνον ἴδωμεν πῶς ἔγεινε τὸ πρᾶγμα.

— Ἀπλούστατον. Κυρία τις ἐλιποθύμησεν ἐν τῷ κήπῳ. Ἐζήτησαν ἰατρὸν, καὶ ἔδραμον, τῇ ἔδωκα νὰ εἰσπνεύσῃ ἅλατα, καὶ οὕτως ἐπανέλαβε μὲν ἐκείνη τὰς αἰσθήσεις, ἀλλ' ἐγειρόμενος ἐγὼ εἶδον ὅτι τὸ ὡρολόγιόν μου ἐξηφανίσθη.

— Πολὺ καλά· τώρα γνωρίζω ποῦ εἶνε.

— Καφαρλέτε κακὴ ἀστειότης εἶνε αὕτη. Ὅσον κακοῦργος καὶ ἂν εἶσαι, ἐνόμιζον ὅτι ἔχεις ὀλίγην καρδίαν.

— Ἴσως ἔχω περισσότερον ἀφ' ὅ,τι ὑποπτεύεσαι

«Ἰατρὲ μοὶ ἔσωσες τὴν ζωὴν, ἐλπίζω δὲ νὰ σοὶ ἀποδείξω ὅτι δὲν εἶμαι ἀχάριστος· κάμε νὰ εὕρω φύλλον χάρτου γραφῖδα καὶ μελάνην, καὶ αὔριον, ἂν ἀκολουθήσῃς τὰς ὁδηγίας μου, τὸ ὡρολόγιόν σου θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν προτέραν θέσιν του.»

Ἡ πεποίθησις μεθ' ἧς ταῦτα ἐλέχθησαν, ἐνέπνευσεν ἐμπιστοσύνην τινὰ εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις ἄλλως οὐδὲν ἐκινδύνευε διδοὺς πίστιν· διότι ὁποῖον συμφέρον εἶχεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐξαπατῶν ἢ καὶ ἐμπαίζων αὐτόν; ἢ μήπως δὲν ἐξηρτᾶτο ἀπολύτως οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τὸν ἰατρὸν ἡ τύχη αὐτοῦ; ἔσπευσε λοιπὸν ὁ ἴδιος νὰ ζητήσῃ τὰ πρὸς γραφὴν ἀπαιτούμενα, διότι τότε ἴλιαν δυσχερὴς ἦτο ἡ ἐπιτυχία τῶν πραγμάτων τούτων εἰς τὰ καταχθόνια ἐκεῖνα.

Ὁ Καφαρλέτος ἐχάραξε γραμμάς τινας, ἔπτυξε τὸν χάρτην, τὸν ἐσφράγισεν ἐπιμελῶς ἀλλ' ἄνευ ὑπογραφῆς, καί.

«Φίλτατε ἰατρὲ εἶπεν εἰς τὸν Λανεφράγκον, διδοὺς αὐτῷ τὸ χαρτίον, αὔριον τὸ πρωὶ θὰ ὑπάγεις εἰς τὴν Λειτουργίαν. . . .

— Εἰς τὴν Λειτουργίαν;

— Ναὶ εἰς τὸν Ἅγιον Σεβερῖνον εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Θεοτόκου. . . μὴ ἀπατηθῇς, ὁ ἱερεὺς προσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰς τὰς ὀκτὼ ἀκριβῶς. Ἐκεῖ παρὰ τὰ κάγγελα τοῦ παρεκκλησίου πρὸς τὰ ἀριστερὰ, θὰ ἴδῃς δύο κυρίας, ἡ μὲν μία περασμένη πλέον καὶ ὀλίγον κατσουφιασμένη, μὲ ὕφος δύστροπον, ἡ δὲ ἄλλη θελκτικωτάτη, θεῖον πλάσμα, νεραϊδα, ἄγγελος. . . . Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην θὰ δώσῃς τὸ χαρτίον τοῦτο.

— Α! κουζουλὲ, ἐφώνησεν ὁ Λανεφράγκος πεπεισμένος, ὅτι ὁ μετ' αὐτοῦ ὁμιλῶν τὸν περιεγέλα, μὲ ποῖον ἔχεις νὰ κάμῃς; Δὲν γνωρίζεις ὅτι μὲ μίαν μόνην λέξιν δύναμαι νὰ σὲ βυθίσω εἰς τὰ καταγώγια τῆς λήθης;

— Εἰπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς Ἰατρὲ, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κάμῃς.

(1) Τὸ φρέαρ τοῦτο ἐσκαμμένον ἐντὸς συμπαγοῦς βράχου, ἔχει μέτρων 5 33 διάμετρον· πηγαὶ ἀνεξάντλητοι χορηγοῦσι σταθερῶς τριῶν μέτρων ὕδωρ, εἰς βάθος τοῦ φρέατος ἐκ 58 μέτρων, τὸ δὲ ὕδωρ ὑψούμενον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους δι' εὐφυεστάτου μηχανισμοῦ, ῥέει ἐντὸς δεξαμενῆς χωρούσης πέντε χιλιάδας ἑκατολίτρων, ἐκ τῆς ὁποίας διὰ σωλήνων φέρεται πρὸς πάντα τὰ μέρη τῆς οἰκίας, ἐν οἷς ἔχουσιν ἀνάγκην αὐτοῦ.

(2) La pistole σημαίνει κυρίως νόμισμα χρυσοῦν τῆς Ἱσπανίας ἀξίας φράγκων δέκα ἰδιαιτέρως δὲ κυριολεκτεῖται ἡ λέξις ἐν ταῖς φυλακαῖς· ἐπὶ ἰδιαιτέρων τινῶν δωματίων ἅτινα παραχωροῦνται τοῖς εὐπορουσιν ἐκ τῶν περυλακισμένων, οἵτινες, δαπανῶντες πρὸς τοῦτο ἐξ ἰδίων, δύνανται νὰ ἔχωσιν ὅλας τὰς ἀναπαύσεις των. Σ. Μ

— Διότι ;

— Διότι τοιουτοτρόπως, κακῶς θὰ ἐξετίμας τὴν ὑπηρεσίαν ὅπου θέλω νὰ σοὶ ἀποδώσω, καὶ διότι δὲν εἶσαι ἄνθρωπος πράττων θελληματικῶς κακὸν εἰς τοὺς θέλοντάς νὰ σοὶ κάμουν καλόν.

Αἱ λέξεις αὗται λεχθεῖσαι ἐν πάσῃ ἠρεμίᾳ ἐνέπνευσαν αὐτὴν ὡς διὰ μαγείας; καὶ εἶ. τὸν Ἰατρὸν, ὅστις ὑπέλαβε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἁπλοϊκότητος.

— Παιδί μου ἐξηγήθητι εὐκρινῶς, καὶ ἂν τῷ ὄντι θέλεις να μοὶ ἀποδώσῃς ὑπηρεσίαν....

— Δυστυχῶς Κύριε Ἰατρὲ, δὲν ἐμπορῶ νὰ εἴπω περισσότερα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ δώσῃς αὔριον τὸ πρῶτ τὸ γραμμάτιον τοῦτο εἰς τὸ πρόσωπον ὅπερ σοὶ ὑπέδειξα· καὶ τὸ ὡρολόγιόν σου θὰ σοὶ ἀποδοθῇ πρὸ τῆς ἑσπέρας.

— Καὶ ἔπειτα ;

— Ἔπειτα θὰ τὸ στραγγουλίζῃς ἄλλοτε διὰ νὰ μὴ σοὶ τὸ κλέπτουν.

Ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς σκεφθεὶς ἐπί τινας στιγμάς,

« Μὰ τὸν Θεὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, οὐδένα διαβλέπω κίνδυνον εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ παλαιοχάρτου τούτου εἰς νέαν κόρην. Διότι ἐν γένει οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οὓς ἡ δικαιοσύνη λίαν ἐσπευσμένως ἴσως ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἔχουσι δόσιν τινα καλοῦ, περὶ τῆς ἀληθείας δὲ ταύτης πλέον ἢ ἅπαξ ἐβεβαιώθην, καὶ ἐπειδὴ εὐκαιρία μοὶ προσφέρεται, θὰ λάβω νέαν ταύτης ἀπόδειξιν.»

Ὅπως δήποτε ὅμως, τὸ πρᾶγμα τόσον ἦτο παράδοξον, ὥστε ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς οὐδὲν ἤλπιζε θετικὸν ἀποτέλεσμα, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀφοῦ τοσοῦτον ἐπιδεξίως τῷ ἐκλάπη, τὸ ὡρολόγιόν του ἔμελλε νὰ πέσῃ οἱονεὶ ἐκ τῶν νεφελῶν. Διήγαγεν ὅθεν τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐν βαθείᾳ συγκινήσει· διότι καίπερ λογικῶς σκεπτόμενος, ἠσθάνετο ἐνδομύχως ὅτι ἔμελλε νὰ περιπλακῇ εἰς σοβαρόν τι γεγονός. Ἀλλ' ἀκατανίκητος περιέργεια ὑπερίσχυε τῶν σκέψεων αὐτοῦ. καὶ ὅτε κατὰ τὸ σύνηθες, ἠγέρθη περὶ τὴν αὐγὴν ἡ ἀπόφασίς του ἦτο ἀμετάκλητος.

II.

Ἡ Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου.

Μολονότι δὲν ἠδύνατο νὰ ὁρίσῃ σαφῶς τὸ τί ἠσθάνετο, ὁ ἰατρὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐνεδύθη μετὰ πλείονος ἢ τὸ σύνηθες; προσοχῆς· διότι ἐξελέξατο τὸν ὡραιότερον καὶ ζωηρότερον λευκὸν λαιμοδέτην του, ἀνεκάλεσε πάσας τὰς τῆς νεότητός του ἀναμνήσεις καὶ ἐνῷ μήτε τρὶς τοῦ ἔτους ἔριπτε βλέμμα εἰς κάτοπτρον διέτριψεν ὅλον τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τοῦ κατόπτρου τοῦ κομμωτηρίου του καὶ τρίτον προεκάλεσε κονίαμα παρὰ τῆς θαλαμηπόλου του ἥτις οὐδέποτε τὸν εἶδεν οὕτως ἐπιμελῶς καλλωπιζόμενον.

— Καλὰ πηγαίνω τοιουτοτρόπως; Κατερίνη; μοὶ φαίνεται ὅτι αὐτὸς ὁ φελμπαλὰς εἶνε ὀλίγον ταλακωμένος.

— Ὦ Κύριε, εἶπε τὸ γεροντοκόριστον ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τῆς παρρησίας, μήπως πηγαίνετε εἰς γάμον τόσον πρωΐ;

— Ὄχι Κατερίνη, ἀκόμη καλλίτερα, πηγαίνω εἰς τὴν λειτουργίαν.

— Παναγία μου! τί θαῦμα! καὶ ἔτσι σᾶς κατέβηκε μὲ μιᾶς;

— Ἔ! μὰ τὸν Θεὸν ναί.... δηλαδὴ ὄχι· τὸ ἐσκέφθην καθ' ὅλην τὴν νύκτα, καὶ δὲν ὑπῆρεν ὀλίγον ἕως οὗ ἀποφασίσω· τώρα ἐτελείωσε, δὲν ἀλλάσσω γνώμην, καὶ μετὰ ἓν τέταρτον, θὰ εἶμαι γονυκλινὴς ἐνώπιον τοῦ παρεκκλησίου τῆς Θεοτόκου... Μὰ πρόσεξε, κακὴ γλῶσσα, μὴ τυχὸν τὸ διακωδωνίσῃς τοὐλάχιστον.

— Μα, ἔλα Χριστέ μου! καὶ τί θὰ ἐμπορέσῃς νὰ εἴπῃς; στοιχιματίζω ὅτι δὲν ἐνθυμῆσαι μήτε τὸ Πάτερ ἡμῶν.

— Δυνατόν· ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου· δός μοὶ τὴν ῥάβδον καὶ τὸν πίλον μου... Ὀκτὼ παρὰ δέκα. Δὲν πρέπει νὰ χάσω λεπτὸν διὰ νὰ φθάσω: εἰς τὸ *Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία.*

— Καλό· φαίνεται ὅτι δὲν θέλεις νὰ χάσῃς τίποτε.

— Κοσίτσι μου, ὅταν ἐμβαίνῃ τις εἰς τὸν χορὸν, πρέπει νὰ χορεύσῃ· ἀνάγκη νὰ κάμῃ τὰ πράγματα ὡς πρέπει ἢ νὰ μὴ ἀνακατεύηται... Δὲν γνωρίζω πόσον θὰ διακέρσῃ τοῦτο, ἀλλὰ θὰ εἶμαι ἐδῶ δέκα λεπτὰ μετὰ τό: *Ὀρθοὶ μεταλαβόντες*· συμμορφώσου διὰ τὸ πρόγευμα »

Μετ' ὀλίγον ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς εἰσήρχετο ἀγερώχως ἐντὸς τῆς μικρᾶς καὶ φιλαρέσκως κεκαλωπισμένης Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου, καὶ κατὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διανέμοντος τὸν ἁγιασμόν, ἐβάδισεν εὐθὺ τοῦ περεκκλησίου τῆς Θεοτόκου. Ἀλλ' ἀΐρνης ἔστη, διότι ἐκεῖ ὀλίγα βήματα μακρὰν αὐτοῦ παρὰ τὰς κιγκλίδας, ἃς ἀκριβῶς τῷ ὑπέδειξεν ὁ Καφαρλέτος δύο γυναῖκες εἶχον κλίνει τὸ γόνυ· ἡ ἀπάτη ἦν ἀδύνατος διότι ἡ μὲν ἦτο γραῖα ἐρρυτιδωμένη σκυθρωπὴ, ἡ ἑτέρα δὲ θκῦμα καλλονῆς καὶ χάριτος, μόλις δεκαεξαετὴς, φέρουσα κόμην ἐβένινον, δέρμα στίλβον ὡς σηρικὸν, ὀρθαλμοὺς πλήρεις φλογὸς, καὶ χείλη ἐφ' ὧν περιεπλανᾶτο μειδίαμα ὑποσχέμενον πλείονα τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἐκλεκτῶν.

Ὦ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἰατρὸς αἰσθανθεὶς τὴν καρδίαν του πάλλουσαν ὡς ὅτε ἦν εἰκοσαετὴς, ὁ Καφαρλέτος μοὶ εἶπεν ἀλήθειαν: εἶνε ἄγγελος!

Ὁ ἑξαίρετος ἄνθρωπος ἔτρεμε· μολονότι δὲ προεμελέτησε νὰ μιμηθῇ τοὺς λοιποὺς ἐκκλησιαζομένους, ἐκάθητο ὅτε ἔπρεπε νὰ ἐγερθῇ καὶ ἠγείρετο ὅτε ἔπρεπε νὰ καθίσῃ. Εὑρίσκετο δὲ σχεδὸν κατέναντι τοῦ θαύματος τὸ ὁποῖον ἐθαύμαζεν, ἡ δὲ τύχη ἠθέλησε ἵνα ἐνίοτε τὰ βλέμματά του συναντηθῶσι· τοῦθ' ὅπερ διὰ τὸν ἰατρὸν ἦν ἔνδειξις εὐνοίας, ὅθεν οἱ μὲν ὀρθαλμοί του ἐθαμβώθησαν, αὐτὸς δὲ ἠναγκάσθη νὰ κρεμασθῇ ἐκ τῆς ἕδρας του ἵνα μὴ καταπέσῃ, καὶ οὕτως ἀνήρθη ἐν αὐτῷ σπινθὴρ βιαίου πάθους; ὅπερ ἔμελλε νὰ βασανίζῃ τὸν ἀγαθὸν τοῦτον ἄνθρωπον κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του.

Ὁ ἰατρὸς οὐδέποτε ἠγάπησεν, ἔσχεν μὲν ἐρωμένας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἔρωτα. Ἐνῷ δὲ αἱ αἰσθήσεις του ὠμίλησαν, ἡ καρδία του διέμεινε πάντοτε ψυχρὰ, καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ ἡμῖν τὸν βίαιον δοκιμὸν, ὅπερ ἠσθάνθη.

Ἐν τοσούτῳ ἡ λειτουργία ἐτελείωσεν ὁ δὲ ἰατρὸς ὡς καὶ οἱ παριστάμενοι πάντες ἡτοιμάσθη πρὸς ἔξοδον· ἀλλ' ὡς ἐλκόμενος; ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ τινος ρευστοῦ ἠκολούθει τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣν πρό τινων μόλις στιγμῶν κατὰ πρῶτον εἶδεν· ἐπεθύμει ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν πλησιάσῃ· ὅτε τέλος φθάσας εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ πυλῶνος, παρεδίασε τὴν θέλησίν του καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου τὴν ὑπὸ τοῦ Καφαρλέτου γραφεῖσαν ἐπιστολὴν, τὴν ἐπαρουσίασε τρέμων εἰς τὴν νέαν γυναῖκα καὶ εἶπε σχεδὸν ψελλίζων.

« Κυρία τὸ γραμμάτιον τοῦτο εἶνε προωρισμένον δι' ὑμᾶς. Εἶνε μὲν ἀνυπόγραφον, ἀλλὰ μοὶ εἶπον ὅτι ἡ ἔλλειψις ὑπογραφῆς εἶνε δι' ὑμᾶς σημεῖον ἀναγνωρίσεως.

— Δώσατε, δώσατε, εἶπεν ὀρέγουσα πρὸς τὸν ἰατρὸν τὴν ὡραιοτέραν χεῖρα τοῦ κόσμου.

Τὴν ἥρπασε καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἀνοίξῃ τὴν ἐβύθισεν ἐν τῷ στηθοδέσμῳ τῆς ἐσθῆτος της.

— Τί εἶνε; τί εἶνε; ἠρώτησε τραχέως ἡ παρακολουθοῦσα γραῖα.

— Τίποτε καλή μου, Δατὼ, δηλαδὴ συστατικὴ περὶ τῆς ὁποίας θὰ φροντίσωμεν ἐφεξῆς.

— Ποῦ θὰ 'πῇ, ὅτι, ὡς πάντοτε, θὰ τὴν φέρῃς εἰς τὴν προορισμόν τῆς καὶ θὰ μὲ ἀφήσῃς εἰς τὴν ἀντικάμαρα, ὡσὰν κακομοῖραν δούλην.

— Καλή μου Δατὼ, εἶσαι ἀσυλλόγιστη ἐνῷ γνωρίζεις πόσον εἶνε σπουδαῖαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ κ. Δε-λα-Βανιέρ, ὅστις εὑρίσκεται πάντοτε εἰς σχέσεις μὲ τὰ ὑψηλότερα πρόσωπα.

— Τὸ ὁποῖον δὲν σὲ ἐμποδίζει νὰ περνᾷς ὁλοκλήρους ἡμέρας πλησίον του.

— Ἀρκεῖ Δατὼ, ἀρκεῖ γνωρίζεις ὅτι πᾶσα περὶ τούτου φιλονεικία, εἶνε ἀπηγορευμένη.

Ἐν τούτῳ ὁ ἰατρὸς ἵστατο ἐκεῖ προσκλίνων καὶ τὸν πίλον κρατῶν εἰς χεῖρας· ἡ νέα δὲ ἀφοῦ οὕτως ἠρέμα ἐπέπληξε τὴν τροφόν της, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ παραδόξως ἐφαίνετο συγκεκινημένη ὡς καὶ ὁ ἀγαθὸς Λανεφράγκος, διότι τοὺς μὲν ὡραίους ὀρθαλμούς της ἔνευε πρὸς τὸν γῆν ἐρυθρότης δὲ πορφυρᾶ διεχύθη ἐπὶ τοῦ ἀγγελικοῦ προσώπου της.

«Κύριε εἶπε μὲ φωνὴν ὑποτρέμουσαν, ἀντὶ ἀπαντήσεως, δύνασθε νὰ εἴπητε ὅτι τὰ πάντα θὰ γίνωσι κατὰ τὴν αἴτησιν». καὶ,

Λαμβάνουσα τὸν βραχίονα τῆς τροφοῦ της ἀπεμακρύνθη ἀρίσασα τὸν ἰατρὸν ἀκίνητον καὶ ἄναυδον ὡς ἄγαλμα λίθινον. Καὶ ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα ἀπέβαινεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσεξήγητον, διότι ἡ νέα αὕτη ἦτο εὐλαβής, τὰ πάντα ἐν αὐτῇ ἐδήλουν ἐξαίρετον ἀνατροφὴν, συμπεριφορὰν τοῦ μεγάλου ὡς λέγουσι κόσμου, καὶ μετριφροσύνην τῆς ὁποίας τὸ θέλγητρον ἐπηύξανεν ἔτι μᾶλλον συστολὴ σεμνοτάτη καὶ ὅμως ὁ ἄγγελος οὗτος ὁ τοσοῦτον κατ' ἐπιφάνειαν ἁγνὸς, ἐδέχετο, καὶ ἐνώπιον

τῆς τροφοῦ της, γραμμάτια ἀνυπόγραφα ἅπερ ἔκρυπτεν ἐντὸς τοῦ κόλπου της καὶ ἀπήντα πρὶν ἢ τὰ ἀνοίξῃ πρὸς τούτοις δέ τίς ἦτο ὁ κύριος Δελα-Βανιὲρ περὶ οὗ ὡμίλει ὡς περὶ ἐξόχου προσώπου οὐτινος πᾶσαι αἱ στιγμαὶ ἦσαν οὕτω πολύτιμοι καὶ μεθ' οὗ διήρχετο ὁλοκλήρους ἡμέρας;

Ἐὰν ὁ ἰατρὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν συνήθη αὐτοῦ διάθεσιν δὲν θὰ ἐσκέπτετο ἐπὶ δέκα λεπτὰ, ἀλλ' ἀφ' ἧς παρέστη εἰς τὴν πρὸ μικροῦ λήξασαν λειτουργίαν, ἀφ' ἧς τὰ βλέμματά του συνηντήθησαν μετὰ τῆς γυναικὸς ἐκείνης ἥτις ἐπεφάνη αὐτῷ ὡς θεότης, πολὺ ἀπεῖχε τῆς διαθέσεως ἐκείνης.

Ἐπανῆλθε λοιπὸν οἴκαδε τεταραγμένος, ἐκλείσθη ἐν τῷ γραφείῳ του καὶ ἐπεκαλέσθη πάλιν τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀρθότητα τοῦ λογικοῦ του, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν ἠθικῶν δεσμῶν ἅτινα τὸν περιέσφιγκον.

— Εἶμαι λοιπὸν παράφρων; ἠρώτα ἑαυτόν. Ἔχω ἡλικίαν διπλασίαν τῆς νέας ταύτης, ἥτις μὲ παράττει τὸ λογικόν...

Καὶ ἠγείρετο, περιεπάτει μεγάλοις βήμασι, πλήττων τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἀγωνιζόμενος μάτην νὰ ἀποδιώξῃ τὴν εἰκόνα τῆς νέας, ἥτις ἐνεχαράχθη ἐν αὐτῷ ὡς ἐσωτερική τις ὀπτασία. Αἴφνης ἠκούσθη ἡ φωνὴ τῆς Κατερίνης; κρουούσης ταὐτοχρόνως καὶ μετὰ συστολῆς τὴν θύραν·

« Ἄνοιξε κύριε, σοὶ φέρω καλὴν εἰδησιν. »

Οἱ λόγοι οὗτοι προὐξένησαν οἱονεὶ ἀνακωχὴν τινα εἰς τὰς σκέψεις αἵτινες συνωθοῦντο ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ ἰατροῦ, καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν.

« Ἰδοὺ, κύριε, εἶπεν ἡ θαλαμηπόλος, ἰδοὺ τὸ ὡρολόγιόν σου ἡ ἄλυσος καὶ τὰ ἐξαρτήματά του, τίποτε δὲν λείπει.

Ἤτο ἀληθῶς τὸ ὡρολόγιον μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων του, τὸ κλαπὲν ἀπὸ τὸν ἰατρὸν ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Τοὐιλεριῶν, ὅπερ ἡ θαλαμηπόλος τῷ προσέφερε πλήρης χαρᾶς.

Ὁ ἰατρὸς ἐξεπλάγη βλέπων αὐτὸ, καίτοι τόσα μετῆλθε μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, ἄνευ ὅμως ἐλπίδος; ἐπιτυχίας.

« Ποῖος σοὶ τῷ ἔδωκεν, ἠρώτησεν »

— Ἕνας μέγας δοῦλος ὅστις ἀνεχώρησε πρὶν λάβω καιρὸν νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ προσθέσῃ μήτε λέξιν εἰς τὰ: *διὰ τὸν ἰατρὸν τῆς Βισέτρης.*

— Ἐμπρός· εἶπεν ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς ὅστις ἐφαίνετο βαθέως ἠσχολημένος; ἴσως αὔριον θὰ διαφωτισθῇ τοῦτο.

Τὴν ἐπαύριον μετέβη εἰς τὴν Βισέτρην ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ νοσηλευτήριον ὁ Καφαρλέτος; ἦν ἐπὶ ποδὸς, διότι ἐπὶ δύο ἡμέρας τηλικαύτας προόδους ἔκαμεν ἡ ἀνάρρωσις ὥστε ἐφαίνετο ἐντελῶς ὑγιής.

« Ἀχ! Ἀ! εἶπε ῥίπτων τοὺς ὀρθαλμοὺς ἐπὶ τῆς ὡρολογοθήκης τοῦ Λανεφράγκου, φαίνεται ἀγαπητὲ ἰατρὲ ὅτι ὑπῆγες εἰς τὴν λειτουργίαν.

— Μὰ τὸν Θεόν! ναί!

Καὶ σοὶ ἔκαμε καλόν. Ἀληθῶς ἡ λειτουργία ἔχει τὰ κκλά της, μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγη τε σεῖς οἱ μαθηταὶ τοῦ Καβάνη κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρωπίνη μηχανὴ εἶνε ἁπλοῦς σωλὴν ἠχῶν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀνέμου. Ἐν τοσούτῳ ἐμπορῶ νὰ στοιχιματίσω ὅτι τὰ ἔφερες στενά. Ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἴδω ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τοῦ *εἰρήνη ὑμῖν.*

— Ὦ; πρὸς τοῦτο δὲν σοὶ ἐπιτρέπω ἀστεϊσμούς, διότι τοῦτο μόνον ἀρκεῖ ἵνα πιστεύσω ὅτι εἶσαι ὁ διάβολος ἐνσεσαρκωμένος.

— Ὦ! θὰ εἶνε μεγάλη τιμὴ δι' ἐμὲ, δὲν φθάνω ἕως ἐκεῖ διότι συλλογίσου ἰατρὲ, ἂν πρὸ ἐ ὁ διάβολος θὰ στέρξει νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸ κλεῖθρον;

— Διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι βέβαιος, ἂν δὲν ἐτέθης ἐξ οἰκείας θελήσεως.

— Τότε λοιπὸν ἑκουσίως θὰ ἀποθνήσκω καὶ τῆς πείνης, διότι ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐπισκεψίν σου μοὶ δίδουσι ἡμίσειαν μερίδα ἐνῷ μοὶ ἐχρειάζοντο δύο ὁλόκληροι ἀντὶ μιᾶς.

— Βρωμόσκυλα, ἀνέκραξεν ὁ Λανεφράγγος τίποτε δὲν πράττουν ἢ.... θὰ διατάξω νὰ σοὶ δώσωσι πρόγευμα αὐθέντου.... ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἀνοίξῃς τὸ στόμα μόνον ἵνα φάγῃς καὶ πίῃς ἀλλ' ὅτι καὶ θὰ συγκατατεθῇς ν' ἀποκριθῇς μὲ τρόπον θετικὸν εἰς τινας ἐρωτήσεις μου.»

Ἐνταῦθα πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ συνδιαλεγομένου τὸ μειδίαμα τοῦ περυλακισμένου ἐσβέσθη, τὸ δὲ πρόσωπόν του ἐσκυθρώπασεν.

« Ἰατρὲ εἶπε μετὰ τοῦ σπουδαιοτέρου ὕφους, μοὶ προτείνεις ὑποχρέωσιν, ἣν δὲν δύνσμαι ν' ἀναλάβω. Ἐμπορεῖς νὰ μοὶ προτείνῃς οἵας δήποτε ἐρωτήσεις, προβλέπω ὅμως ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας μοὶ εἶνε ἀδύνατον ν' ἀπαντήσω καὶ τὰς ὁποίας σὲ παρακαλῶ νὰ παραλείψῃς.

Ἡ τοιαύτη ἀπόκρισις ἀπήρεσεν εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις ἐνόησεν ὅτι ἔσται δύσκολον εἰ μὴ ἀδύνατον, νὰ διαφωτίσῃ τὸ μυστήριον, ὅπερ τοσοῦτον ἐπιβλητικῶς συνετάραττε τὸ λογικόν του· πλὴν δὲν ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα.

Διὰ τοῦτο ὅτε μετὰ ἓν τέταρτον ἐκομίσθη εἰς τὸν ἀναρρωνύοντα κατάδικον ὄρνις ψυχρὰ ἄρτος καὶ οἶνος.

« Φάγε, πίε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, μένω δὲ ἐδῶ ἵνα σοὶ εἴπω ἓν δέοντι τό: ἀρκεῖ».

Πρὸ πολλοῦ ὁ Καφαρλέτος μὴ τυχὼν παρομοίου δείπνου, δὲν περιέμενε παρακλήσεις, ἀλλ' ἐν ῥοπῇ ὀρθαλμοῦ κατεβρόχθισε τὴν ἡμίσειαν ὄρνιθα.

« Φίλε μου τῷ εἶπεν ὁ ἰατρὸς, ὅτε ἡ πεῖνα τοῦ ἀκροατοῦ του ἐφάνη κατευνασθεῖσα. πρὸ μικροῦ ἔκαμες λόγον περὶ ἐρωτήσεων αἵτινες θὰ σοὶ εἶνε ὀχληραί. Ἐννοῶ καλῶς, ἀλλ' ὑπολαμβάνω ὅτι εἴς τινας τῶν ἐρωτήσεων τούτων θὰ δυνηθῇς ἔν τινι μέτρῳ ν' ἀπαντήσῃς ἀφόβως· δὲν δυνάμεθα λόγου χάριν νὰ διαλεχθῶμεν ὀλίγον περὶ τῆς πλήρους θελγήτρων νέας εἰς τὴν ὁποίαν ἐνεχείρισα τὴν ἐπιστολήν σου; διότι σοὶ τὸ ὁμολογῶ, ἐπιθυμῶ διακαῶς νὰ τῇ προσφέρω τὰς εὐχαριστήσεις μου ἐπὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ ἣν μοὶ ἀπέδωκες, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ ἐρευνήσω ἀδιακρίτως περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἐπέτυχε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο· διότι ἂν πρέπει νὰ ᾖ τοῦτο δι' ἐμὲ μυστήριον, σοὶ δίδω τὸν λόγον μου νὰ μὴ ζητήσω ποτὲ νὰ τὸ ἀνακαλύψω.»

Ὁ Καφαρλέτος ἀφῆκε τὸ περόνιον του νὰ καταπίσῃ. οἱ ὀρθαλμοί του ἠστραποβόλησαν, συνέσφιγξε τοὺς γρόνθους του, αἱ δὲ μυῶνες τοῦ προσώπου συνεστάλησαν, καὶ εἶπε διὰ φωνῆς ὀξείας.

« Ἰατρέ. Ἐνήργησα ὡς μωρὸς, θέλων νὰ σοὶ δείξω τί δύναμαι νὰ κατωρθώσω· ἵνα μὴ τὰ πράγματα προχωρήτουν περαιτέρω θὰ τὸ κόψω ἴσια πέρα. Ἄκουσόν με καλῶς· ἡ γυνὴ περὶ τῆς ὁποίας ὡμιλεῖς εἶνε μνηστή μου· τὴν λατρεύω δὲ καὶ ἀνταγαπῶμαι· οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῆς ἄνευ τῆς ἀδείας μου, τὴν ἄδειαν δὲ ταύτην δὲν τὴν παραχωρῶ εἰς οὐδένα.

— Ὤχ ὦ. Εἶπεν ὁ ἰατρὸς, ἀποκρύπτων ὅση δύναμις, τὴν ὀργὴν ἣν ἐξῆψαν ἐν αὐτῷ οἱ λόγοι οὗτοι, ἰδοὺ τῷ ὄντι τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον, δι' ἄνθρωπον ὑπὸ τὰ κλεῖθρ .

— Ὦ τὰ κλεῖθρα! εἶπεν ὁ Καφαρλέτος; μειδιῶν περιφρονητικῶς.

— Ἴσως δὲν λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν τὰς τοιάκοντα τρεῖς θύρας, αἵτινες ἐν μιᾷ στιγμῇ δύνανται νὰ σὲ ἀποχωρήσωσι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

— Μὴ ζητεῖς νὰ μὲ τρομάζῃς ἰατρὲ, διότι εἶνε κάπως μάταιος, γνωρίζω τί σημαίνει τοῦτο, καὶ τὸ ἐκτιμῶ ὅσον ὀφείλω νὰ τὸ ἐκτιμήσω.

— Καὶ ἀρνῆσαι νὰ μοὶ δηλώσῃς τὴν κατοικίαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προσώπου;

— Ἐπισήμως ἰατρὲ καὶ προσθέτω ὅτι ἴσως δὲν θὰ σοὶ εἶναι δύσκολον νὰ τὴν ἀνακαλύψῃς, ἀλλὰ σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ ἐπιχειρήσῃς.

Ὁ ἰατρὸς ἠγέρθη

« Ἔχει καλῶς· θὰ ἴδωμεν, εἶπε, βυθίζων μετ' ἀποφάσεως τὸν πίλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του· καὶ ἀνεχώρησε.

« Μὰ τὴν ἀλήθειαν ἐπανέλαβε διανοούμενος, ὅτε ὁ καθαρὸς ἀὴρ ἐδρόσισε τὸ αἷμα του, θὰ κατέχωμαι ὑπὸ δαίμονος ἵνα βασανίζω τοιουτοτρόπως τὸ πνεῦμα μου. Μήπως αἱ ὡραῖαι κόραι εἶσὶν οὕτω σπάνιαι εἰς Παρισίους, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ εὕρω καθ' ἑκάστην τὴν ἀρεστήν μοι... Ναί, θὰ εὕρω! Χάρις τῷ Θεῷ, διατελῶ εἰσέτι εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν δυνάμεών μου· αἱ δὲ οἰκονομίαι τῆς ὑγείας ἀ, ἐναπεταμίευσα μοὶ ἐπιτρέπουσιν εὑρεῖαν τῶν ἡδονῶν τῆς ζωῆς; ἀπόλαυσιν..... Ναί! ναί!..... Ἀλλ' οὐδεμία αὐτῶν ἔσται ὁ ἄγγελος τῆς καρδίας μου... Πρὸς τί ἄρα χρησιμεύουσιν ἡ τῆς διανοίας ἀνάπτυξις, ἡ ἐπιστήμη, τὸ λογικόν; Πράγματα ἀποκαλύμενα μὲν θεῖα, ὧν ὅμως τὴν δύναμιν ἓν μόνον βλέμμα γυναικὸς παραλύει. Βεβαίως ἡ νέα αὕτη μὲ ἐμάγευσε.... Καὶ ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ὃν ἠδυνάμην πρὸ μικροῦ νὰ κρημνίσω ἐντὸς εἱρκτῆς, καὶ ὅστις διατείνεται νὰ μοὶ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν του!..... Ἔλα δά! Εἶναι καιρὸς νὰ ἀποδείξω ἐνέργειαν καὶ ν' ἀποδιώξω τὴν μωρίαν ταύτην ἐκ τῆς γω-

νίας τοῦ ἐγκεφάλου μου ἐν ᾗ ἐτοποθετήθη.

Ὁ ἀξιότιμος ἰατρὸς εὑρίσκετο εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τοῦ διανοητικοῦ αὐτοῦ μονολόγου, ὅτε ὁ ποῦς αὐτοῦ προσέκοψε κατὰ λιθίνης βαθμίδος, προέβαινε μὴ γινώσκων ποῦ διευθύνεται, καὶ προσέκοψε κατὰ τῆς ἀναβάθρας τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ἐν ᾧ εἶδε αὐτὴν θελκτικὴν νέαν, συνοδευομένην ὑπὸ τῆς τροφοῦ της. (ἀκολουθεῖ.)

ΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΕΡΨΕΙΣ.

[*Συνέχεια ἴδε τόμ.* I. *φυλ.* 11.]

Ε'.

Η ΑΝΑΒΙΩΣΑΣΑ ΦΥΣΙΣ.

§ 4. Ὁ Πανθεϊσμός.

Πνεῦμα καὶ ὕλη, εἰδέναι καὶ ἶναι, εἰσὶ κατὰ Καρτέσιον ἐν πλήρει ἀπ' ἀλλήλων διαστάσει. Ἀμφότερά εἰσιν οὐσίαι, αὐθυπόστατοι δυνάμεις, ἀλλήλας ἀποκλείουσαι ἀντιθέσεις. Πῶς λοιπὸν αἱ ἀντίθετοι αὗται οὐσίαι δύνανται κοινωνεῖν ἀλλήλαις; Πῶς αἱ τοῦ σώματος παθήσεις διοχετεύονται εἰς τὴν ψυχήν; Πῶς ἡ ψυχὴ διὰ τῆς θελήσεως ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ κινεῖ αὐτό; Τὸ ἀσυνεπὲς τοῦτο ἐπεχείρησαν νὰ ἐπανορθώσωσιν οἱ Καρτεσιανοὶ Guelinx 1625—1669 καὶ Malebranche 1638—1715.

Κατὰ τὸν Guelinx, οὔτε ἡ ψυχὴ ἐνεργεῖ ἀμέσως ἐπὶ τοῦ σώματος, οὔτε τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς ψυχῆς. Ἡ ψυχή ἐστιν ἁπλοῦς ἐν τῷ κόσμῳ θεατής. Ἀλλὰ πῶς λαμβάνομεν γνῶσιν τοῦ ἐκτὸς ἡμῶν κόσμου· διότι αἱ διὰ τῶν αἰσθητηρίων εἰς τὸν ἐγκέφαλον διοχετευόμεναι ἔξωθεν ἐντυπώσεις, ἢ εἰκόνες, εἰσὶν ὑλικόν τι μὴ δυνάμενον νὰ μεταδοθῇ εἰς τὸ ὅλως ἀντίθετον τῇ ὕλῃ πνεῦμα; Τίς ὁ συνδέων τὰ ἐντὸς ἡμῶν πρὸς τὰ ἐκτός; Ὁ Guelinx ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὸν Θεόν. Πᾶσα ἐνέργεια, πᾶσα πρᾶξις συνδέουσα τὰ ἐντὸς ἡμῶν πρὸς τὰ ἐκτὸς, τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν κόσμον, ἐστὶν ἄμεσος τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια. Ὁ Θεὸς διὰ τῆς θελήσεως ἡμῶν κινεῖ ἐν καιρῷ τὸ σῶμα ἡμῶν· ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἔξωθεν ἐντυπώσεων εἰκονίζει τὰς ἰδέας ἐν τῷ νῷ ἡμῶν. Ο Guelinx λοιπὸν προέβη εἰς τὸ ἔπακρον τοῦ Καρτεσιανοῦ δυϊσμοῦ· καὶ ἐνῷ ὁ Καρτέσιος τὸν σύνδεσμον τοῦ πνεύματος μετὰ τοῦ σωματος ὠνόμασε βίαιον, ἐκεῖνος ὀνομάζει αὐτὸν θαῦμα.

Παραπλησία τῇ εἰρημένῃ, καὶ κατὰ συνέπειαν περαιτέρω ἀνάπτυξις τοῦ Καρτεσιανοῦ συστήματος, ἐστὶν ἡ τοῦ Malebranche θεωρία. Καὶ κατ' αὐτόν· πνεῦμα καὶ σῶμα εἰσιν ὅλως διεστῶτα καὶ καθ' ὑπόστασιν ἀντίθετα. Τῶν ὑλικῶν ὄντων λαμβάνει γνῶσιν τὸ πνεῦμα οὐχὶ ἀμέσως ὡς τοιούτων, ἀλλὰ διὰ τῶν ἰδεῶν. Ἀλλὰ πόθεν τας ἰδέας ἀρύεται; Οὔτε τὸ πνεῦμα, καθὸ ἀντίθετον τῇ ὕλῃ, δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ ἢ εἰκονίσῃ τὰ ὑλικὰ ἀντικείμενα· οὔτε ἡ ὕλη, καθὸ ἄνουν καὶ ἀναίσθητόν τι, δύναται νὰ ἔχῃ συνείδησιν ἑαυτῆς. Κατὰ τὸν Malebranche λοιπὸν, τὸ πνεῦμα ἐνορᾷ τὰ ἀντικείμενα ἐν τρίτῳ τινὶ πάσης ἀντιθέσεως ἀνωτέρω· ἐν τῷ Θεῷ. Ὁ Θεός· ἡ ἀπόλυτος οὐσία· ἐστὶν ἡ ἀπόλυτος νοοποιὸς καὶ εἰδοποιὸς δύναμις. Πρὸς αὐτὸν τὰ ὑλικὰ ὄντα εἰσὶν οὐχὶ ἀντίθεσις, οὐχὶ ἀδιόρατον σκότος, ἀλλὰ σαφῆ καὶ νοητά. Οὗτος ἐστὶν ὁ ὑπέρτατος σύνδεσμος τοῦ ἐγὼ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Ἐν αὐτῷ ἐνορῶμεν τὰς ἰδέας· διότι τοσοῦτον στενῶς μετ' αὐτοῦ συνδεόμεθα, ὥστε δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν αὐτὸν ἑστίαν τῶν πνευμάτων.

Μετὰ τῆς καταπληκτικῆς δυνάμεως πάσης νέας ἀρχῆς ἐπιτίθεται ὁ Σπινόζας κατὰ τῶν φιλοσοφημάτων τούτων· κατὰ τῶν μεταξὺ διαφόρων οὐσιῶν αἰωρήσεων· κατὰ τῶν μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου, νοήσεως καὶ ὑπάρξεως, πνεύματος καὶ φύσεως ἀντιταλαντεύσεων τούτων.

Ὁ Σπινόζας (Baruch Spinosa) γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1632 ἐξ εὐπόρων Ἰουδαίων ἐμελέτησεν ἐπιμελῶς τὴν Βίβλον καὶ τὸ Ταλμούθ. Μετ' οὐ πολὺ ἀφεὶς τὰς θεολογικὰς σπουδὰς ἐνέκυψεν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἰδίως δὲ τὰ τοῦ Καρτεσίου συγγράμματα. Ἠρνήθη συγχρόνως τὸν ἰουδαϊσμὸν, ἀλλ' οὐχὶ ἵνα ἀσπασθῇ τὸν χριστιανισμόν. Φύσει φιλάσθενος καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη νοσῶν ἀπέθανεν ἐκ φθίσεως ἐν ἔτει 1677, κατὰ τὸ τεσσαρακοστὸν τέταρτον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος. Ἀνεπιθόλωτος εὐκρίνεια πνεύματος καὶ μεγαλοπρεπὴς τοῦ σοφοῦ ἀπάθεια εἰκονίζεται ἐν παντὶ τῷ βίῳ αὐτοῦ. Σώφρων καὶ ἐγκρατής, μέτριος πρός τε τὴν εὐθυμίαν καὶ ἀθυμίαν, πρᾷος καὶ φιλόφρων, ἦν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ βίῳ συνεπὴς πρὸς τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἀρχάς.

Τὸ φιλοσοφικὸν τοῦ Σπινόζα σύστημα βασίζεται ἐπὶ τριῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν· τῆς οὐσίας, τοῦ κατηγορήματος, καὶ τοῦ τρόπου.

α.) Καὶ οὗτος ὁρμᾶται ἐκ τῆς περὶ οὐσίας τοῦ Καρτεσίου ἀρχῆς· « οὐσία ἐστὶ τὸ μηδενὸς πρὸς ὕπαρξιν αὐτοῦ δεόμενον.» Ἀλλ' ὑπὸ τοιαύτην τῆς οὐσίας ἔννοιαν, μία μόνη οὐσία δύναται κατὰ Σπινόζαν νὰ ὑπάρξῃ. Τὴν οὐσίαν ταύτην ἀποκαλεῖ Θεόν. Τὴν κατὰ Καρτέσιον πλειονότητα τῶν οὐσιῶν νομίζει ἀντίφασιν· διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα οὐσία ἐννοεῖται ἀπόλυτόν τι ὄν, ἔχον τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν ἑαυτῷ· ἄρα αὐθυπόστατον, ἀπέραντον, ἀτελεύτητον· διὰ τῆς ὑπάρξεως δὲ πλειόνων τῆς μιᾶς οὐσιῶν, ἑκάστη τούτων ἔσται ἀναγκαίως τὸ ὅριον τῶν ἄλλων.

Ἀλλὰ τί ἐστὶ κυρίως οὐσία; Τί ἐστιν ὄν θετικόν; Δύσκολον κατὰ Σπινόζαν ὁρίσαι τοῦτο. Πρῶτον· διότι ἐν ἑκάστῳ ὁρισμῷ πρέπει νὰ περιλαμβάνηται καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὁριζομένου· ἡ δὲ οὐσία καθὸ ἄναρχος οὐδεμίαν δύναται ἔχειν ἀρχὴν ἢ αἰτίαν. Δεύτερον· ἐπειδὴ πᾶς ὁρισμὸς ἄρνησις ἐστιν (omnis determinato est negatio)· διότι ὁρισμὸς δηλοῖ ἔλλειψιν ὑπάρξεως, σχετικόν τι μὴ εἶναι· διὰ τῶν θετικῶν προσδιορισμῶν ἡ οὐσία ἤθελεν καταστῇ πεπερασμένον τι. Καθὸ λοιπὸν ἄναρχον ὄν, ἔχον τὴν αἰτίαν καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν ἑαυτῷ, ἡ οὐσία πρὸς ἑαυτὴν μόνον ἐστὶ καταληπτὴ, ὑπ' οὐδενὸς ὄντος ἢ διανοίας δύναται καταληφθῆναι, μόνον δὲ πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ περιωρισμένου τῆς διανοίας ἡμῶν, καὶ ἵνα προσπελάσωμεν εἰς ἀμυδράν τινα κατάληψιν αὐτῆς, δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ἀρνητικούς τινας προσδιορισμοὺς αὐτῆς. Οἷον· ὅτι παρ' οὐδενὸς ἔχει τὴν αἰτίαν ἢ ἀρχὴν αὐτῆς, ὅτι οὐ πολλαπλοῦν ἐστιν, οὐ διαιρετὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Οὐδ' ὅτι μία ἐστὶν, ἑκὼν παραδέχεται ὁ Σπινόζας· διότι δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀριθμητικὸς προσδιορισμὸς, καὶ ὑποτεθῇ ἡ ὕπαρξις ἄλλου τινὸς ὄντος πολλαπλοῦ. Ἐκ δὲ τῶν θετικῶν προσδιορισμῶν τοιούτους μόνον δυνάμεθα νὰ θέσωμεν, ὅσοι τὴν ἀπόλυτον πρὸς ἑαυτὴν σχέσιν τῆς οὐσίας δηλοῦσιν· οἷον· ὅτι ἔχει τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἐν ἑαυτῇ, ὅτι αἰωνία, ὅτι ἄπειρός ἐστι· διότι οἱ προσδιορισμοὶ οὗτοι δηλοῦσιν ὕπαρξιν θετικήν. Οὕτω· καὶ ἡ ἔκφρασις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐλεύθερος, ἐστὶν ὁμοία ταῖς προμηνευθείσαις· ἤτοι· ἀρνητικὴ μὲν καθὸ δηλοῦσα, ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἐκτὸς αὐτῆς ἐπενέργειαν ὑπόκειται, θετικὸν δὲ καθὸ δηλοῦσα, ὅτι ὁ Θεὸς συνεπὴς ἐστὶ πρὸς ἑαυτόν· ἤτοι ὅτι ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ συμφωνεῖ πρὸς τοὺς νόμους τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ.

β'.) Πρὸς τῇ ἀτελευτήτῳ οὐσίᾳ ἢ Θεῷ παραδέχεται ὁ Καρτέσιος δύο ἄλλας οὐσίας παραχθείσας ὑπ' αὐτοῦ· πνεῦμα (νόησιν) καὶ ὕλην (ἔκτασιν). Ἀμφοτέρας ταύτας· νόησιν καὶ ἔκτασιν ἐμπειρικῷ τῷ τρόπῳ παραδέχεται καὶ ὁ Σπινόζας, ἀλλ' ὡς κατηγορήματα τῆς οὐσίας. Τίς δὲ ἡ σχέσις τῶν κατηγορημάτων τούτων πρὸς τὴν οὐσίαν; Τοῦτο ἐστὶν ὁ γόρδιος δεσμὸς τοῦ Σπινοζείου συστήματος. Οὐσιώδεις ἐμφανίσεως τρόποι ἢ

ἐκδηλώσεις τῆς οὐσίας οὐ δύνανται εἶναι· διότι οὕτως ἔσονται προσδιορισμοὶ τῆς ὑποστάσεως αὐτῆς· ὅπερ ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ἄνω περὶ οὐσίας ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν. Ἡ οὐσία καθ' ἑαυτὴν οὔτε νόησις ἐστιν οὔτε ἔκτασις. Τὰ κατηγορήματα λοιπὸν ταῦτα οὐδ' ἐκ τῆς ὑποστάσεως τῆς οὐσίας ἀπορρέουσιν, οὐδὲ συστατικὰ μέρη αὐτῆς εἰσίν. Διὸ ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ταῦτα ἔξωθεν κατηγορήθησαν αὐτῆς. Καὶ τοιαύτη τῳόντι ἐστὶν ἡ γνώμη τοῦ Σπινόζα. Ἐπειδὴ τὸ ἀπόλυτον ὂν ἐστὶν ὅλως ἀφῃρημένος καὶ ἀκατανόητος πρὸς ἡμᾶς ὅρος· πρὸς τὸ κατανοῆσαί δέ τι, ἀνάγκη ὅρων προσιτῶν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, χρώμεθα τοῖς κατηγορήμασιν. Κατηγόρημα λοιπὸν ἐστὶν, ὅ,τι ὁ νοῦς ἡμῶν κατανοεῖ ὡς ἀποτελοῦν τὴν ὑπόστασιν ἢ ὀντότητα τῆς οὐσίας. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς οὐσίας μόνον ὡς ἄθροισμα τῶν κατηγορημάτων ἡ διάνοια ἡμῶν νὰ κατανοήσῃ δύναται, τὰ κατηγορήματα ὀφείλουσι μὲν εἶναι ἄπειρα ὡς ἐκείνη, ἀλλ' εἰς τὴν διάνοιαν ἡμῶν δύο μόνον εἰσὶ προσιτά· ἡ νόησις καὶ ἡ ἔκτασις· διότι ἐξ ὅλων τῶν ἰδεῶν, ἃς ὁ νοῦς ἡμῶν νὰ ἐννοήσῃ δύναται, αὗται μόνον εἰσὶ καθ' αὑτὸ θετικαί· ἤτοι ἐκφράζουσι τὴν πραγματικότητα. Ἡ οὐσία καθ' ἑαυτὴν οὐδένα ἔχει ὡρισμένον ὑπάρξεως τρόπον. Καί τοι δὲ τὰ κατηγορήματα ὡρισμένως περὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς οὐσίας ἀποφαίνονται, αἱ ἀποφάνσεις αὗται εἰσὶν ἀνεξάρτητοι τῆς οὐσίας, συντελοῦσαι μόνον ἵνα καταστήσωσιν αὐτὴν καταληπτὴν εἰς τὸν διανοούμενον νοῦν. Ὅτι ὁ νοῦς ὑπὸ τὰ δύο ταῦτα κατηγορήματα κατανοεῖ τὴν οὐσίαν, τοῦτο οὐδόλως διαφέρει αὐτῇ. Ἡ οὐσία ἐστὶ νοοῦν μὲν, καθ' ὅσον ὁ νοῦς κατανοεῖ αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς νοήσεως· ἔκτατον δὲ, καθ' ὅσον κατανοεῖ αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐκτάσεως.

Τὴν σχέσιν τῆς οὐσίας πρὸς τὰ κατηγορήματα παρομοιάζει ὁ Σπινόζας πρὸς ἐπιφάνειαν ἀντανακλῶσαν τὰς φωτιστικὰς ἀκτῖνας, ἥτις ἀντικειμενικῶς μὲν ἐξεταζομένη καλεῖται ἐπίπεδος, ὀπτικῶς δὲ, λευκή· ἢ ἀκριβέστερον· πρὸς ἐπιφάνειαν, ἥτις διὰ μὲν κυανῆς διόπτρας φαίνεται κυανῆ, διὰ δὲ κιτρίνης, κιτρίνη· ἀλλ' οὐδέτερον τούτων ἐστίν.

Τὰ κατηγορήματα λοιπὸν πρέπει νὰ νοηθῶσιν ὡς ὅλως ἀνεξάρτητα τῆς οὐσίας· ἤτοι ὡς δι' ἑαυτῶν νοητά. Ἡ κατάληψις αὐτῶν οὐδόλως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταλήψεως τῆς οὐσίας. Καὶ βεβαίως· ἐπειδὴ ἡ οὐσία ἀνεπίδεκτός ἐστιν ὁρισμοῦ, διὰ τοῦτο, καὶ τὸ τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς ὁρίζον· ἤτοι τὸ κατηγόρημα· πρέπει οὐχὶ δι' αὐτῆς, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ νὰ ἐννοῆται. Διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ ἀνεξαρτήτου τῶν κατηγορημάτων καθίσται καταληπτὴ ἡ τῆς οὐσίας ἑνότης.

Ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα σχέσει αὐτῶν τὰ κατηγορήματά εἰσι καὶ κατὰ Σπινόζαν ἀντιθέσεις, ἀκριβῶς ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμέναι καὶ ὅλως καθ' ἑαυτὰς νοούμεναι. Μεταξὺ ὑλικοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου οὐδεμία ὑπάρχει ἀμοιβαία ἐπίδρασις ἢ ἐνέργεια. Ὁ ὑλικὸς ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ὕλῃ, ὁ πνευματικὸς ἐν τῷ πνεύματι. Ἀλλ' οὐχ ἧττον· ἀμφότεροι οἱ κόσμοι διατελοῦσιν ἐν ἀπολύτῳ πρὸς ἀλλήλους ἁρμονίᾳ, ἐν πλήρει παραλληλισμῷ· διότι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶν οὐσία ὑφ' ἕκαστον τῶν δύο κατηγορημάτων νοουμένη. Ἀλλ' ὑφ' οἱονδήποτε τῶν κατηγορημάτων τούτων καὶ ἂν νοηθῇ ἡ οὐσία, τοῦτο οὐδόλως διαφέρει αὐτῇ· ἀμφότεραι αἱ ἐπόψεις, ὑφ' ἃς αὕτη νοεῖται, εἰσὶν ἀληθεῖς. Ἐντεῦθεν πηγάζει ἡ τοῦ Σπινόζα ἀρχή· ὅτι τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡ ἀρχὴ μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐστίν. Διὸ καὶ τὸ κατὰ τὸ Καρτεσιανὸν σύστημα τοσοῦτον δυσχερὲς ζήτημα τῆς σχέσεως τοῦ σώματος πρὸς τὴν ψυχὴν, κατὰ τὸ Σπινόζειον λύεται εὐκολώτατα. Ψυχὴ καὶ σῶμα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὑπὸ διάφορα κατηγορούμενα νοούμενον. Τὸ πνεῦμα ἐστιν ἡ ἰδέα τοῦ σώματος· ἤτοι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὑπὸ τὸ κατηγόρημα τῆς νοήσεως θεωρούμενον. Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ ἡ φαινομένη, πράγματι δὲ μὴ ὑπάρχουσα ἐπίδρασις τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ πνεύματος, ἢ τοῦ πνεύματος ἐπὶ τοῦ σώματος. Ὅ,τι ὑπὸ τὴν μίαν ἔποψιν κίνησις τοῦ σώματος, ὑπὸ τὴν ἄλλην ἐστὶ νόησις· ἑνὶ λόγῳ· μεταξὺ πνευματικοῦ καὶ ὑλικοῦ κόσμου πλήρης ὑπάρχει παραλληλισμός.

γ'. Τὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα, ἅπερ ὑπὸ μὲν τὸ κατηγόρημα τῆς νοήσεως καλοῦνται ἰδέαι, ὑπὸ δὲ τὸ τῆς ἐκτάσεως καλοῦνται σώματα, περιλαμβάνει ὁ Σπινόζας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ τυχαίου (accidens), ἢ ὡς αὐτὸς καλεῖ αὐτά, τοῦ τρόπου (modus). Ὑπὸ τὸ ὄνομα λοιπὸν τρόπος ἐννοεῖ ὁ Σπινόζας τὰς τρεπομένας τῆς οὐσίας μορφάς. Οἱ τρόποι ἔχουσι πρὸς τὴν οὐσίαν, ὡς τὰ ἐνουλιζόμενα κύματα πρὸς τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, καθὸ ἀεννάως ἐξαλειφόμεναι καὶ οὐδέποτε ἐμμένουσαι μορφαί. Ἀλλ' ἔτι καὶ ταύτην τὴν παρομοίωσιν θεωρεῖ ὑπέρμετρον· διότι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης εἰσὶ τοὐλάχιστον μέρη αὐτῆς, ἐν ᾧ οἱ τρόποι οὐδόλως εἰσὶ μέρη τῆς οὐσίας, μᾶλλον δὲ καθ' ἑαυτοὺς οὐδεμίαν ἔχουσιν ὕπαρξιν, εἰσὶν ἁπλοῦν μηδέν. Τὸ πεπερασμένον, ὡς τοιοῦτον, οὐδεμίαν ἔχει ὕπαρξιν· μόνον ἡ ἄπειρος οὐσία ἔχει πραγματικὴν ὕπαρξιν. Διὸ ψευδεστάτην περὶ οὐσίας ἰδέαν ἤθελεν ἔχειν ὁ νομίζων αὐτὴν ἄθροισμα ἢ σύμπλεγμα τρόπων· ἤθελεν εἶναι τὸ αὐτό, ὡς ἂν ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἡ γραμμὴ συντίθεται ἐκ σημείων. Σφάλλει ἐπίσης ὁ νομίζων, ὅτι ὁ Σπινόζας τ' αὐτίζει τῷ Θεῷ τὸν κόσμον. Τοσοῦτον μάλιστα ἀπέχει τοῦ τ' αὐτίζειν αὐτὰ, ὥστε κατ' αὐτὸν κόσμος, ὡς τοιοῦτος, ἤτοι ὡς σύμπλεγμα πολλῶν καθ ἑαυτὰ ὄντων, οὐδόλως ὑπάρχει. Διὸ δύναται ν' ἀποφανθῇ τις περὶ αὐτοῦ μᾶλλον κατὰ τὸν Hegel, ὅτι ἀρνεῖται τὴν ὕπαρξιν τοῦ κόσμου (τὸ σύστημα αὐτοῦ ἐστὶν ἀρνησικοσμία), οὐχὶ δὲ κατὰ τὸν Bayle, ὅτι κατὰ Σπινόζαν τὸ πᾶν ἐστὶ Θεός· ἤτοι· παντὶ ὄντι προσάπτει τὴν θεότητα. (ἕπεται συνέχεια)

Η ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΖΟΥΛΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ.

Ὑπὸ τὴν σκιὰν φοίνικος, παρθένος Ζουλοῦ, γονυκλιτὴς προσηύχετο, τὴν πρωΐαν τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1879. Ἦτο ὡραία καὶ ὑπερήφανος ὡς οὐδεμία τῶν ὁμοεθνῶν της. Εἶχε τὰς χεῖρας μικρὰς καὶ κομψοτάτους τοὺς πόδας. Ἡ θελκτικὴ αὐτῆς μορφὴ, τὰ ὡραῖα κοσμήματα, ἅτινα ἔφερεν, ἐδήλουν, ὅτι ἦτο θυγάτηρ ἰσχυροῦ τινος ἄρχοντος. Λαμβάνων τις ὑπ' ὄψει τὴν ἐθνικότητά της, ἐξεπλήσσετο ἀκούων τὰς λέξεις, ἅτινας τὰ χείλη αὐτῆς ἐπρόφερον. Ἐγείρουσα τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς της πρὸς τὸν οὐρανὸν δὲν ἐζήτει βοήθειαν παρὰ τῶν θεοτήτων τοῦ ἔθνους της, ἀλλὰ παρ' *Ἐκείνου*, τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ σβά!

« Πάτερ, ἔλεγεν, εἰς Σὲ καὶ μόνον οἱ δυστυχεῖς ἐνατενίζουσι μετ' ἐλπίδος καὶ παρὰ Σοῦ μόνον ζητοῦσι βοήθειαν. Πρὸς χάριν τοῦ Ἰησοῦ, εἰσάκουσόν μου! Τὸ κακὸν τοῦ πολέμου πνεῦμα καὶ ἡ καταδίωξις ἦλθε μεταξὺ ἡμῶν καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ πατρός μου, ὅστις σταυρώσας τὰς χεῖρας του ἔτεινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἵνα ἀκούσῃ· ὡρκίσθη νὰ πίῃ τὸ αἷμα τῶν λευκῶν καὶ νὰ καταφάγῃ πάντας τοὺς Ζουλοῦ, ὅσοι πρεσβεύουσι τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ! Ὦ Θεέ μου, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τῆς δοκιμασίας, διαφύλλαξον τὴν πρὸς Σὲ πίστιν τοῦ Κασσατόγα καὶ ἐμοῦ! »

Ἡ πρωϊνὴ αὔρα ὑπεσύριζε διὰ μέσου τῶν φύλλων τῶν φοινίκων ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν προσευχὴν τῆς κόρης, ἐνῷ ὁ διαλάμπων ρύαξ ἐφαίνετο σιγηλῶς ψιθυρίζων, «Ἀμήν».

Αἴφνης ἠκούσθη θόρυβος ὄπισθεν τῆς κόρης, ἥτις στραφεῖσα παρετήρησεν ὡραῖον μαχητὴν ἱστάμενον παρ' αὐτῇ καὶ στηριζόμενον ἐπὶ τῆς μαύρης ἀσπίδος του. Τὰ βλέμματά του ἦσαν προσηλωμένα μετ' ἀνεκφράστου ἔρωτος ἐπὶ τῆς νεαρᾶς μορφῆς, ἣν πρὸ αὐτοῦ εἶχε.

«Λουόλα, εἶπεν ὁ ὡραῖος μαχητής, ἡ προσευχή σου εἰσηκούσθη· δὲν πολεμῶ πλέον διὰ τὸν Κετιβάγιο· ἡ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀπερίγραπτος τὴν σκληρότητα σφαγὴ τῶν γυναικῶν τοῦ Σιράγιο, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν των, μοὶ βεβαιοῖ, ὅτι ἡ αὐτὴ τύχη περιμένει καὶ Σὲ αὐτὴν ἀκόμη ἂν ἤθελες ἀντιστῆ εἰς τὰς θελήσεις τοῦ πατρός σου. Εἶναι μὲν καθῆκον ἡμῶν νὰ ὑποφέρωμεν τὴν καταδίωξιν ὅταν αὕτη ἔρχεται, εἶναι ὅμως ἐπίσης τρέλλα νὰ τὴν προκαλῶμεν. Ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα ἐπὶ πλέον νὰ μείνωμεν χωρὶς νὰ γίνῃ γνωστὴ ἡ θρησκεία μας· ὅθεν ὀφείλομεν ν' ἀποδράσωμεν ὅσον τάχιστα καὶ μεταβῶμεν εἰς Χελπμακάραν· ἐκεῖ γνωρίζεις τὸν ἀγαθὸν ἐκεῖνον ἱεροπόστολον, ὅστις ἐδίδαξεν ἡμῖν τὸ θέλημα τοῦ μεγάλου Κυρίου· ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ θὰ ἦσαι ἐν ἀσφαλείᾳ κατὰ τῆς σκληρότητος τοῦ πατρός σου.

Ἡ εἰς Χελπμακάραν μετάβασίς μας εἶναι δικαία· δὲν ἔχομεν ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας. Θέλεις νὰ ἔλθῃς Λουόλα μου; ὁ ἵππος μου ἵσταται ἕτοιμος εἰς τὸ δάσος. «Θέλω» ἀπήντησεν ἡ ὡραία Λουόλα· καὶ τοι δὲ ἡ χεὶρ, ἣν ἔτεινε τῷ μαχητῇ ἔτρεμεν, ἡ φωνή της ὅμως ἦτο ἰσχυρὰ καὶ ἀπεφασίσθη ἡ τύχη των.

«Θὰ διαβῶμεν τὸν ποταμὸν Ρόρκ· αὕτη εἶναι ἡ συντομωτέρα ὁδός, εἶπεν ὁ μαχητής, ἐνῷ ἐπλησίαζον ἤδη τὸ δένδρον ἔνθα ὁ ἵππος ἦτο προσδεδεμένος· ἀνεβίβασε τὴν βασιλόπαιδα ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἀνῆλθεν αὐτὸς ἐπίσης ἐπὶ τῶν ὀπισθίων τοῦ ζώου ὁ διηύθυνε πρὸς τὸν ποταμὸν Βούφαλον.

Ἐπί τινας ὥρας ἐπορεύοντο μετ' ἄκρας προφυλάξεως μέχρις οὗ ἔρθασαν εἰς πυκνόν τι δάσος, ἔνθα ἤλπισαν νὰ εὕρωσι στιγμὴν ἀναπαύσεως. Ἀλλὰ μόλις ἀφίππευσαν καὶ ἠκούσθη μακρόθεν ὁ θόρυβος τοῦ πυροβολικοῦ ἀναμιγνυόμενος μετὰ τῶν ἀγρίων φωνῶν τῶν στρατιωτῶν. Ὁ Κασσατόγνας ἔσπευσε νὰ ἀποκρύψῃ τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ φορτίον πρὶν ἀκόμη πληροφορηθῇ περὶ τῆς αἰτίας τοῦ θορύβου. Μεταγαγὼν τὴν Λουόλαν καὶ τὸν ἵππον εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τοῦ δάσους, ἀνῆλθεν ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος δένδρου μετὰ τῆς ἰδιαζούσης τῷ ἔθνει του εὐκινησίας ἀφ' οὗ εἶδεν ἐκτυλισσόμενον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ ἀπαίσιον τοῦ Ἰσανδοῦλα πεδίον. Μετ' ἐκπλήξεως καὶ βυθείας συγκινήσεως εἶδε τὴν κατα στροφὴν, ἣν ἐπήνεγκον τοῖς λευκοῖς οἱ ὁμοεθνεῖς του. Εἶδε σῶμα λευκῶν ἀνδρῶν μεταφερόντων ἐν σπουδῇ τοὺς πληγωμένους ὁμοεθνεῖς των. Ἡ πρώτη ὁρμὴ τῆς καρδίας του ἦτο νὰ πετάξῃ καὶ δώσῃ αὐτοῖς βοήθειαν· ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς ὅτι πράττων οὕτω ἐγκατέλιπε τὴν μνηστήν του ἀνυπεράσπιστον, τὸν ἀνεχαίτισε. «Διατί λοιπὸν, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, διατί οἱ ἄγγλοι στρατιῶται ἵστανται ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς πεδιάδος ταύτης τῆς Ἀφρικῆς, μακρὰν τῆς πατρῴας γῆς; Διατί μετὰ τοσαύτης ἀνδρείας μάχονται καὶ φονεύονται ὑπὸ τῶν μαύρων ἐχθρῶν των;» Ἡ καρδία του τῷ ἀπήντησεν· «ἵνα σώσωσι τὰς ἀβοηθήτους γυναῖκας καὶ πολιότριχας γέροντας ἀπὸ τῆς σφαγῆς, ἵνα διδάξωσι τὴν καθαρὰν πίστιν εἰς τὴν γῆν τῶν Ζουλοῦ ἐφ' ἧς δεσπόζει ἐξευτελιστικὸν καὶ ἀποτρόπαιον δαιμονολόγιον.»

Οἱ μέλανες ὀφθαλμοί του ἀπήστραψαν, ἡ καρδία του σφοδρῶς ἔπαλλε ἐπὶ τῷ συλλογισμῷ τούτῳ· ἔθεσε τὰς χεῖρας του ἐπὶ τῶν βεβαρυμένων αὐτοῦ βλεφάρων καὶ ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς σημαίας, ἥτις φέρει τὰς λέξεις: «Ἐλευθερία καὶ Ἀλήθεια.»

Ἐν τῷ μεταξὺ, τὸ ἔργον τοῦ θανάτου ηὔξανεν· οἱ ἀποσταλέντες πρὸς κατάληψιν τοῦ ποταμοῦ Ρόρκ ἀνηλεῶς ἐσφάγησαν· ὀλίγοι μόνον ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσιν, οἱ δὲ Ζουλοῦ διηυθύνοντο πρὸς τὸν ποταμόν.

Ὁ Κασσατόγνας μετὰ τρόμου ἠκολούθει διὰ τῶν βλεμμάτων, τὰς κινήσεις τῶν ὁμοεθνῶν του. Ἠδύνατο ἄρά γε νὰ προλάβῃ καὶ διαβῇ πρὸ αὐτῶν, τὸν ποταμόν; Ἰδοὺ ὁ κατατρύχων αὐτὸν συλλογισμός. Κατῆλθεν ἀμέσως τοῦ δένδρου, καὶ εὗρε τὴν Λουόλαν τρέμουσαν· ἐξέθεσεν αὐτῇ τὴν λυπηρὰν σκηνὴν, ἧς ἐγένετο μάρτυς, προσθέσας, ὅτι ὤφειλον ἄνευ ἀναβολῆς, νὰ διαβῶσι τὸν ποταμόν. Ἡ Λουόλα καί τοι πεπεισμένη περὶ τοῦ ἀφεύκτου κινδύνου, ὃν διέτρεχεν ἐν τῇ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ, δὲν εἶχεν ὅμως ἀνάγκην ἐνθαρρύνσεως· «ἂς ὑπάγωμεν εἶπεν, ὁ Θεὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ἀσπίς.»

Ἵππευσαν πάλιν καὶ ἔρθασαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους· τότε νέος κίνδυνος ἠπείλησεν αὐτούς. Μακρόθεν ἐφαίνοντο οἱ Ζουλοῦ καταδιώκοντες αὐτούς. Ὁ Κασσατόγνας ἐγνώριζε καλῶς, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπουσίαν του, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ βασιλόπαις δὲν ἦτο ἄγνωστος. Ἐὰν συνελαμβάνετο καὶ ὡδηγεῖτο εἰς τὸν πατέρα της; Δὲν ἐτόλμα ὁ Κασσατόγνας νὰ σκερθῇ κἂν τοῦτο. Ὅθεν σφοδρῶς κεντήσας τὸν ἵππον του, ἄφησεν ὀπισθέν του τὸ δάσος, καὶ τρέχων διὰ μέσου λοφίσκων καὶ δένδρων ἐπέτυχε νὰ ἀπομακρυνθῇ αὐτῶν ἀπαρατήρητος κατὰ πολλὰ μίλια. Ἀλλ' ἀτυχῶς ἠπατήθησαν, διότι αἴφνης πλησίον αὐτῶν ἠκούσθη ὁ ὁλολυγμὸς τῶν Ζουλοῦ. Ἰδοὺ ἡ στιγμὴ τῆς δοκιμασίας τοῦ ἵππου καὶ τῶν ἱππέων!

Τὸ εὐγενὲς ζῶον ἤγγιζε τὴν γῆν ἐνῷ ἐπέτα διὰ μέσου τῆς πεδιάδος· οἱ ἄγριοι ὁλολυγμοὶ τῶν Ζουλοῦ ἠκούοντο ὄπισθεν. Ἐπὶ τέλους ἐφάνησαν αἱ ὄχθαι τοῦ Βουφάλου. Ὁ Κασσατόγνας δὲν εἶχε καιρὸν νὰ χάσῃ· ἔπρεπε ἀμέσως νὰ διαβῇ τὸν ποταμόν. Ἤλπιζεν ἐν τούτοις εἰς τὸν εὐγενῆ ἵππον του καί τοι ἐξηντλημένον.

Ἔπρεπε νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς ὄχθας· ἄλλη ἐλπὶς σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε. Τέλος ἔρθασαν πρὸ τῆς ὄχθης· ἥτις ὑψοῦται ἐξ πόδας ὑπεράνω τοῦ ρεύματος. Ὁ Κασσατόγνας ἐκράτει σφιγκτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν Λουόλαν· ἐκ τῶν διεσταλμένων ρωθώνων τοῦ ἵππου ἐξήρχετο πῦρ, οἱ ὀφθαλμοί του ἤστραπτον εἰς τὴν θέαν τοῦ ρεύματος. Τὸ εὐγενὲς ζῶον οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν διστάζει· πηδᾷ ἀπὸ τῆς ὄχθης, ἀκούεται ταραχὴ καὶ ἐντὸς λεπτοῦ ἀναφαίνεται τὸ ζῶον ὑπεράνω τοῦ κύματος τινάσσον ὑπερηφάνως τὴν χαίτην του. Ἔρθασαν ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης· πρὸ αὐτῶν ἐφάνη τὸ μικρὸν ἀγγλικὸν στρατόπεδον.

Τὸ διασωθὲν ζεῦγος ἔστη ἐπ' ὀλίγον ἵν' ἀναπαυθῇ. Ἐσκέφθησαν ὅτι ὁ ἵππος των ἐπὶ τοσούτῳ ἐξηντλημένος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς Χελπμακάραν· ἄλλως τε οἱ Ζουλοῦ ἐπρόκειτο νὰ διαβῶσι τὸν ποταμόν· ἀπεφάσισαν ὅθεν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄγγλου στρατηγοῦ.

Προσδέσας λευκὸν μανδήλιον ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς ῥάβδου του, ἐπλησίασεν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἔκραξεν, ὅτι ἦσαν χριστιανοὶ Ζουλοῦ, ἀποδράσαντες ἵνα σωθῶσι. Συνελήφθησαν ἀμέσως καὶ προσήχθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς ὑπηρεσίας, ὅστις λίαν ὑπόπτως ἐδέχθη αὐτούς. Τὸ ζεῦγος ἐδιηγήθη τῷ ἀξιωματικῷ τὰ κατ' αὐτό· ἀλλὰ καίτοι ὁ ἀξιωματικὸς ἐφαίνετο συγκεκινημένος ἐπὶ τοῖς παθήμασι τῆς βασιλόπαιδος, διέταξε νὰ τεθῶσιν ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπαγρύπνησιν νὰ δοθῇ δὲ αὐτοῖς πᾶν ἀναγκαῖον.

Εἶναι περιττὸν νὰ περιγράψῃ τις τὰ συμβάντα τῆς ἐπιούσης νυκτός. Εἶναι γνωστὸν πῶς ἐν τῷ σκότει διεξήχθη ἡ μάχη καὶ πῶς ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιστῶσιν οἱ ἀσθενεῖς προμαχῶνες τοῦ μικροῦ φρουρίου. Πάντες ὡς ἥρωες ἐπολέμησαν· αἱ ἰσχυραὶ τῶν χεῖρες καὶ ἰσχυρότεραι καρδίαι ἔσωσαν τὸ φρούριον κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην. Ἀλλὰ μεταξὺ πάντων τῶν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ πολεμιστῶν, δὲν ὑπῆρξεν ἰσχυρότερος βραχίων, γενναιοτέρα καρδία τῆς τοῦ νέου ἀρχηγοῦ τῶν Ζουλοῦ, τοῦ Κασσατόγνα, ὅστις ἀπηρνήσατο φίλους, τύχην, καὶ πατρίδα, ἵνα τεθῇ ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ὑψίστου σταυροῦ. Ἅμα ὡς ἀνέτειλλεν ἡ πρωΐα καὶ οἱ ἐχθροὶ ἠττημένοι διεσπάρησαν, ὡς μελανὰ νέφη, ὄπισθεν τῶν λόφων, ὁ εὐγενὴς ἀξιωματικὸς, μαῦρος ἐκ τῆς πυρίτιδος, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ εὐγενοῦς Ζουλοῦ καὶ εὐχαριστήσας αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἀπαραδειγματίστῳ γενναιότητί του, ὠνόμασεν αὐτὸν *Ἄγγλον στρατιώτην*. Ἡ Λουόλα ἠσθάνθη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ὅτι ἀντημείφθη δι' ὅλας τὰς φρίκας τῆς νυκτός.

Μετὰ ὀλιγόωρον ἐν τῷ φρουρίῳ ἀνάπαυσιν, οἱ νέοι ὁδοιπόροι ἀνεχώρησαν εἰς Χελπμακάραν, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν εὐλογιῶν ἁπάντων. Συνώδευσαν αὐτοὺς οἱ φέροντες τὰς εἰδήσεις εἰς Χελπμακάραν ἀξιωματικοί.

Τὸ ἑσπέρας ἔρθασαν εἰς τὴν πόλιν, ἔνθα ἐδέχθη αὐτοὺς μετὰ χαρᾶς ὁ ἀγαθὸς ἱεραπόστολος. Μετ' οὐ πολύ, οἱ συνοδεύσαντες αὐτοὺς ἀξιωματικοὶ παρέστησαν μάρτυρες εἰς τὴν ἕνωσιν τοῦ συστρατιώτου αὐτῶν Ζουλοῦ μετὰ τῆς βασιλόπαιδος Λουόλας. Ὁ γάμος ἐτελέσθη κατανυκτικῶς ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Β. εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Ἤδη εὐτυχοῦσιν· . . . . . .

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΜΙΑΣ ΨΥΧΗΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ CAMILLE FLAMARION

1.

Ἦτο μεσονύκτιον καὶ ἡ πανσέληνος ἐπέχεε τὴν ὠχρὰν αὐτῆς λάμψιν ἐπὶ τῆς κλίνης μου, ὅτε ἡ θυγάτηρ μου ἀπεσύρθη εἰς τὸν θάλαμόν της ἵνα ἐπ' ὀλίγον ἀναπαυθῇ. Ὁ φίλος μου κ. Κερὲν ἠθέλησε νὰ μείνῃ παρὰ τῇ κλίνῃ μου καὶ ὑπεσχέθη τῇ θυγατρί μου νὰ μὴ ἀποσυρθῇ τοῦ δωματίου μου μέχρι τῆς πρωΐας.

Ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν μετὰ ταῦτα, λαβὼν τὴν χειρα τοῦ φίλου μου ἀνήγγειλα αὐτῷ, ὅτι ἡ ζωὴ ἤρξατο ἐγκαταλείπουσα τὰ ἄκρα τῶν μελῶν μου. Ὁ Κερὲν προσεπάθει νὰ μὲ διαβεβαιώσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου· ἀλλ' ἐγὼ μετὰ γαλήνης παρετήρουν τὴν φυσιολογικήν μου κατάστασιν καὶ ἐγίνωσκον ὅτι ὀλίγαι εἰσέτι στιγμαὶ ἀναπνοῆς μοὶ ἀπέμενον. Ὁ φίλος μου διηυθύνθη ἡσύχως πρὸς τὸν θάλαμον τῶν τέκνων μου· ἀλλ' ἀγνοῶ πῶς συγκεντρώσας τὰς ἐκλιπούσας δυνάμεις μου κατώρθωσα νὰ φωνάξῳ αὐτῷ· στῆθι· Ἐπανῆλθε μὲ δακρυβρέκτους ὀρθαλμοὺς καὶ μοὶ εἶπεν: Ἀληθῶς αἱ τελευταῖαι σας παραγγελίαι ἐδόθησαν· αὔριον τὴν πρωΐαν θὰ ἦναι ἀκόμη καιρὸς νὰ φέρωμεν τὰ τέκνα σας:

Ὑπῆρχεν ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις ἀντίφασίς τις, ἣν ἠσθάνθην χωρὶς νὰ φανερώσῳ. Παρεκάλεσα τότε τὸν φίλον μου ν' ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον. Τί ὡραία νὺξ Ὀκτωβρίου! Οὐχὶ μακρὰν τοῦ ὁρίζοντος, διεκρίνοντο αἱ Πλειάδες ὑπὸ πάχνης καλυπτόμεναι. Ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης ὀλίγον ἀπωτέρῳ ἔλαμπον θριαμβευτικῶς ἐπὶ τοῦ οὐρανίου θόλου· ὅτε ἠνεώχθη τὸ παράθυρον, ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ γλυκεῖα τῶν ἀστέρων λάμψις ἀφ' ἑτέρου ἔρθασαν μέχρι τῆς κλίνης μου· εἶναι ἀνέκφραστος ἡ ἡδονὴ, ἣν μοὶ ἐνεποίησαν αἱ τελευταῖαι αὗται ἐντυπώσεις, ἃς ἡ Γῆ διὰ τελευταίαν φορὰν μοὶ ἀπέστελλε.

Οὐδέποτε ἐν στιγμαῖς τρυφερωτάτης μέθης, ἠσθάνθην τὴν οὐρανίαν ταύτην ἀγαλλίασιν ἣν μοὶ παρέσχον αἱ στιγμαὶ αὗται, διὰ τοῦ μύρου τῶν ἀνθέων καὶ τοῦ τόσῳ τρυφεροῦ βλέμματος τῶν ἀστέρων. Ὅταν ὁ Κερὲν ἐπανῆλθε παρ' ἐμοὶ εἶχον τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, εἶχον δ' ἀφήσει τὴν ὅρασιν καὶ τὸ λογικόν μου νὰ ἐντυρῶτιν ἐν τῷ ἀπείρῳ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀκοή μου ἔμελλε νὰ ἐκλείψῃ διὰ παντὸς, ἐνθυμοῦμαι τοὺς τελευταίους λόγους· οὓς τὰ χείλη μου ἐπρόφερον. «Χαῖρε, ἀρχαῖε μου φίλε, αἰσθάνομαι ὅτι ὁ θάνατος μὲ φέρει πρὸς τὰ ἄγνωστα ἐκεῖνα μέρη, ἔνθα ἡμέραν τινὰ θὰ συναντηθῶμεν· ὅταν προβάλλει ἡ αὐγὴ, τὸ πτῶμα μου μόνον θὰ ὑπάρχῃ ἐνταῦθα». Ἐπειδὴ δὲ ὁ φίλος μου Κερὲν γονυκλιτὴς πρὸ τῆς κλίνης μου ἔκλαιε, εἶπον αὐτῷ: «Ἀνάγνωσον τὴν ὡραίαν προσευχὴν τοῦ Ἰησοῦ» καὶ ἤρχισεν διὰ τρεμούσης φωνῆς νὰ λέγῃ τὸ «*Πάτερ ἡμῶν..... ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς.....ἀφίεμεν.*» Αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι σκέψεις μου· ἡ ὅρασίς μου ἐσκοτίσθη καὶ οὐδὲν πλέον ἐνθυμοῦμαι....

Τὰ ἔτη, αἱ ἡμέραι, αἱ ὧραι ὑπάρχουσιν εἰς τὴν γῆν μόνον· ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνος δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὅθεν μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ λάβω γνῶσιν τοῦ χρόνου. Οὐχ ἧττον ὑποθέτω, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου συνείβη τὸ ἑξῆς· διότι τὸ σῶμα μου δὲν εἶχεν ἤδη ἐνταριασθῇ.

Γεννηθεὶς τῷ 1793, ἤμην ἤδη εἰς τὸ ἑβδομηκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ἐξεπλάγην δὲ καθ' ὑπερβολὴν αἰσθανθεὶς ἐμαυτὸν ἀκμάζοντα κατά τε τὸ σῶμα καὶ τὸ λογικόν. Δὲν εἶχον σῶμα καὶ ἐν τούτοις δὲν ἤμην ἀσώματος καθότι ἠσθανόμην καὶ ἔβλεπον ὅτι οὐσία τις μὲ ἀπήρτιζε· οὐδεμία ὅμως ἀναλογία δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῆς οὐσίας ταύτης καὶ τῶν ἀπαρτιζουσῶν τὸ γήϊνον σῶμα οὐσιῶν. Ἀγνοῶ τὸ πῶς διεπέρων τὰς οὐρανίας ἐκτάσεις καὶ διὰ ποίας δυνάμεως ἐφερόμην μετὰ μεγάλης ταχύτητος πρὸς λαμπρόν τινα καὶ λευκὸν ἥλιον, οὗτινος ὅμως ἡ λάμψις δὲν μὲ ἐθάμβου.

Ἡ ὅρασις τῆς ψυχῆς μου ἦτο ἀσυγκρίτως δυνατοτέρα τῆς τῶν ὀρθαλμῶν τοῦ γηΐνου ὀργανισμοῦ, ὃν εἶχον ἐγκαταλείψει καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς μοὶ ἐφαίνετο ὑπείκουσα εἰς τὴν θέλησίν μου. Ἤμην περικυκλωμένος ὑπὸ πληθύος φωτεινῶν κόσμων. Ὅτε ἡ ὅρασίς μου συνεκεντροῦτο ἐπὶ ἑνὸς τῶν κόσμων τούτων, κατώρθουν νὰ διακρίνω πάσας τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του λεπτομερείας· διέκρινον τὰ νέφη, τοὺς ποταμοὺς, τὰς ἠπείρους, καὶ τὰς θαλάσσας. Καίτοι δὲ ὁ κόσμος, ὃν ἔβλεπον δὲν ἐμεγεθύνετο εἰς τοὺς ὀρθαλμούς μου, ὡς ὅταν γίνεται χρῆσις τηλεσκοπείου, ἐν τούτοις κατώρθουν νὰ διακρίνω καὶ πόλεις καὶ ἐξοχάς. Συγκεντρουμένης δὲ τῆς ὁράσεώς μου ἐπὶ ἑνὸς ἀντικειμένου μόνον, π. χ. ἐπὶ πόλεώς τινος, διέκρινον τὰ οἰκοδομήματα, τὰς ὁδοὺς, τὰ δένδρα, τοὺς κήπους, καὶ τοσούτῳ καθαρῶς ὡς νὰ ἤμην ἐπὶ ἀεροστάτου, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὑπεράνω τῶν τόπων τούτων. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐφιστῶν τὴν προσοχήν μου, διέκρινον τοὺς κατοίκους τοῦ μέρους ἐκείνου καὶ ἠκολούθουν αὐτοὺς εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς κατοικίας των. Μοὶ ἤρκει πρὸς τοῦτο νὰ περιορίσω τὴν προσοχήν μου, εἰς τὸ μέρος, εἰς τὴν οἰκίαν ἢ εἰς τὸ ἄτομον, ὅπερ ἤθελον νὰ ἴδω.

Φθὰς λοιπὸν εἰς τὸν λαμπρὸν καὶ λευκὸν ἐκεῖνον ἀστέρα, οὗτινος τὸ μέγεθος εἶναι ἴσον πρὸς διακοσίους γηΐνους κόσμους, εὑρέθην ἐπὶ ὄρους ἐστερμένου ὑπὸ λαμπρῶν ἀνακτόρων· ἦτο πόλις πολυάριθμος· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου παρετήρησα ὅμιλον γερόντων· ἦσαν περίπου τριάκοντα· εἶδον αὐτοὺς προσηλωμένους μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ταραχῆς ἅμα, εἰς ὡραῖον τινα ἀστέρα.

Δὲν παρετήρησαν τὴν ἄφιξίν μου· τοσούτῳ τὸ πνεῦμα των ἦτο ἐπησχολημένον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀστέρος τούτου!

Φανταστῆτε τὴν ἔκπληξίν μου, ἀκούσαντος αὐτοὺς ὁμιλοῦντας περὶ τῆς Γῆς, εἰς τὴν κοινὴν ἐκείνην τοῦ πνεύματος γλῶσσαν ἣν πάντα τὰ ὄντα ἐννοοῦσι· οὐχὶ δὲ μόνον ὡμίλουν περὶ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἰδίως περὶ τῆς Γαλλίας. «Διατί αἱ σφαγαὶ αὗται;» ἔλεγον ἀναμεταξύ των, «ἐθέσπισαν λοιπὸν νόμον θανάτου τὰ ὄντα ταῦτα; πρὸς τί τὰ καθ' ἑκάστην ὑψούμενα ἰκριώματα ταῦτα; πρὸς τί νὰ πίπτωσι τοσαῦται κεφαλαί, ἀνδρῶν, γυναικῶν, νέων καὶ γερόντων; ὁ ἐμφύλιος πόλεμος θὰ ἀποδεκατίσῃ λοιπὸν τὸν λαὸν τοῦτον καὶ θὰ πλύνῃ διὰ ποταμῶν αἱμάτων τὰς ὁδοὺς τῆς τόσῳ ποτὲ γλυκυθύμου καὶ ὡραίας πρωτευούσης ταύτης;» Οὐδὲν ἐκ τῆς διαλέκτου ταύτης ἠννόουν, ἐγὼ μάλιστα, ὅστις ἠχρόμην ἐκ τῆς γῆς μὲ ταχύτητα συλλογισμοῦ καὶ ὅστις χθὲς ἔτι ἀνέπνεον εἰς τὰ στέρνα πρωτευούσης ἡσύχου καὶ εἰρηνικῆς.

Ἐπλησίασα τοὺς γέροντας καὶ προσήλωσα ἐπίτης τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ ὡραίου ἀστέρος. Ἅμα ἤκουσα τὴν συνδιάλεξίν των καὶ ἐζήτησα νὰ διακρίνω τὰ παράδοξα φαινόμενα περὶ ὧν οὗτοι ἔκαμον λόγον, εἶδον πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ ἀστέρος σφαίραν τινὰ κυανὴν καὶ ὠχράν. Ἦτο ἡ γῆ! Προσήλωσα ὅθεν ἀμέσως τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῆς γηΐνου σφαίρας παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἀνεγνώρισα τὴν Σελήνην. Παρετήρησα τὰς λευκὰς γιόνας τοῦ βορείου Πόλου, τὴν Ἀφρικὴν, τὸν ὠκεανὸν, καὶ βαθμηδὸν ἠρξάμην νὰ διακρίνω ἐν τῇ σφαίρᾳ τὴν Γαλλίαν καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ τοὺς Παρισίους. Τὸ πρῶτον σημεῖον ἐξ οὗ ἐγνώρισα τὴν πρωτεύουσαν ὑπῆρξεν ἡ ἠγυρωμένη γραμμὴ τοῦ Σηκουάνα, ἥτις διαγράφει ἐπιχαρίτως τοσούτους ἑλιγμοὺς πρὸς δυσμὰς τῆς μεγάλης πόλεως. Ἀνεγνώρισα τὴν νῆσον τοῦ ἄστεως· πρὸς μεσημβρίαν ἀνεγνώρισα τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου, τὸ ἀστεροσκοπεῖον καὶ τὸ Πάνθεον. Πρὸς δυσμὰς τὴν μεγάλην ὁδὸν τῶν Ἠλυσσίων πεδίων, ἀπωτέρω διέκρινα τὸ δάσος τῆς Βουλώνης, Ὅλον τοῦτο τὸ θέαμα ἐφωτίζετο ὑπὸ λαμπροῦ ἡλίου. Ἀλλ' ὁποῖον ἐκπληκτικὸν θέαμα! Οἱ λόφοι ἦσαν χιονοσκεπεῖς ὡς κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐνῷ ἐγὼ κατέλιπον τοὺς Παρισίους μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ἐβεβαιώθην εὐθὺς ὅτι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς Παρισίους.

Τὰ βλέμματά μου κατὰ προτίμησιν, ἔρριψα ἐπὶ τοῦ Ἀστεροκοπείου· ἦτο τὸ μόνον μέρος ὅπερ ἐπόθουν· ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη δὲν ἀπεμακρύνθην αὐτοῦ. Κρίνετε, λοιπὸν, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς μου, ὅτε ἡ ὅρασίς μου ἐξωκειωθεῖσα ἐντελέστερον πρὸς τὸ ὑπὸ τοὺς ὀρθαλμούς μου θέαμα, παρετήρησα ὅτι ἡ μεταξὺ Λουξεμβούργου καὶ ἀστεροκοπείου δενδροστοιχία δὲν ὑπῆρχε πλέον καὶ ὅτι ταύτην διεσέχθησαν μικροὶ κῆποι. Τὸ Βουλεβάρτον τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἐν γέ-

νει δὲ εἶδον ὅτι ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἤλλαξεν ὁλοτελῶς. Ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Ἀστέος δὲν ὑπῆρχε πλέον· τὸ Βουλεβάρτον τῆς Σεβαστουπόλεως ἐξηφανίσθη, οὐδεμία δὲ γραμμὴ σιδηροδρόμου ὑπῆρχεν. Οὐδαμοῦ ἐφαίνετο ἡ ὁδὸς Ρίβολι· ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονίας δὲν ἐφαίνετο ὁ ὀβελίσκος.

Ἀλλὰ κατὶ ἀναγνωρίζων τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὰ κτίρια, ἅτινα ὑπῆρχον εἰσέτι, οὐχ' ἧττον δὲν ἐγνώριζον τί νὰ ὑποθέσω περὶ τῆς θαυμασίας ταύτης μεταμορφώσεως, ἥτις ἐν διαστήματι μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας ἠλλοίωσεν ἐπὶ τοσούτῳ τὴν ὄψιν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ἐσκέφθην τότε, ὅτι ἀντὶ νὰ δαπανήσω μίαν μόνην ἡμέραν ἐρχόμενος ἐκ τῆς γῆς, ἐδαπάνησα καθ' ὁδὸν ἔτη ὁλόκληρα καὶ ἴσως αἰῶνας.

Ὅθεν ἤθελον πιστεύσει, ὅτι αἰῶνες ὁλόκληροι μὲ ἀπεχώριζον τῆς γηΐνου ζωῆς καὶ ὅτι ἔβλεπον τοὺς Παρισίους τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἂν δὲν εἰσέδυον περισσότερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν φαινομένων.

Πράγματι, ἐξωκειούμην βαθμηδὸν πρὸς τὴν θέαν τῆς πόλεως καὶ ἐπανεύρισκον τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ οἰκοδομήματα ἅτινα εἶχον γνωρίσει ἐν καιρῷ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Εἶδον τὸ Κεραμικὸν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ κήπου ἀρχαίας Μονῆς, ἐν τῇ ὁδῷ Ἁγίου Ἰακώβου, παρετήρησα σκηνήν τινα, τῆς ὁποίας ἡ θέα μοὶ ἐπροξένησε ρῖγος· ἐκεῖ εἶχον συναντήσει, κατὰ τὴν νεότητά μου, τὴν γυναῖκα, ἥτις περιπαθῶς μὲ ἠγάπησε, τὴν φιλτάτην μου Ἐρασμίαν, τὴν τρυφερὰν καὶ ἄγνὴν παρθένον, ἥτις τὸ πᾶν ἐγκατέλειψε ἵνα συνενώσῃ τὴν τύχην της μετὰ τῆς ἐμῆς. Εἶδον τὸν ἑξῶστην ἐπὶ τοῦ ὁποίου μετ' ἐκείνης ἐσπούδαζον ὑπὸ τὸ γλυκὺ τῆς Σελήνης φέγγος, τοὺς ἀστέρας· ὦ μετὰ πόσης ἀγαλλιάσεως ἔβλεπον τὰς δενδροστοιχίας ἐκείνας ὑπὸ τὰς ὁποίας περιεπατήσαμεν, ἀποφεύγοντες τὰ ἀδιάκριτα βλέμματα τοῦ ζηλοτύπου κόσμου. Ἐθεώρουν τὴν σκηνὴν ἐκείνην τοιαύτην οἵα ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅθεν μαντεύετε ὅτι ἡ θέα αὕτη μοὶ ἔδωκε τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι δὲν ἔβλεπον τὴν πόλιν, τοιαύτην οἵα ἦτο μετὰ τὸν θάνατόν μου, ἀλλὰ τοὺς Παρισίους κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου αἰῶνος. Ἐν τούτοις δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω τοὺς ὀρθαλμούς μου· μοὶ ἐφαίνετο φυτικώτερον νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἡ πόλις τῶν Παρισίων τοσούτῳ ἐγήρασε τόσας ὑπέστη ἀλλοιώσεις ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς γῆς ἀναχωρήσεώς μου, ὥστε εἶχον πρὸ ὀρθαλμῶν τὴν πόλιν, οἵα ἤθελεν εἶσθαι ἐν τῷ μέλλοντι. Ὅθεν ἐξηκολούθησα τὰς παρατηρήσεις μου ἵνα βεβαιωθῶ ὁριστικῶς, ἂν πράγματι εἶχον πρὸ ὀρθαλμῶν τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῶν Παρισίων, κατεστραμμένην σήμερον ἐν μέρει, ἢ ἂν ἔβλεπον ἄλλην πόλιν, ἄλλην Γαλλίαν, ἄλλον κόσμον! (ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΕΝ ΡΩΜΗ

Ἐν ἔτει **822** ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, **67** ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως, ἐπὶ τῆς ὑπατείας Ἀρρίου Ἀντωνίνου καὶ Μαρίου Κέλσου μεγάλη κίνησις παρετηρεῖτο ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Γαλερίας Φοντάνας, συζύγου τοῦ Αὐτοκράτορος Βιτελλίου. Ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ὥρας, πλῆθος γυναικῶν, Γερουσιαστῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων πολιτικῶν ἀνδρῶν, περιέμενον νἀξυπνήσῃ ἡ Αὐτοκράτειρα, ἵνα τῇ προσφέρωσι τὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις των καὶ ἐν πομπῇ συνοδεύσωσιν αὐτὴν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον. Αἱ δοῦλαι τῆς κοιμωμένης ἡγεμονίδος, κρατοῦσαι ἕτοιμα πάντα τὰ πρὸς καλλωπισμὸν τῆς κυρίας χρήσιμα κοσμήματα, περιέμενον ὡσαύτως ἐν τῷ προδόμῳ. Τέλος ἠνεῴχθη ἡ θύρα τοῦ ἐνδοθι κοιτῶνος· σημεῖον ὅτι ἡ Αὐτοκράτειρα ἐξανέστη τῆς κλίνης. Ἐν τῷ ἅμα βαθεῖα σιγὴ διεδέχθη τὸν ὑπόκωφον ψιθυρισμὸν τῶν συνδιαλεγομένων γυναικῶν.

Αἱ δοῦλαι εἰσῆλθον τότε προθύμως εἰς τὸν κοιτῶνα, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τινὲς τούτων ἐφάνησαν ἐξερχόμεναι μὲ δακρυρροοῦντας ὀφθαλμούς. Ὁ καλλωπισμὸς τῆς Γαλερίας εἶχε τελειώσει. Ὑπελείπετο μόνον ἡ περίδεσις τῶν ὑποδημάτων. Ἡ Αὐτοκράτειρα δεικνύουσα ἓν ζεῦγος κοθόρνων (1), διέταξε μίαν τῶν δούλων νὰ περιδέσῃ αὐτοὺς τοῖς ποσὶν αὐτῆς κατὰ τὸν τυρρηνικὸν τρόπον. Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ νέου τούτου τρόπου τῆς περιδέσεως ὠφείλετο τῇ προτέρᾳ συζύγῳ τοῦ Βιτελλίου, ἣν οὗτος πρό τινων ἡμερῶν εἶχε διαζευχθῆ· ἀλλ' ἡ διαζευχθεῖσα Πετρωνία, ἐπὶ οὐδεμίᾳ παρακλήσει ἢ ἀμοιβῇ ἠθούλήθη ποτὲ ν' ἀνακοινώσῃ τῇ ἀντιζήλῳ καὶ ἀντεραστρίᾳ αὐτῆς τὸ μυστικὸν τοῦ δεσμοῦ τούτου· δύο μάλιστα τῶν δούλων προὐτίμησαν νὰ βασανισθῶσιν ἢ νὰ δηλώσωσιν αὐτό. Ἡ Γαλερία διέταξε λοιπὸν τότε τὴν δούλην νὰ ἐκτελέσῃ ἐπιτυχῶς τὴν περίδεσιν. Δὶς τρέμουσα ὑπὸ φόβου προσεπάθησεν αὕτη νὰ τὸ κατορθώσῃ, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἡ ἡγεμονὶς τότε, παράφορος ἐξ ὀργῆς, ἁρπάζει μακρὰν βελόνην καὶ διατρυπᾷ τὸ στῆθος καὶ τὸν βραχίονα τῆς δυστυχοῦς δούλης, ἥτις καὶ ἔπεσε χαμαὶ λειποθυμημένη.

« Παράδοτέ την, τῷ βασανιστῇ» ἀνακράζει ἡ Γαλερία, «ἡ μάστιξ θὰ ἐπαναγάγῃ αὐτὴν βεβαίως εἰς τὰς αἰσθήσεις της». Καὶ περιδέσασα ἡ ἰδία τοὺς ἱμάνταν τῶν κοθόρνων της ὅσον βέλτιον ἠδύνατο, μετέβη εἰς τὸν πρόδομον, ἀδιαφορίας καὶ ἀλαζωνείας βλέμματα ρίπτουσα ἐπὶ τὰς συνηγμένας κυρίας, αἵτινες γονυπετεῖς τῇ προσέφερον τὰ σεβάσματά των.

(1) Κόθορνος. Εἶδος ὑψηλῶν ὑποδημάτων τῶν τε γυναικῶν καὶ ἰδίως τῶν Ρωμαίδων.

Εἶτα ἐν φορείῳ (palanquin) καθεσθεῖσα, ὑπὸ δώδεκα δούλων λαμπρῶς ἐστολισμένων καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀναστήματος κρατουμένῳ, καὶ ὑπὸ πολυαρίθμου πλήθους γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν παραπεμπομένη, διῆλθεν ἡ σύζυγος τοῦ Καίσαρος Βιτελλίου τὴν ὁδὸν τῆς βασιλίδος τοῦ κόσμου πόλεως, τὴν πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον ἄγουσαν. Κήρυκες προηγοῦντο αὐτῆς, ἐκ διαλειμμάτων κραυγάζοντες: ὑποχωρήσατε, τόπον τῇ Καισαρίνῃ. Ἐνῷ δὲ τὸ συνωθούμενον πλῆθος συνεσταλμένως ὑπεχώρει, ἀνεπαύετο μαλθακῶς ἡ ὡραία Γαλερία ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου της, ὁτὲ μὲν φιάλην ἀρωμάτων διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς παρὰ τὴν ῥῖνα φέρουσα, ὁτὲ δὲ διὰ τῆς δεξιᾶς περὶ τὸν λαιμὸν καὶ τὸ στῆθος αὐτῆς, δύο ἀσπίδια (aspic) περιελίσσουσα, ἵνα διὰ τῆς παγετώδουσαὐτῶν ἐπιδερμίδος τῇ παρέχουσι τὴν προσήκουσαν δρόσον κατὰ τὴν θερμοτάτην ἐκείνην τοῦ θέρους ἡμέραν

Ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θεατρικοῦ ἐκείνου θεάματος, δύο νέοι εἶχον διέλθει τὴν συνοικίαν τῆς Ρώμης, τὴν καλουμένην Σοβούρραν, τὴν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς πενεστάτης καὶ κατωτάτης τῶν πολιτῶν τάξεως οἰκουμένην, ἀκολουθοῦντες καὶ οὗτοι τὴν πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ πλήθους συρροήν. Ἀμφότεροι ἐφαίνοντοι ξένοι παρεπιδημοῦντες ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ πρωτευούσῃ. Ἀμφότεροι ἐθεώρουν ἀλλήλους προσεκτικῶς χωρὶς ν' ἀποτείνῃ ὁ εἷς τὸν λόγον πρὸς τὸν ἄλλον. Ἡ ἐνδυμασία των ὡμοίαζε σχεδὸν, ἁπλῆ οὖσα καὶ πενιχρά. Τὸ ἦθος ὅμως τοῦ ἑνὸς ἦτο σοβαρὸν, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἐφαίνετο ἔχων αὐτὸ κομψὸν καὶ ἐπιτετηδευμένον. Τυφλός τις γέρων δοῦλος τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀπωθῶν τὸ ἐμπαῖζον αὐτὸν πλῆθος, προσεπάθει νὰ διέλθῃ ὁ δὲ κομψεύόμενος ἐκεῖνος νέος, βλέπων τὸν χλευασμὸν καὶ τὸν γέλωτα τοῦ πλήθους πρὸς τὸν γέροντα, ἔθηκε τὴν ῥάβδον του πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἰς ἣν ὁ γέρων προσκόψας ἔπεσε κατὰ γῆς. Ὁ ἕτερος νέος ξένος ἀνεγείρει ἀμέσως τὸν γέροντα καὶ τὸν μεταφέρει εἰς παρακειμένην τινὰ οἰκίαν.

Μετ' ἀγερώχου περιφρονήσεως θεωρήσας ὁ κομψὸς τὴν περιποίησιν τοῦ νέου ξένου πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς σκληρότητός του, ἐρωτᾷ αὐτὸν διὰ τραχείας φωνῆς:

« Θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ ἐμπαίξῃς;»

« Οὐδένα ἐγὼ ἐμπαίζω» ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ νέος.

« Τόσῳ τὸ καλήτερον διὰ σέ· ἄλλως ἡ ῥάβδος ἠδύνατο νὰ σὲ διδάξῃ πῶς νὰ φέρησαι».

Εἰς τὰς ὑβριστικὰς ταύτας λέξεις ἐρύθημα ὀργῆς διεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ προσβληθέντος. Ὑψόνει τὴν ῥάβδον ἣν ἐκράτει, ἐνῷ συγχρόνως ὁ ἕτερος οἱονεὶ μηχανικῶς, προσεγγίζει τὴν χεῖρα πρὸς τὴν ἐκ τῆς ὀσφύος του κρεμαμένην σπάθην του. Ταῦτα δ' ἦν ἔργον μιᾶς στιγμῆς. Ἀλλ' ἀμέσως ὁ πρῶτος ἀναστείλας τὴν ὁρμήν του, χαμηλόνει τὴν ῥάβδον, καὶ ἐνατενίζων τὸν ἀντίπαλόν του, τῷ ἀποτείνει ἁπλῶς καὶ μόνον τὰς ἐμφαντικὰς ταύτας λέξεις:

« Ἀράγε, ὅτε καὶ σὺ ἔκεισό ποτε κατὰ γῆς, ἄνευ ἐλπίδος σωτηρίας, δὲν προσῆλθέ τις ἵνα σὲ περιποιηθῇ καὶ περιθάλψῃ;»

» Σαμουήλ! Σὺ εἶσαι;» ἀνεφώνησεν ὁ ἕτερος διακόπτων τὸν λόγον του, «οἱ ὀφθαλμοί μου λοιπὸν δὲν μὲ ἠπάτησαν προσπαθοῦντες νὰ σὲ ἀναγνωρίσωσιν ἐν τῷ μεταμφιεσμῷ σου.»

« Τὸ ἔνδυμα τοῦτο δὲν εἶναι μεταμφίεσις, εἶναι ἡ συνήθης ἐνδυμασία μου».

« Σὲ, Σαμουὴλ Ἀνανία! Σὲ, τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπισημοτάτων οἰκογενειῶν, καὶ βασιλικὴν ἐξουσίαν ἐνασκοῦντα ἐπὶ τῆς πολυαριθμοτέρας μερίδος τῆς πόλεως ἐκείνης, ἀνευρίσκω ἐνταῦθα ἐν Ρωμῇ, ἐνδεδυμένον φόρεμα, δώδεκα μόλις ἀσσαρίων ἀξίας, περιποιοῦντα τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς προσκόπτοντας τυφλοὺς, καὶ, τὸ χείριστον, τὰς ἀπειλὰς καὶ ὕβρεις ἀταράχως ὑπομένοντα;

« Ἀπορεῖς βεβαίως δι' αὐτὰ, καὶ μάλιστα θαυμάζεις τὴν ἀταραξίαν μου ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον, Δομι — » (1).

Σιώπα! Μὴ ἐκστομίσῃς τὸ ὄνομά μου, Σαμουήλ· ἂν ἀκούσῃ τις αὐτὸ ἐκ τῶν πολλῶν ἐν Ρώμῃ κατασκόπων, ὁ θάνατός μου εἶναι βέβαιος· βεβαιότερος μάλιστα, ἢ ὅτε οἱ στρατιῶταί σου, συλλαβόντές με ὡς αἰχμάλωτον, ἔμελλον νὰ μὲ ῥίψωσιν εἰς τὸ πῦρ. Μεγάλοι σκοποὶ μὲ ὡδήγησαν ἐδῶ. Σὺ μόνος γινώσκεις τὸ μυστικὸν τῆς ἐνταῦθα παρουσίας μου. Μία λέξις ἐκ τοῦ στόματός σου δύναται νὰ μὲ ἀπολέσῃ.—Ἀλλ' ὅμως τί σὲ παρεκίνησε νὰ ἐγκαταλίπῃς τὴν Ἱερουσαλὴμ, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ὑπεράσπισιν ὁ βραχίων σου ἦτο τοσοῦτον ἀναγκαῖος;»

« Οὐδόλως πλέον ἐνδιαφέρομαι εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Ἰουδαίων. Τὴν πόλιν ἐκείνην ἐγκατέλιπον κατὰ προσταγὴν ἐκείνου οὗτινος τὸ βλέμμα μόνον δύναται νὰ διευθύνῃ τὰς βουλήσεις καὶ τὰ κινήματά μου. Ὅπως ἐκεῖνον ὑπακούσω μετέβην τώρα ἐδῶ.»

« Εἶσαι λοιπὸν καὶ σὺ αἰχμάλωτος! —Ἀλλ' ὅμως πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου μοὶ ὤμοσεν, ἐν ὀνόματι τοῦ Διός, ὅτι ἤθελε φανῆ τοσούτῳ μεγάθυμος καὶ ἐπιεικὴς πρὸς ἐσὲ, ὡς καὶ σὺ ἐφάνης πρὸς ἐμὲ, ἂν ἡ τύχη τοῦ πολέμου ἤθελέ ποτε σὲ παραδώσει εἰς χεῖρας του.

« Οὐδενὸς ἐγὼ εἰμι αἰχμάλωτος. Ἂν εὑρίσκωμαι ἐν Ῥώμῃ, τοῦτο ἐγένετο κατὰ διαταγὴν ἐκείνου ὃν ἐγὼ ἐξελεξάμην κύριόν μου καὶ ὁδηγὸν τῶν πράξεώνμου».

« Καὶ τίς εἶναι αὐτός;»

« Ὀνομάζεται Ἰωάννης (2) καὶ εἶναι υἱὸς ἁλιέως ἐκ Βεθσαϊδᾶ.»

Δὲν ἐννοῶ ὅ,τι λέγεις.»

« Ἀρκεῖ. Κίνδυνοι μᾶς περιστοιχίζουσι. Μία λέξις δύναται νὰ σὲ ἀπωλέσῃ. Καὶ ἐγὼ πρὸς τούτοις, ἂν εἴπω τι πλειότερον, ἀπόλλυμαι ὡσαύτως. Δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον· ἀλλ' ὁ Κύριός μου· μὲ διέταξε νὰ μὴ ριψοκινδυνεύω οὐδόλως τὴν ζωήν μου. Θέλω δὲ τὸν ὑπακούει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν, πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ὑπακοῆς μου, ἤθελε μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ὑποστῶ τὸν θάνατον διὰ χειρὸς τοῦ δημίου.»

« Νὰ σοὶ ἐπιτραπῇ ν' ἀποθάνῃς;» ὑπέλαβεν ἔκθαμβος ὁ ἕτερος. «Καὶ διατί;»

« Διότι ὁ θάνατος εἶναι ζωή·» ἀπεκρίθη ὁ Σαμουήλ.

« Οἱ λόγοι σου εἰσὶν ὅλως αἰνιγματώδεις, ὅλως ἀκατανόητοι. — Ἀλλ' ἂς σπεύσωμεν, ἡ συνοδεία τῆς Καισαρίνης πλησιάζει.»

Ὅτε δ' ἀμφότεροι προσήγγισαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἀμφιθεάτρου, κατέβη τοῦ φορείου ἡ Γαλερία, καὶ θεραπαινίδες ἐπέστρωνον τὴν ὁδὸν δι' ἀνθέων. Ἡ Γερουσία ὑπεδέξατο τὴν Καισαρίνην.

Ἀλλὰ μόλις αὕτη ἐπάτησεν τὸν πόδα ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης βαθμίδος καὶ ὁ δεσμὸς τοῦ ἀδεξίως περιδεθέντος κοθόρνου ἐλύθη, οἱ δὲ ἱμάντες ὡς ὄφεις πορφυροῖ, περιεστράφησαν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ μαρμάρου. Τοῦτο κατέδειξε μεγάλην ἐλλειψιν ἐν τῷ καλλωπισμῷ τῆς ἡγεμονίδος καὶ ἦν προσέτι δι' αὐτὴν ἀπαίσιος οἰωνός. Ἤδη ἐμέλλεν ἡ Γαλερία, κάτωχρος ἐξ ὀργῆς καὶ αἰσχύνης, νὰ ἐπαναβῇ ἐπὶ τοῦ φορείου ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ παλάτιον, ὅτε ὁ κομψὸς νέος ξένος, δραμὼν ταχὺς ὡς ἀστραπὴ διὰ μέσου τοῦ πλήθους εἰς τοὺς πόδας τῆς Καισαρίνης, ἔδεσε τὸν δεσμὸν τοῦ κοθόρνου διὰ τρόπου λίαν ἐπιδεξίου καὶ χαρίεντος. Μετὰ δὲ τοῦτο, γονυπετήσας ἐνώπιον αὐτῆς παρέστη ὡς ἱκέτης, ἐξαιτούμενος συγγνώμην τῆς τολμηρᾶς του πράξεως. Φωνὴ ἀγανακτήσεως ἠκούσθη. Οἱ πραιτωριανοὶ σωματοφύλακες ὕψωσαν τὰς σπάθας των· καὶ ἐν νεῦμα τῆς Καισαρίνης μόνον περιέμενον ἵνα τιμωρήσωσι τὸν αὐθάδη νεανίαν· ἀλλ' ἡ Γαλερία μεθ' ἑνὸς μειδιάματος ἐκφράζοντος εὐαρέστησιν διέταξεν αὐτὸν νὰ ὀρθωθῇ.

« Διὰ νὰ μοὶ προσφέρῃς τοιαύτην ἐκδούλευσιν, τῷ λέγει, ἔχασες τὴν θέσιν σου καὶ δὲν θὰ δυνηθῇς νὰ εὕρῃς ἄλλην ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ. Ἀκολούθει με λοιπὸν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον.»

« Εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον;» ἀπήντησεν τεθορυβημένος ὁ γέρων Γερουσιαστὴς Αὔλος Φλάβιος.

« Μάλιστα. Καὶ ἐπειδὴ τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον εἶναι πολὺ μικρὸν καὶ δὲν δύναται νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τρίτον θεατὴν, ὀφείλεις νὰ τῷ παραχωρήσῃς τὴν θέσιν σου, Γερουσιαστά.—Σὺ δὲ πῶς ὀνομάζεσαι;»

« Λούκιος,» ἀπεκρίθη συνεσταλμένως ὁ νεανίας.

« Ἐγεννήθης ἐλεύθερος ἢ δοῦλος;»

« Ἐλεύθερος.»

« Ρωμαῖος;»

« Ὄχι.—Ἕλλην.»

« Καταγωγῆς εὐγενοῦς;»

« Ὄχι.»

« Σοὶ παρέχω λοιπὸν τὴν ρωμαϊκὴν ἰσοπολιτείαν καὶ σὲ ἀναγορεύω Ἱππότην καὶ Γερουσιαστήν. Δὸς τὴν τιμητικὴν τήβεννόν σου (toga) νῷ νέῳ τούτῳ ἀνδρί, Αὔλε Φλάβιε. Καὶ πρὸς τούτοις διατάττω ν' ἀφίνητε πάντοτε ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον τῷ εὐνοουμένῳ μου ἐν ταῖς ἡμετέραις συνελεύσεσιν. Οὕτω τέλος θὰ φανῇ καὶ ἡ Γερουσία ἅπαξ χρήσιμος πρός τι καλὸν, καὶ θὰ εὑρίσκηται εἰς τὸ ἑξῆς ἄνθρωπος μεταξὺ ὑμῶν, ἱκανὸς τοὐλάχιστον πρὸς τὸ περιδέειν τυρρηνικὸν δεσμόν. Λούκιε, δὸς μοι τὴν χεῖρά σου.»

Ὁ Λούκιος, περιβληθεὶς τήβεννον Γερουσιαστοῦ, ὑπήκουσε καὶ εἰσῆλθε μετὰ τῆς Γαλερίας ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ θεωρείῳ, ἐν μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν τοῦ συνηγμένου πλήθους. Ὁ δ' Αὔλος Φλάβιος ὅλως ἐκπεπληγμένος μόλις ἠδύνατο νὰ βαδίσῃ.

Ὁ Σαμουὴλ Ἀνανίας, ἀποχωρισθεὶς τοῦ συνοδοιπόρου του, διηύθυνε τὸ βῆμα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ἀμφιθεάτρου, ἔνθα ἐκάθητο ἡ κατωτέρα τάξις

(1) Τὸ διακοπτόμενον τοῦτο ὄνομα εἶναι τὸ τοῦ Δομιτιανοῦ, υἱοῦ τοῦ Βεσπεσιανοῦ ὅστις μετέβη λαθραίως εἰς Ρώμην διὰ πολιτικοὺς σκοποὺς, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀκολούθως.

(2) Ἐννοεῖ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Εὐαγγελιστὴν, τὸν πεφιλημένον τοῦ Σωτῆρος μαθητὴν, ὅστις ἦν υἱὸς ἁλιέως ἐκ Βεθσαϊδᾶ. Ἀπέθανε δ' οὗτος ἐν Ἐφέσῳ εἰς ἡλικίαν 94 ἐτῶν, περὶ τὸ 101 μ. χ.

τῶν πολιτῶν. Ἅμα δ' ἐνεφανίσθη πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀνεσηκώθησαν καὶ μετὰ σεβασμοῦ τῷ παρεχώρησαν θέσιν.

Τὰ συνήθη θεάματα εἶχον ἤδη κορέσει τὴν περιέργειαν καὶ τὸ διάφερον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ παρασταθῇ θέαμα νεοφανές· ἑκατὸν κατάδικοι τὰς χεῖρας δεδεμένας ὄπισθεν τῆς ράχεως, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία προσήχθησαν ὑπὸ τοῦ δεσμοφύλακος ἐν μέσῳ τοῦ ἀμφιθεάτρου. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι εὐθὺς ἐγονυπέτησαν καὶ διηύθυναν τὰ βλέμματα αὐτῶν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα ἐκάθητο ὁ Σαμουήλ.

Ἡ Καισαρίνη ἥτις ἐν τούτοις συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Λουκίου καὶ ἐφαίνετο εὐαρεστουμένη ἐπὶ τῇ εὐφυΐᾳ καὶ τῇ χάριτι τῶν ἀπαντήσεών του, τέλος τὸν ἐρωτᾷ:

« Δὲν μοὶ λέγεις τί ἔπταισαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι διὰ νὰ ριφθῶσιν οὕτως εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀγρίων θηρίων; Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τὸ ἔγκλημά των, διότι πρώτην ἤδη φορὰν παρατηρῶ μεταξὺ τῶν καταδεδικασμένων γυναῖκας καὶ παιδία.»

« Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔφθασα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ οὐδόλως δύναμαι νὰ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειάν σας. Ἀλλ' ἰδοὺ ὄπισθεν ἡμῶν ἵσταται ὁ Γερουσιαστὴς Φλάβιος περιβεβλημένος νέαν ὅλως τήβεννον, ὅστις ἀναμφιβόλως δύναται νὰ μᾶς πληροφορήσῃ περὶ τούτου.»

Ὁ Αὔλος Φλάβιος ἐπλησίασε τότε εἰς τὸ νεῦμα τοῦ νέου εὐνοουμένου τῆς Καισαρίνης καὶ ἀπεκρίθη λέγων: «Οἱ ἄθλιοι οὗτοι εἶναι Χριστιανοί.»

« Χριστιανοί· « ἀνεφώνησεν ὁ Λούκιος πλήρης θαυμασμοῦ. Καὶ πῶς! Ἡ αἵρεσις ἡ ἀνιδρυθεῖσα ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τοῦ υἱοῦ «ἑνὸς τέκτονος καί τινων πτωχῶν ἁλιέων τοσαύτας ἤδη προόδους ἐποιήσατο ὥστε νὰ καταστῇ γνωστὴ καὶ ἐν Ρώμῃ, οἱ δὲ ὀπαδοὶ αὐτῆς νὰ ὑφίστανται ποινὴν θανάτου;»

« Ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν, ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Φλάβιος, θὰ κατακλύσῃ ἐντὸς ὀλίγου ἅπαν τὸ ρωμαϊκὸν κράτος, ἂν δὲν σπεύσῃ τις νὰ θέσῃ φραγμὸν κατ' αὐτοῦ. Ἀληθῶς, ἡ διδασκαλία αὐτῆς θέλει καταλύσει τὴν παγκόσμιον κυριαρχίαν ἡμῶν. Ἀπελευθέρωσις τῶν δούλων, ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθρούς, αὐστηρότης ἠθικῆς, καὶ οἱ θεοὶ γινώσκουσιν εἴτι ἄλλο.... Γίνεταί τις ὀπαδὸς αὐτῆς; ὀφείλει νὰ καταστρέφῃ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἡμῶν οἰκοδομάς, ν' ἀποφεύγῃ πᾶσαν πολυτέλειαν καὶ νὰ κατεδαφίζῃ τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν, διὰ νὰ λατρεύῃ μόνον τὸν υἱὸν ἑνὸς ξυλουργοῦ, τὸν ἐπὶ σταυροῦ ὑποστάντα ποινὴν δουλικοῦ θανάτου.

« Συγχωρήσατε τὴν ἄγνοιάν μου· ξένος ὢν ἐν Ρώμῃ ἔνθα οὐδέποτε πρότερον ἀφικόμην, καὶ ἀπὸ παιδικῆς μου ἡλικίας ἐν τοῖς στρατοπέδοις μετὰ στρατιωτῶν ἀνατραφεὶς, ὀλίγα τινὰ μόνον ἤκουσα περὶ τῶν Χριστιανῶν. Ἔδραξαν λοιπὸν οὗτοι τὰ ὅπλα καὶ θέλουν νὰ συστήσωσι τὴν θρησκείαν των διὰ δολοφονιῶν καὶ ἐπαναστάσεων; «

« Ἀπ' ἐναντίας· ὑποκρίνονται τυφλὴν ὑπακοὴν πρὸς τὰς ρωμαϊκὰς ἀρχὰς, πληρόνουσιν ἀκριβῶς τοὺς νομίμους φόρους, οὐδόλως ἀνθίστανται ὅταν τις συλλαμβάνει αὐτοὺς, καὶ φαίνονται ἀποθνήσκοντες πλήρεις χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ὅταν τοὺς κρεμῶσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἢ τοὺς ῥίπτωσιν εἰς τὰ ἄγρια θηρία.»

« Διὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα, ἀπήντησε καγχάζων εἰρωνικῶς ὁ Λούκιος, δὲν δύναταί τις βεβαίως νὰ ἐπινοήσῃ σκληροτέρας ποινάς.»

Εἶτα δ' ἔστρεψε πάλιν τὰ βλέμματά του ὅλως ἀδιάφορος πρὸς τὸ θέαμα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὥρμησε μανιωδῶς βρυχώμενος εἰς λέων ἐν τῇ παλαίστρᾳ. Οἱ Χριστιανοὶ ἤρξαντο ᾄδοντες τὸν ἱερόν των ὕμνον· εἷς γέρων προέβη βήματά τινα καὶ ἐν τῷ ἅμα κατεσπαράχθη ὑπὸ τοῦ λέοντος, χωρὶς ἐκ τούτου τὸ φρικαλέον θέαμα νὰ διακόψῃ τὸ παραπαν τὸ σεπτὸν ᾄσμά του.

Ὁ λέων ἀφήσας μετ' ὀλίγον τὴν αἱματόφυρτον λείαν, ἐβάδισε βραδέως κατὰ τῶν ἄλλων καταδίκων. Οὐδεὶς τούτων ἐκινήθη, ἵνα ἀποφύγῃ τὴν προσέγγισίν του ἢ ἀντιστῇ κατ' αὐτοῦ· μόνον μία μήτηρ ἔστη πρὸ τῆς θυγατρός της, πτωχὸν κοράσιον μόλις δεκατριῶν ἐτῶν. Ἀλλ' αὐτὸ προθύμως ἔλαβε τὴν θέσιν τῆς μητρὸς καὶ ἀτρόμητον ἐθεώρει τὸ τρομερὸν θηρίον.

Τὸ πλῆθος ἐχειροκρότησεν τὸ κοράσιον.

Ὁ λέων ἔστη πρὸς στιγμὴν, καὶ αἴφνης ἐπέπεσε κατὰ τοῦ ἀσθενοῦς πλάσματος καὶ διεμέλισεν αὐτό.

Τὸ πλῆθος ἐχειροκρότησεν τὸν λέοντα.

Τότε διὰ μιᾶς ἠνεῴχθησαν αἱ κιγκλίδες τοῦ θηριοτροφείου, καὶ ἄγριοι ταῦροι, λέοντες, τίγρεις καὶ λύκοι ἐπλήρωσαν τὴν παλαίστραν καὶ ἤρξαντο κατασπαράσσοντες τοὺς χριστιανούς. Ἡ δοξολογία τῶν μαρτύρων τούτων οὐδόλως διεκόπη, ἀλλ' ἁγνὴ καὶ ζωηρὰ κατηυθύνετο ὡς θυμίαμα πρὸς τὸν οὐρανόν. Καθ' ἑκάστην ὅμως στιγμὴν καθίστατο ἀσθενεστέρα, μεχρισοῦ μόνη φωνὴ ἠκούετο, φωνὴ μικροῦ παιδός· ἀλλ' ἐπὶ τέλους καὶ αὕτη ἐσίγησε. Τὸ πλῆθος ἀνηγέρθησαν, ἀπῆλθον — τὸ θέαμα ἐτελείωσε.

« Γερουσιαστὰ Αὔλε Φλάβιε » λέγει ἡ Καισαρίνη, ἐξερχομένη τοῦ φορείου της· μὴ λησμονήσῃς τὴν διαταγήν, ἣν ὑπὲρ τοῦ νέου Γερουσιαστοῦ Λουκίου σοι ἔδωκα. Ὁδήγησον δ' αὐτὸν ἐν τῇ ἀμάξῃ σου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πραίτορος Τουλλίου Φερεκούνδου, ὅστις διὰ τὴν ἀπόπειραν αὐτοῦ κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Καίσαρος κατεδικάσθη χθὲς εἰς θάνατον. Παράδος αὐτῷ τὴν κατοχὴν ἁπάσης τῆς περιουσίας ἐκείνου. Ὑγίαινε, Λούκιε, αὔριον τὸ πρωὶ σὲ περιμένω ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ παλατίῳ. Σὺ θέλεις διδάξει τὰς δούλας μου πῶς νὰ δένωσι τὸν τυρρηνικὸν δεσμόν.

Ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ φορεῖόν της καὶ ἀνεχώρησεν ἐγκαταλείπουσα τοὺς παρεστῶτας εἰς μεγίστην ἔκπληξιν ἐπὶ τῇ ἀνηκούστῳ ταύτῃ εὐδαιμονίᾳ τοῦ νέου τυχοδιώκτου. Μόνον οὗτος οὐδόλως ἐφαίνετο ἐκπεπληγμένος ἐπὶ τοῖς γενομένοις.

« Ἀγαπητέ μοι συνάδελφε, Φλάβιε» λέγει ἀταράχως πρὸς αὐτὸν, ἃς ὑπάγωμεν νὰ λάβωμεν κατοχὴν τοῦ νέου παλατίου. Σὲ προσκαλῶ εἰς τὸ δεῖπνον τὸ ἑσπέρας, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν νέον τοῦτον, ὅστις ἵσταται πλησίον μας καὶ εἶναι φίλος μου. Ἀκούεις φίλε μου Σαμουήλ; ὁ Γερουσιαστὴς Λούκιος σὲ φιλοξενεῖ τὸ ἑσπέρας τοῦτο· θὰ ἔχωμεν εἰς τὸ δεῖπνον χορευτρίας, παλαιστὰς καὶ τοὺς δύο περιφήμους τῆς Ρώμης αὐλητὰς, τὸν Πρίσκον καὶ τὸν Σελένιον.

Ὁ Σαμουὴμ ἐπλησίασε καὶ λέγει χαμηλῇ τῇ φωνῇ τῷ Λουκίῳ:

« Ἀνεκάλυψας λοιπὸν τὸ ὄνομά σου τὴν καταγωγήν σου καὶ τὴν μεταμφίεσίν σου.»

« Ἀπ' ἐναντίας » ἀπεκρίθη ὁ Λούκιος, ἐπίσης χαμηλοφώνως, «αὕτη εἶναι νέα μεταμφίεσις ἣν ἐνεδύθην — λοιπὸν σήμερον τὸ ἑσπέρας.»

« Σήμερον τὸ ἑσπέρας δὲν δύναμαι ἱερὸν καθῆκον ἔχω νὰ ἐκτελέσω. Ἀλλὰ πρὶν ἀποχωρισθῶμεν, καὶ ἴσως δὲν θὰ ἐπανίδωμεν πλέον ἀλλήλους, σὲ ἱκετεύω, ἕνεκεν τῆς ἐκδουλεύσεως ἣν σοὶ παρέσχον καὶ τῆς ζωῆς ἣν σοὶ διέσωσα νὰ μοὶ κάμῃς καὶ σὺ μίαν χάριν, τῆς ὁποίας ὁ νέος σου βαθμὸς Γερουσιαστοῦ καθιστᾷ λίαν εὔκολον τὴν ἐκτέλεσιν.»

« Τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ δεῖπνον νὰ παρευρεθῆς καὶ σοὶ ὑπόσχομαι πάν ὅτι ἐθυμεῖς παρ' ἐμοῦ. Τὸ μέθος τοῦτο οὐδόλως ἐστὶ κατάλληλον δι' ἕναν Γερουσιαστὴν πρὸς ἐπισήμους συνεντεύξεις. Ὑγίαινε λοιπὸν, καὶ σὲ περιμένω ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Γερουσιαστοῦ Λουκίου.— Ἄς ὑπάγωμεν, Αὔλε Φλάβιε.»

(ἕπεται τὸ τέλος).

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ

ΓΑΛΛΟΥ ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΥ

ΕΙΣ ΣΙΝΙΚΗΝ.

Οὐδεμία χώρα τοσοῦτον ἐφελκύει τὴν περιέργειαν τῶν λαῶν τῆς Δύσεως ὅσον ἡ Σινική· Τὸ οὐράνιον κράτος παρουσιάζει πολλὰ τὰ παράδοξα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ προϊόντα εἰς τὴν φυσιογνωμίαν, εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ χρῶμα τῶν κατοίκων αὐτοῦ.

Ἡ πρὸς τὴν γνῶσιν ὅθεν τῆς ἐπιστήμης ὀργῶσα Εὐρώπη τὸ ὅλως διάφορον τῆς χώρας ἐκείνης νὰ μελετήσῃ ἐπιθυμοῦσα ἀπέστειλε σοφοὺς περιηγητὰς ἐντολὴν ἔχοντας τὴν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος διαδρομὴν τῆς ἐκτάκτου ταύτης χώρας, τὴν φυσικὴν μελέτην ἐπὶ τῶν προϊόντων καὶ γεωλογικῶν φαινομένων καὶ τὴν κατὰ δύναμιν συλλογὴν θαυμαστῶν ἔργων δυναμένων νὰ ἐπικοσμήσωσι τὸν πλοῦτον τῶν ἐν Εὐρώπῃ Μουσείων. Εἰ δ' ὑπάρχει κράτος τι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ προσώπου τοῦ ἀντιπροσωπεύσαντος αὐτὸ δυνάμενον νὰ καυχηθῇ, τοῦτο εἶναι ἡ μεγάθυμος Γαλλία.

Ὁ ἱεραπόστολος David δεινὸς φυσιολόγος καὶ ἀκάματος περιηγητὴς, πᾶν προστυχὸν ἐν τῇ περιηγήσει αὐτοῦ κώλυμα ὑπερπηδήσας καὶ μετὰ ζήλου δι' ἡμέρας καὶ διὰ νυκτὸς ἐργαζόμενος πρὸς εὐσυνείδητον τῆς ἀποστολῆς του ἐκπλήρωσιν ἐτίμησε τὰ μέγιστα ἑαυτὸν δικαιώσας τὴν ἐκλογήν του.

Τὸ ταξείδιον τοῦ ἀγρύπνου καὶ γενναίου φυσιοδήρου, ἀναχωρήσαντος ἐκ Πεκίνου καὶ εἰς Κιὸν-Κιάγγ ἀφιχθέντος, ἐσκόπει τὴν διάβασιν τοῦ Βάντο-Κιάγγ ποταμοῦ, τοῦ καὶ πρασίνου ἐπικαλουμένου, καὶ τὴν ἐκεῖθεν εἰς Λετσιὰν ἄφιξιν. Περιελθὼν δὲ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην διηρεύνησε τὴν ἥκιστα γνωστὴν χώραν τῆς Κοκονόρ.

Μέχρι τοῦ Κιον-κιάγγ παρὰ τὴν λίμνην Κογιοὺκ ἡ πορεία γίνεται διὰ τακτικῆς ἁτμοπλοΐας, ὡς δὲ εἶναι γνωστὸν τὸ μὲν ἐμπόριον ἀνθεῖ ἐνταῦθα ἡ δὲ χώρα ἐστὶ πασίγνωστος διὸ οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ δυνάμενον νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ περιηγητοῦ. Ἠναγκάσθη πλὴν νὰ παρατείνῃ τὴν ἐκεῖσε διαμονήν του ἀναμένων τὴν κατάβασιν τῶν θαλασσίων ὑδάτων διότι τὸ ἀπώτερον μέρος τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου ὑπόκειται εἰς συνεχεστάτας παλιρροίας.

Ἡμέραν τινὰ ὁδοιπορῶν μετὰ τῆς συνοδίας του πρὸς αὔξησιν τῶν πολυτίμων αὐτοῦ γνώσεων, κατελήφθη ὑπὸ ραγδαιοτάτης βροχῆς ἥτις κατηνάγκασεν αὐτοὺς νὰ καταφύγωσιν ὑπὸ τὸ προστέγασμα γειτονικῆς τινος οἰκίας.

Ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει, σφοδρὰ δέ καταιγὶς ἐπιπεσοῦσα ἀνήγειρε νέφη κονιορτῶν καὶ συριγμοὺς ἀνέμων. Καίπερ δ' οὐδαμῶς ἀγνοοῦντες τὸ ἀφιλόξενον τῶν κατοίκων ἐβιάσθησαν οὐχ' ἧττον ὑπὸ τῆς ἐπαυξούσης καταιγίδος νὰ κρούσωσι τὴν προστυχοῦσαν θύραν. Ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις αὐτῶν ὁπότε παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἔτυχον θαυμαστῆς καὶ φιλοξενεστάτης ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, ὅστις αὐτὸς οὗτος προσήνεγκεν αὐτοῖς τεῖον καὶ πίππαν. Εὐπροσήγορος καὶ φιλόφρων ἀνὴρ ὁ Κινέζος ἐκεῖνος καὶ παιδείας οὐχὶ ἄμοιρος ἀπηύθυνε διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ Εὐρώπης εἰς τοὺς περιηγητάς. Τῆς συνδιαλέξεως ἐπιτεινομένης αἱ τοῦ οἴκου νεάνιδες καὶ γυναῖκες μυρίας προέβαλον προφάσεις ὅπως διέλθωσι τῆς αἰθούσης ἐκείνης ἐν ᾗ εὑρίσκοντο οἱ ξένοι καὶ προσελκύσωσι τὰ βλέμματα αὐτῶν. Ὁ περιηγητὴς παρετήρησεν ὅτι ἐν τοῖς εὐπόροις οἰκογενείαις ὑπάρχουσι νεάνιδες κατ' οὐδὲν κατώτεραι ἐκείνων τῶν ἀριστοκρατικωτάτων οἴκων τῆς Εὐρώπης.

Ἡ πολύωρος καὶ ἔκτακτος ἐκείνη πλυμμύρα ἡ ἀναγκάσασα τὸν περιηγητὴν καίπερ οὐχὶ ἀνωφελῶς νὰ δαπανήσῃ χρόνον τινα ἐκεῖσε κατέθλιψεν ἐπὶ πολὺ τὴν χώραν. Θρησκευτικὴ δέ τις τελετὴ πρὸς κατευνασμὸν τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ γενομένη παρέσχε τὴν εὐχαρίστησιν τῆς οὐχὶ ἐν μεγάλῃ χρήσει ἁλιείας παρὰ τοῖς τόποις ἐκείνοις· Ἐφ' ἑκάστου πλοιαρίου ὑπῆρχεν ἄπειρος πληθὺς φανῶν ἐκ χάρτου παντοίου εἴδους καὶ χροιᾶς οὓς ἔθετον ἐπὶ τῶν ὑδάτων πρὸς κατευνασμὸν τῆς ὀργῆς τῶν θαλασσίων θεῶν. Τὸ δ' ἔλαιον τὸ ἐλαχίστην ἔχον ἀξίαν παρὰ τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὕτινος χρῆσιν ποιοῦσιν εἰς τὰς λυχνίας, εἶναι τὸ ἀπόσταγμα δηλητηριώδους ἐλαίου τοῦ καρύου, ἐντεῦθεν ἐλαιοφόρου δένδρου καλουμένου. Οἱ ἰχθύες πίνοντες τὸ ἔλαιον τοῦτο ὅπερ εἶναι ἀρθόνως διακεχυμένον ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης ἐν ἀκαρεῖ δηλητηριαζόμενοι ἀποθνήσκουσιν. Ὁ φυσιοδίφης δύναται νὰ πλουτήσῃ ἂν οὐχὶ τὸ μαγειρεῖον του τοὐλάχιστον τὴν τοῦ Μουσείου συλλογήν.

Ὁ ἱεραπόστολος Δαβὶδ ἐπεβιβάσθη ἐπί τινος ἰόγκης (πλοίου Σινικοῦ 100—300 τόννων χωρητικότητος) ἔχων συνοδίτας ἑτέρους τινὰς ἐντολοδόχους οἵτινες μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς των ἐπέστρεφον εἰς τὰ ἴδια.

Ἤρξατο ἡ ἀκτοπλοΐα ἐπὶ ποταμοῦ βρίθοντος ὑφάλων καὶ σκοπέλων, ἀκτοπλοΐα μακρὰ καὶ ἐπίπονος οὐδὲν ἕτερον παρέχουσα εὐάρεστον ἢ τὴν θέαν τῆς διὰ φαλακροκοράκων ἁλιείας, οἵτινες εἰσὶ τὰ μέγιστα βοηθητικοὶ τοῖς Κυρίοις των. Ὁ Κινέζος ἁλιεὺς τίθησιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς λέμβου 20 ἢ 30 τοιούτους οὓς χρησιμοποιεῖ τῷδε τῷ τρόπῳ. Δι' εἴδους τινος ἐλαστικοῦ μακροῦ καλάμου ὠθεῖ αὐτοὺς εἰς το ὕδωρ, πάραυτα βυθιζομένους καὶ μόνον ὅπως παραδώσωσι τὴν συλληφθεῖσαν λείαν ἢ ὅπως ἀναπνεύσωσιν ἀνερχομένους.

Μεταλλικὸς δέ τις δακτύλιος περιζωννύων τὸν λαιμὸν τοῦ πτηνοῦ καθίστησιν ἀδύνατον τὴν τοῦ καρποῦ τῶν πόνων του καταβρόχθησιν· περιεχομένου ἐντὸς θυλακίου ὅπερ σχηματίζει τὴν κάτω τοῦ ράμφους κοιλίαν. Γνωστὸν ὅτι τὸ πτηνὸν τοῦτο τρέφει ἐπιμήκη ρίνα. Ὁ ἁλιεὺς παραλαμβάνων τὴν λείαν ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἔργου καὶ ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου ἑωσοῦ εὕρῃ τὸ ποσὸν ἱκανοποιητικὸν πρὸς κόρεσιν τῶν γαστρικῶν ὁρμῶν του.

Οἱ Σῖναι μεγάλως φροντίζουσιν καὶ θωπεύουν τὰ βοηθητικὰ ταῦτα πτηνά. Εὐθὺς ὡς ἴδωσι ταῦτα κεκοπιακότα ἐκ τοῦ ἔργου των ἐπανάγουσιν ἐντὸς τοῦ Κλωβίου μέχρι τῆς ἐντελοῦς τοῦ πτερώματός των ἀποστεγνώσεως. Ἄξιον δὲ σημειώσεως ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα ἡμέρα ὄντα ταχύτερον καὶ εὐκολώτερα βυθίζονται ἢ ὅταν εἰσὶ ἄγρια.

Ὁ φιλόπονος οὗτος λαὸς μετεμόρφωσε τὴν ἐνοδρίδα εἰς ἁλιευτικὸν κύνα ἵνα εἴπωμεν οὕτω μετὰ τοῦ συγγραφέως τοῦ πνεύματος τῶν Ζώων.

Ὁ φυσιολόγος παρατηρητὴς ἀποφαίνεται εὐμενέστατα ὑπὲρ τοῦ ζώου τούτου τοῦ τοσοῦτον παρ' ἡμῖν καταδιωκομένου καὶ οὗτινος τὸ εἶδος δὲν θέλει βραδύνει νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὑδάτων. Ἕνεκεν τούτου ὁ Σίνης ἁλιεὺς ὑπερπληροῖ μέχρι χείλους τὴν λέμβον του ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος.

Ὁ φυσιολόγος καταλείψας τὸν πράσινον ποταμὸν εἰς Utschant ἐτράπη τὴν συντομωτέραν καὶ εὐκολωτέραν ὁδόν, τὴν διὰ τῶν διωρύγων αἵτινες ἄγουσι εἰς τὸν λιμένα τοῦ Chache, ἀγορᾶς διακεκριμένης. Ἐκεῖθεν μετὰ τῶν συντρόφων του μετέβη εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν Ken-Sebeou ὑπόθεν καὶ ἐπεβιβάσθησαν μεγάλου τινος πλοίου ἐπιτυχόντες αὐτὸ μετ' οὐκ ὀλίγας δυσκολίας, καὶ οὕτω ἐπανήρξαντο τῆς ἀναβάσεως τοῦ ποταμοῦ. Ἡ λέμβος αὕτη ἦν σχετικῶς ἀναπαυτικωτέρα. Εἴκοσιν ἄνδρες οὓς ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τούτου ἐμίσθωσεν ἀπετέλουν τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου. Ὁ πλοίαρχος ἦτο νέος εὐπροσήγορος ὑποκείμενος εἰς θελήσεις μητρὸς, δεινῆς τοῦ ὀπίου καπνιστρίας, χαρακτῆρος ὀργίλου καὶ ἐπιτακτικοῦ, πολλάκις καθήκοντα πλοιάρχου ἐκτελούσης. Ἡ γυνὴ ἐκείνη τὴν ὄψιν ὠχρὰν καὶ σκελετώδη ἔχουσα, μόνον ἐν τοῖς σπουδαίοις τῶν κινδύνων ἐπαρουσιάζετο· ἄλλως τε ἐκάθητο κεκλεισμένη ἐντὸς τοῦ δωματίου της παραδιδομένη εἰς τὸ ὀλέθριον πάθος της. Ἡ ἀκτοπλοΐα συνήθως ἐγένετο διὰ τῆς ρυμουλκήσεως. Μετεχειρίζοντο δὲ πρὸς τοῦτο σχοινία ἐκ καλάμου λίαν ἰσχυρά.

Οὐδέποτε δυναταί τις νὰ λησμονήσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Σινικοῦ πληρώματος κωπηλατοῦντος, ἅπαξ μόνον ἀκούσας. Εἷς τῶν ἀνδρῶν ἐκβάλλει διὰ τοῦ πλέον ὀξέως τόνου, φωνὴν ὑποτρέμουσαν ὑπενθυμίζουσάν πως τὴν κραυγὴν τῶν ὀρεινῶν Σκώτων συνεννοουμένων ἐπὶ τῶν ὀρέων. Ἐν τῷ ἅμα δὲ, οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ὁμοφώνως ἀποκρίνονται διὰ τρομεροῦ τινος χιοῦ.

Τὰ Σινικὰ ταῦτα πλοῖα ἐνίοτε ἱστιοποροῦσι, ὡς δ' ὁ ἄνεμος ἐξησθένει οἱ ναῦται συρίζοντες ἐπεκαλοῦντο τὸν θεὸν τῆς αὔρας.

Ἡμέραν τινα παρ' ὀλίγον ἀπαίσιόν τι συνέβαινε τοῖς ἐξ περιηγητῶν οἵτινες πᾶσαν προστυχοῦσαν εὐκαιρίαν ἐξεμεταλεύοντο ἵνα ἐξελθόντες τοῦ πλοίου περιπατήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς· ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ πλοίου δύο φίλους των, ἀφῆκαν τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπ' ἐλπίδι συντομεύσεως τοῦ ταξειδίου ἀπεπλανήθησαν. Πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῆς δυστυχίας ἡ νὺξ κατέλαβεν αὐτοὺς λησμονήσαντες νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν χρήματα. Μετὰ πολλοὺς ὀλιγμοὺς ἐπανεῦρον μὲν τὸν ποταμὸν ἀλλ' ἡ λέμβος εὑρίσκετο μακρὰν καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὴν πλησιάσωσιν. Μάτην κατέβαλον πᾶσαν ῥητορικὴν εὐγλωττίαν παρὰ τοῖς παρεντυγχάνουσι Κινέζοις ὅπως καταπείσωσιν αὐτοὺς νὰ τοὺς ὁδηγήσωσι μέχρι τῆς ἀποβάθρας. Ἡ ἔλλειψις τῶν χρημάτων ἀπεστέρει καὶ αὐτὴν τὴν παρουσίαν φανοῦ. Οὕτω λοιπὸν ἐν ἀγωνίᾳ βαδίζοντες, ὀλισθαίνοντες εἰς ἕκαστον βῆμα καὶ πολλάκις πίπτοντες ἀπεκλείοντο ὑπὸ ἀπροόπτων καὶ ἀκαταμαχήτων προσκομμάτων. Αἴφνης δ' ἡ ὁδὸς καθ' ὁλοκληρίαν ἀπεκλείσθη ὑπὸ ἐγκαταλειφθείσης οἰκίας ἔνθα ἔνθεν μὲν τὸ κρημνῶδες τοῦ ποταμοῦ ἔνθεν δὲ τὸ ἀμμῶδες τοῦ ἕλους, τὸ ζωφερὸν τοῦ σκότους καὶ τὸ ἄγνωστον τῆς χώρας ἀπεστέρησαν τῶν δυστυχῶν τὸ θάρρος καὶ ἐξήντλησαν τὰς δυνάμεις. Ἐξηντλημένοι λοιπὸν ὑπὸ τῆς πείνης, τοῦ ψύχους, τῆς βροχῆς καὶ τοῦ καμάτου ἐκαθέσθησαν ἀπέλπιδες ὑπὸ τὴν τοῦ ἐρειπίου στέγην ἀναμένοντες τὴν πρωΐαν.

Ἦσαν δ' οὕτω συμπεπυκνωμένοι καὶ ριγῶντες ἐπὶ τρία τέταρτα τῆς ὥρας· ὅτε φῶς τι μακρόθεν ἐρχόμενον ἐπανέφερεν τὸ θάρρος αὐτοῖς. Ἦτο Κινέζος ἀν μάτην ἐπεκαλοῦντο ὅστις ὅμως ὑπὸ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος παρακινηθεὶς, ἐξῆλθε μετὰ φανοῦ πρὸς ἀναζήτησιν αὐτῶν, καὶ ὅστις τοὺς ἐπανέφερεν εἰς τὴν ὁδόν των. Οὕτω εἰς τὰς 8 μ. μ. κατώρθωσαν ὅπως ἐπανεύρωσιν τοὺς συντρόφους των. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐπὶ τοῦ πλοίου εὑρισκόμενοι, μετὰ δακρύων ἐδέχθησαν τοὺς ἀποπλανηθέντας συντρόφους των, ἀντημείψαν δὲ γενναίως τὸν Κινέζον, ὅστις ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐκεῖσε.

Θ. Ξ.

Ο ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Κῷ, ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀσκληπιαδῶν κατὰ τὸ 1ον ἔτος τῆς 80ῆς ὀλυμπιάδος ἤτοι τῷ 460 π. χ. Ἐπικαλεῖται δὲ πατὴρ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ θεῖος. Πρῶτος διδάσκαλος αὐτοῦ ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐγένετο ὁ πατήρ του Ἡρακλείδης, ἰατρὸς ὁμοίως τὸ ἐπάγγελμα, καταγόμενος δὲ ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ θεοῦ τῆς ἰατρικῆς τέχνης. Ἐκ τοῦ διαλόγου δὲ τοῦ Πλάτωνος τοῦ ἐπιγραφομένου Πρωταγόρας, πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Ἱπποκράτης ὄχι μόνον μετῆλθε τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν εἰς πολλοὺς καὶ δὴ ἐπὶ μισθῷ. Οἱ υἱοὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἰατροῦ, Θεσσαλὸς καὶ Δράκων καὶ ἰδίως ὁ γαμβρός του Πολύβιος ἐφημίσθησαν μεγάλως διὰ τὰς ἰατρικὰς γνώσεις των, ἡ δὲ ἱστορία ἀναφέρει καὶ πολλοὺς τῶν ἀπογόνων του ὁμωνύμους, διαπρέψαντας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ εἰς τοὺς ὁποίους ἀποδίδονται καὶ βιβλία τινα ἐκ τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Ἱπποκράτειον συλλογήν. — Κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, ὁ Ἱπποκράτης ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τοῦ ἐκεῖ ἐνσκήψαντος λοιμοῦ, καὶ πρὸς καθαρισμὸν τοῦ ἀέρος διέταξε νὰ ἀνάψωσι εἰς τὰς ὁδοὺς μεγάλας πυρὰς (ὅπερ καὶ σήμερον γίνεται κατὰ τὰς χολερικὰς ἐπιδημίας) διὰ τοῦ μέσου δὲ τούτου ἀνεχαίτισε τὰς φρικτὰς προόδους τοῦ κακοῦ. Προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν αὐλικὸς ἰατρὸς ἐπὶ λαμπραῖς ὑποσχέσεσιν ἀπεκρίθη εὐγενῶς πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους. «Ὑπάγετε, καὶ εἴπετε πρὸς τὸν Κύριόν σας, ὅτι εἶμαι ἱκανῶς πλούτιος, αὐτάρκης, ὢν καὶ ὅτι οὐδ' ἀναγκαζόμενος ἤθελον στέρξει νὰ παράσχω συνδρομὴν πρὸς τοὺς ἐχθρούς τῆς Ἑλλάδος». Οὔτε ἡ ἐποχὴ οὔτε ὁ τόπος τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστά· κατὰ τὴν κοινοτέραν ὅμως γνώμην ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν καὶ ἀπέθανεν εἰς Λάρισσαν πόλιν τῆς Θεσσαλίας πλησίον τῆς ὁποίας καὶ ἐνταφιάσθη ἐν μνήματι τοῦ ὁποίου μνείαν ποιοῦνται συγγραφεῖς τινες.

Κατὰ τὴν τότε συνήθειαν καὶ καθὼς ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἐξάγεται ὁ Ἱπποκράτης περιηγήθη πολλοὺς τόπους σπουδάζων τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα· ἔμεινε δὲ πλειότερον χρόνον εἰς τὴν Θρᾴκην καὶ εἰς τὴν νῆσον Θάσον. Οὐδὲν ἀπεικόνισμα τοῦ ἀνδρὸς τούτου διεσώθη εἰς ἡμᾶς οὔτε γλυπτὸν οὔτε ἔντυπον· ἑπομένως αἱ εἰκόνες τὰς ὁποίας οἱ νεώτεροι ἔπλασαν ὡς δῆθεν ἀκριβῶς παριστῶσαι τὴν μορφήν του εἶναι ὅλαι φανταστώδεις.

Ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱπποκράτους σώζεται συλλογὴ ἰατρικῶν βιβλίων, ἥτις ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀπετέλει τὸν κώδηκα τρόπον τινὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐσχολιάσθη καὶ ὑπεμνηματίσθη ὑπὸ τοσούτων ὥστε μόνη μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς γραφέντων δύναται νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον βιβλιοθήκην. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἡ σειρὰ αὕτη ἀποτελεῖ οἷον ἐγκυκλοπαιδίαν τινὰ ἰατρικὴν καὶ ὅτι περιέχει ἐνταυτῷ περίληψιν καὶ ἐπίκρισιν τῶν προγενεστέρων ἰατρικῶν γνώσεων, καὶ ἔκθεσιν τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἔργων αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. — Καὶ ἡ συλλογὴ δὲ αὕτη ἔπαθε τὰ αὐτὰ οἷα καὶ τὰ πλεῖστα ὁμοειδῆ ἀρχαῖα συγγράμματα ἤτοι παραγραφὰς ξένων ἰδεῶν, ἀφαιρέσεις ἢ ἀλλοιώσεις, τὰ ὁποῖα ἀποδοτέον ἢ εἰς τὴν τύχην εἴτε εἰς τὴν ἀμάθειαν ἢ πλεονεξίαν τῶν ἀντιγραφέων. Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς τάξεως τῶν πραγματειῶν τῶν συνιστωσῶν τὴν συλλογὴν ταύτην μεγάλως διαφωνοῦσιν οἱ κριτικοί. Κατὰ τὸν Littré ἡ συλλογὴ αὕτη ὅτε τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθη δὲν εἶχε τάξιν οὔτε σταθερὰς ἐπιγραφὰς, οὔτε ἀδιαμφισβητήτους διακρίσεις, ἀλλ' οἱ κατὰ καιρὸν ἐκδόται διαδοχικῶς διέταξαν τὰς πραγματείας ταύτας κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν κρίσεις καὶ ἀπὸ τότε ἐστερεῖτο ἡ συλλογὴ αὕτη ἱκανῆς αὐθεντικότητος, ὥστε οἱ τακτοποιηταὶ πολλάκις ἔβαλον χεῖρα εἰς αὐτὴν, μετὰ λόγου μὲν βεβαίως καὶ πρὸς ὠφέλειαν, συχνάκις ὅμως αὐθαιρέτως.

Ἐκ τῶν πραγματειῶν τῆς συλλογῆς ταύτης ἀναφέρομεν ἐνταῦθα μόνον τὰς προφανῶς γνησίας τοῦ Ἱπποκράτους· εἶναι δὲ αὗται· περὶ παλαιᾶς ἰατρικῆς· περὶ ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ τόπων. Περὶ προγνωστικοῦ· περὶ διαίτης κατὰ τὰς ὀξείας νόσους· περὶ ἐπιδημιῶν 1ον καὶ 3ον βιβλίον· περὶ τραυμάτων τῆς κεφαλῆς· περὶ καταγμάτων· περὶ ἀρθρώσεων· ὁ ὅρκος τοῦ ἰατροῦ καὶ ὁ νόμος.

Ἐκ τῶν συγγραφῶν δὲ τούτων γίνεται εὔδηλον ὅτι ὁ μεγαλοφυὴς συγγραφεὺς εἶχε περιλάβει τὴν ἐπιστήμην ἔντε τῷ ὅλῳ αὐτῆς καὶ τοῖς μέρεσι, καὶ ἀφῆκε περί τε τῆς ἰδίας ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς καὶ ὑγιεινῆς δημοσίου τε καὶ ἰδιωτικῆς παρατηρήσεις τῶν ὁποίων ἡ ὀρθότης εἶναι τόσον ἀδιαφιλονείκητος, ὥστε κατέστησαν ἀξιώματα τῆς ἰατρικῆς.

Αἱ λοιπαὶ πραγματεῖαι αἱ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱπποκράτους φερόμεναι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σύμφωνοι μὲ τὰς ἰδέας τῶν πρώτων, εἴτε ἀνήκουσαι εἰς συγγραφεῖς προγενεστέρους, τῶν ὁποίων ὁ Ἱπποκράτης παρεδέχθη τὰς γνώμας, εἴτε ἐκπηγάζουσι ἐμμέσως ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους, συλλεγεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ οἰκείων ἢ μαθητῶν του.

Ὁ Ἱπποκράτης, εἶναι ὁ ἀληθὴς ἀρχηγὸς τῆς παρατηρητικῆς σχολῆς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ συνδέει μέχρι τοῦδε τοὺς ἰατροὺς τοὺς ἀσπαζομένους τὸν σοφὸν ἐκλεκτισμόν. Εἶναι δὲ ἐχθρὸς ἄσπονδος τῶν συστηματικῶν, οἵτινες ἀξιοῦσι τὰ πάντα νὰ συντέμωσι καὶ νὰ διευκολύνωσι διὰ μεθόδου τινὸς, προϊόντος τῆς φαντασίας των.

Ἡ ἔκθεσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱπποκράτους ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἰατρικῆς τῆς ὁποίας καὶ ἀποτελεῖ ἓν τῶν σπουδαιοτέρων κεφαλαίων. Ἐξ αὐτῆς δὲ γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἂν καὶ ἐστερεῖτο πολλῶν γνώσεων τὰς ὁποίας οἱ αἰῶνες ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς, διὰ τῆς βαθυνοίας του ὅμως ἐξήγαγεν ἐξαισίους καρποὺς ἐπὶ τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας εἶχεν καὶ ὅτι αἱ πλάναι του πρέπει νὰ ἀποδοθῶσι μᾶλλον εἰς τὴν ἐποχήν του παρὰ εἰς αὐτόν· ἴσως δὲ καὶ πολλὰς τῶν πλανῶν τούτων πρέπει νὰ ἀποδόσωμεν μᾶλλον εἴτε εἰς μεταφραστὰς ἀνακριβεῖς καὶ ἀπροσέκτους, εἴτε προκατειλημμένους ὑπομνηματιστάς.

Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἱπποκράτους διαπρέπει τὸ ἐπιγραφόμενον *Ἀφορισμοί*, ἰδιαιτέρας μνείας ἄξιον διὰ τὴν δημοτικότητά του παρὰ τοῖς ἰατροῖς, ἀνέκαθεν, οἵτινες ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς κώδηκα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔκριναν τινὲς τῶν νεωτέρων ὡς ἀπάνθισμα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἱπποκράτους ὑπ' ἄλλου τινὸς γενόμενον καὶ ὄχι ὑπὸ τοῦ ἰδίου μεγάλου ἰατροῦ· πάντες ὅμως οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τὸ ἀνα-

γνωρίζουσιν ὡς ἔργον γνήσιον τοῦ Ἱπποκράτους.

Τοῦτο ὡς καὶ πάντα τὰ ἄλλα συγγράμματα τοῦ Ἱπποκράτους μετεφράσθησαν εἰς ὅλας τὰς γλῶσσας τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν καὶ κατέστησαν βάσις τῆς διδασκαλίας. Ἐξεδόθησαν δὲ κατὰ πρῶτον τῷ 1525 ἐν Ρώμῃ, μεταφρασθέντα εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Ν. Φαλβίου Κάλβου καὶ ἀριερώθησαν εἰς τὸν Πάπαν Κλήμεντα τὸν Ζ'. Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ὑπὸ Ἄλδων, 12 δὲ ἔτη μεταταῦτα ὁ Φρόβεν ἐξέδοτο ἐν Βασιλείᾳ τὰ ἅπαντα τοῦ Ἱπποκράτους συμπεπληρωμένα τῇ ἀρρωγῇ τοῦ ἰατροῦ Ἰανοῦ Κορναρίου, ὅστις τῷ 1545 ἐξέδοτο καὶ δευτέραν λατινικὴν μετάφρασιν. Λ. Ἐγ.

ΠΩΣ ΕΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΓΥΝΑΙΚΑΔΕΛΦΟΝ ΜΟΥ.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

Ἐν ἔτει 185...διέτριβον ἐν Φλωρεντίᾳ διὰ νὰ ἀντιγράψω εἰκόνα τινὰ τοῦ Κιρλανδάγου εὑρισκομένην ἐν τῇ Galeria dei Officci.

Μετέβαινον κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν καθ' ἑκάστην ἐκεῖ διὰ τὸ ἔργον μου διερχόμενος τὴν πλατείαν τῆς Μητροπόλεως. Ἐν τῷ ὑψώματι τοῦ Βαπτιστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου συνηντώμην πάντοτε μετά τινος κυρίου ἔχοντος τὴν ἰδιάζουσαν εἰς τοὺς Τοσκανοὺς λεπτὴν καὶ συμπαθῆ φυσιογνωμίαν.

Ἔμφυτός τις συμπάθεια μᾶς προσήλκυε ἀναμφιβόλως διότι διερχομένου τοῦ ἑνὸς ἐνώπιον τοῦ ἑτέρου ὑπελάνθανε εἰς ἀμφοτέρους εὐχαρί τι μειδίαμα.

Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ ἀμοιβαία αὕτη συμπάθεια ἐπετείνετο ἐπὶ πλέον εἰς τρόπον ὥστε ἠσθάνθημεν τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνταλλάξωμεν χαιρετισμόν τινα διὰ τοῦ πίλου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ προσφωνήσωμεν ἀλλήλους. — Ἐν τῷ μεταξὺ Δευτέρας τινος καὶ Τετάρτης δὲν εἶδον πλέον τὸν ἄγνωστόν μου, ὁμολογῶ δ' ὅτι δυσηρεστήθην διὰ τοῦτο. — Τὴν Πέμπτην τὸν ἐπανεῖδον μεθ' ἡδονῆς εἰς τὸ σύνηθες μέρος... Προσῆλθε μοι, τὸ μειδίαμα φέρων ἐπὶ τῶν χειλέων, καὶ σφίγγων μου τὴν χεῖρα—θέλετε μάθει — μοὶ λέγει — εἰς καθαρὰν γαλλικὴν γλῶσσαν — θέλετε μάθει ἀναμφιβόλως μετὰ χαρᾶς ὅτι ἡ Ἀσοῦντα ἔτεκεν.

— Τίς αὕτη ἡ Ἀσοῦντα, ἀπήντησα μετά τινος ἐκστατικοῦ ἅμα καὶ φιλικοῦ μειδιάματος...

— Ἡ Ἀσοῦντα ἡ σύζυγός μου ἐλησμονήσατε λοιπὸν τὸ ὄνομά της;

— Συγγνώμην, δὲν κατέχω τὴν μνήμην τῶν ὀνομάτων.—Ἀ! ἡ κυρία Ἀσοῦντα ἔτεκεν... διῆλθε καλῶς, ἠρώτησα μετά τινος ἐνδιαφέροντος.

— Ὦ! διετελέσαμεν πολὺ ἀνήσυχοι ἀλλ' ἤδη ὁ καθηγητὴς Ζανέτε μᾶς καθησύχασε ἐντελῶς.

— Ἀ! ἀνταπήντησα μετ' ἁπλότητος ἀφοῦ ὁ καθηγητὴς Ζανέτε δὲν ἀνησυχεῖ αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἐντελῶς ἥσυχον . . . Λοιπὸν . . . προσφέρετε εἰς τὴν κυρίαν Ἀσοῦντα τὰ εὐχαριστήριά μου· ὑπομνήσατέ μοι αὐτῆ.

— Δὲν θέλω λείψῃ· χαῖρε ἀκριβέ..

Τὴν ἐπαύριον, πάντοτε κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν ὁ φίλος μου προλαβὼν ἀνέμενέ μοι ἐστηριγμένος ἐπὶ τῶν κιγκλίδων τοῦ Βαπτιστηρίου· ἅμα ὡς ἠδυνήθη νὰ μὲ ἴδῃ ἔσπευσε μετὰ σπουδῆς εἰς συνάντησίν μου· τοῦ λοιποῦ ἡ ὕελος εἶχεν ἤδη θραυσθῆ καὶ κατὰ τὸ ἰταλικὸν ἔθος δὲν ἐδίστασε νὰ μοὶ ὁμιλῇ εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν.

— Μάθε, προσφιλέστατέ μοι φίλε, ὅτι ἡ Ἀσοῦντα ἐχάσῃ ὑπερβαλλόντως ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει σου· δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς τὸ μικρὸν ὅπερ ἔτεκεν· θὰ ἔλθῃς βεβαίως νὰ τὸ ἴδῃς. Χαῖρε· καλὴν ἀντάμωσιν.

Ὁμολογῶ ὅτι διετέλουν ἔκπληκτος, ἀλλ' εἶχον ἀποφασίσει ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ καταλείπω εἰς μόνην τὴν τύχην τὴν εὕρεσιν τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος. Διότι λατρεύω τὸ ἀπρόοπτον.

Δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα τὴν κυριακὴν, ἐκαθήμην ἡσύχως ἐν τῷ καφφενείῳ τοῦ Piccolo Elvetrio, καὶ ἐγευόμην μεθ' ἡδονῆς ἐξαίρετα macaroni allsugo, ὅτε εἶδον ἀπέναντί μου τὸν σύζυγον τῆς κυρίας Ἀσοῦντα, ὅστις, παρατηρήσας με ἐπίσης μετέφερεν ἀμέσως τὸ πρόγευμά του παρὰ τὸ ἐμόν . . . Πόσον εἶμαι εὐτυχὴς βλέπων σε, μοῦ εἶπε μετὰ διαχύσεως! Ἀλλ' ἦσαι εἷς κακότροπος, un cattivo, μὴ ἀποφασίσας νὰ ἐπισκεφθῇς τὴν Ἀσοῦντα. — Λοιπόν! εὔμεθα σύμφωνοι, αὔριον σὲ περιμένομεν νὰ γευματίσῃς μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν πρώτην ὥραν, all toco preciso!

Ἐννόησα ἀμέσως ὅτι ἐξήγησίς τις ἦτο ἀναπόφευκτος, ἄλλως δὲ ἤρχισεν ἤδη ἐν τῷ πνεύματί μου νὰ διαλύεται ἡ πλάνη μου...

— Θέλω ὑπακούσει εὐχαρίστως εἰς τὴν φιλικὴν πρόσκλησιν, ἀπήντησα εἰς τὸν φίλον μου· ἀλλὰ δὲν γνωρίζω οὔτε ποῦ κατοικεῖς, οὔτε ποῖος εἶσαι.

— Πῶς! δὲν συνεδειπνήσαμεν εἰς τὴν ἔπαυλιν Corsini.

— Οὐδέποτε, καὶ χαίρω διότι ἡ πλάνη συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ γνωρίσῳ ἐν σοὶ τόσον εὐχάριστον νεανίαν· μὲ ἐξέλαβες προδήλως ἀντὶ ἑνὸς ἄλλου Γάλλου, τὸν Γ...Μ... ὅστις προσομοιάζει πολύ.

— Πῶς! δὲν εἶσαι λοιπὸν ὁ Γ... Μ... ἀπήντησέ μοι ὁ φίλος μου ριπτόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Πόσον εἶμαι γοητευμένος ἐπὶ τούτῳ! Σ' ἀγαπῶ πολὺ περισσότερον ἐκείνου, ὅστις μοὶ ἦτο ἀντιπαθὴς κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν. Αὔριον μοὶ λησμόνησε κατὰ τὴν πρώτην ὥραν ἀκριβῶς ἀρχόμεθα τοῦ γεύματος. Μετὰ τοῦτο ἐνηγκαλήσθημεν.

Ἐξ μῆνας μετὰ ταῦτα ἀπετέλουν μέλος τῆς οἰκογενείας, νυμφευθεὶς τὴν ἀδελφὴν τοῦ ἐκ συναντήσεως φίλου. Γ. Δ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ.

(ΥΠΟ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ).

Μόνο νὰ ζῶ ἡ μοῖρα μοῦ ἔγραψε, καὶ μόνο
Εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμο θλιμμένο περπατῶ.
Κἀμμιὰ φορὰ ἐμπρόσας τὰ χέρια μου σταυρόνω
Καὶ ψάλλω τὸ ψωμάκι ἀλλὰ δὲν τὸ ζητῶ.

—o—

Τῆς μοίρας ἀποπαῖδι σὰν φθινοπώρου φύλλο
Τὸ ἄσκοπό μου βῆμα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανῶ.
Κανεὶς δὲν μ' ἀγαπάει, κανεὶς δὲν μ' ἔχει φίλο
Γιατὶ δὲν ἔχω μάνα καὶ εἶμαι ὀρφανό.

—o—

Δὲν ἔχω μάνα! μέσα σ' αὐτὰ τὰ τρία λόγια
Ἐρήμωσι καὶ πέτρα καὶ κρύο κατοικεῖ
Μοῦ ψάλλουν καὶ τὰ τρία φρικώδη μυρολόγια
Σ' ἀγρία τονισμένη φρενήρη μουσική.

—o—

Ἄλλα παιδιὰ σὰ βλέπω ἐκεῖ ποῦ διακονεύω
Νὰ λάμπουν στὸ μετάξι νὰ παίζουν εὐτυχῆ,
Ἀπ' ὅλα τὰ καλὰ των τὴ μάνα τους ζηλεύω..
Ἀχ! πῶς θὰ σ' ἀγαποῦσα, μανοῦλα μου πτωχή.

—o—

Δὲν πρόφθασ' ἡ καϋμένη φιλὶ νὰ μοῦ χαρίσῃ,
Οὔτε νὰ μὲ χαϊδέψῃ, οὔτε νὰ μ' εὐχηθῇ.
Ἀλλοίμονον εἰς ὅποιον στὸν κόσμον τοῦτον
(ζήσῃ
Ἀπ' τὴν καλὴν του μάνα χωρὶς νὰ φιληθῇ

—o—

Προχθὲς σ' ἕνα λιβάδι, παιδιὰ εὐτυχισμένα.
Ἔνα παιγνίδι ὅλα ἐπαίζανε κοινό.
Μὲ παίζετε, τοὺς εἶπα, μὲ παίζετε κ' ἐμένα;
Δὲν παίζουμε μοῦ εἶπαν, ἡμεῖς μὲ τ' ὀρφανό.

—o—

Ὦ, εἴθε σὰν λουλούδια στῆς γῆς τὸ περιβόλι,
Καθένας σας νὰ παίρνῃ δροσιὰ ἀπ' τὸν οὐρανό.
Εἴθε νὰ ἔχουν μάνα στὸν κόσμον τοῦτον ὅλοι
Κ' ἐγὼ νὰ ἦμαι μόνο γιὰ ὅλους ὀρφανό.

ΜΙΑ ΠΕΡΣΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

(MONTESQUIEU) (1)

Παρίσιοι τῇ 8 τῆς Σελήνης Σαφὰρ, 1717.
Εἰς Βενετίαν.

Μεταξὺ τῶν Γάλλων εὑρίσκω τὰς παραλόγους ὁρμὰς τοῦ συρμοῦ ἐκπληκτικάς. Ἐλησμόνησαν ἤδη πῶς ἦσαν ἐνδεδυμένοι κατὰ τὸ παρὸν θέρος· ἀγνοοῦσι ἀκόμη ἔτι πλειότερον: πῶς θέλουσι ἐνδυθῆ τὸν χειμῶνα. Εἶναι ἀ-

(1) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ὡς καὶ πλῆθος ἄλλων, μετεφράσθη ἐκ τοῦ Περσικοῦ, ὡς γνωστὸν ὑπὸ τοῦ Montesquieu, Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐδόθησαν αὐτῷ πρὸς ἀντιγραφὴν παρὰ Περσῶν συναικούντων μετ' αὐτοῦ ἐν Παρισίοις.

δύνατον νὰ πιστεύσῃ τις πόσα χρήματα ἀπαιτοῦνται εἰς ἕνα ἄνδρα διὰ νὰ ἐνδύσῃ τὴν γυναῖκα του κατὰ τὸν συρμόν. Εἰς τί θὰ μὲ ὠφέλει ἐὰν σοὶ ἔδιδα λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῶν στολισμάτων αὐτῶν. Συρμὸς νέος ἤθελε ἔλθει καὶ πρὶν ἢ λάβῃς τὴν ἐπιστολήν μου, τὸ πᾶν ἤθελε μεταβληθῆ. Ἡ γυνὴ ἡ ἀναχωροῦσα ἐκ Παρισίων ὅπως διέλθῃ ἓξ μῆνας εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐπανέρχεται τοσούτῳ *παλαιὰ* ὡς νὰ εἶχε διατρίψει ἐκεῖ τριάκοντα χρόνους. Ὁ υἱός δὲν γνωρίζει τὴν εἰκόνα τῆς μητρός του, τόσον παράδοξον τῷ φαίνεται τὸ ἔνδυμα μεθ' οὗ εἶναι ἐζωγραφισμένη, ἐκλαμβάνει αὐτὴν ὡς Ἀμερικανίδα, ἢ ὡς παράδοξον πλᾶσμα τῆς φαντασίας τοῦ ζωγράφου. Τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς ἀνεπαισθήτως ἐνίοτε ἀναβαίνουσι καὶ κἄποτε μεταβολή τις τὰ καταβιβάζῃ αἰφνιδίως. Ὑπῆρξε καιρὸς καθ' ὃν τὸ ἀπέραντον αὐτῶν ὕψος ἔθετε τῆς γυναικὸς τὸ πρόσωπον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑαυτοῦ της· ἄλλοτε πάλιν ἦσαν οἱ πόδες οἱ ἐπέχοντες αὐτὴν τὴν θέσιν· αἱ πτέρναι ἐσχημάτιζον ποδοστύλιον ὅπερ ἐκράτει αὐτοὺς εἰς τὸν ἀέρα. Τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει! Οἱ ἀρχιτέκτονες πολλάκις ὑπεχρεώθησαν νὰ ὑψώσωσι, νὰ χαμηλώτωτι καὶ νὰ πλατύνωσι τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν, ἕνεκα τῆς συχνῆς μεταβολῆς τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν κοσμημάτων, οὕτω δὲ οἱ ἀρχιτεκτονικοὶ κανόνες ὑπεδουλώθησαν εἰς τὰς ἀλόγους ὀρέξεις τοῦ συρμοῦ.

Εἰς τὸ εὐμετάβολον αὐτὸ ἔθνος ὅ,τι συμβαίνει εἰς τοὺς συρμοὺς συμβαίνει καὶ εἰς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν. Οἱ Γάλλοι κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ βασιλέως των, ἀλλάσσουν καὶ ἐνδυμασίαν καὶ ἦθη. Ὁ ἡγεμὼν ἐγχαράττει τοῦ πνεύματός του τὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν αὐλήν, ἡ αὐλὴ εἰς τὴν πόλιν, ἡ πόλις εἰς τὰς ἐπαρχίας. Τοῦ κυριάρχου ἡ ψυχὴ εἶναι ὡς *καλούπιον* δίδον εἰς ὅλας τὰς ἄλλας τὴν μορφήν.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ - ΜΟΥΡΚΙΑ,

Ὑπὸ τὸν ἄνωθι τίτλον ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις γαλλιστὶ εἷς μόνος ἀριθμὸς ἐφημερίδος εἰκονογραφημένης ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τῆς πλημμύρας παθόντων Ἱσπανῶν. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη περιέχει ἰδιόγραφα ἀποφθέγματα βασιλέων, πολιτικῶν ἀνδρῶν ϗ διακεκριμμένων συγγραφέων. Δημοσιεύομεν ἔνια τούτων, βέβαιοι ὄντες, ὅτι θέλομεν εὐαρεστήσῃ τοὺς ἡμετέρους συνδρομητάς.

« Κριτῆς μου ἡ συνείδησίς μου.,»
(Γορτζακώφ.)

« Ἐπιτέλει τὰ καθήκοντα, γαία δὲ
» μιχθήτω πυρί. »
(Βάϊγκτων.)

« Ἡ εὐεργεσία οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν ἐθνῶν, »
(Μόλτκε.)

« Ὡς ἡ Γαλλία, εἶναι καὶ ἡ Ἱσπανία
» ἀδελφὴ τῆς Ἰταλίας. Εἰς τὴν ἀτυχῆ
» λοιπὸν Μουρκίαν, ἥτις εἶναι αἷμα ἐκ
» τοῦ ἡμετέρου αἵματος, ὀφείλομεν τὴν
» ἐπίδειξιν τῆς συμπαθείας ἡμῶν. »
(Γαριβάλδης.)

« Ὁ Νῶε, ἀπέστειλεν ἐκ τῆς κιβω-
» τοῦ τὴν περιστεράν· καὶ ἀνέστρεψε
» πρὸς τὸ ἑσπέρας καὶ εἶχε φύλλον ἐ-
» λαίας, κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς.
» Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ
» θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγ-
» κῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς. »
(Λέων Πάπας.)

« Οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, προσδραμόν-
» τες εἰς βοήθειαν τῶν ἀτυχῶν θυμά-
» των, ἀπέδειξαν ὅτι τὸ ἀγαθοεργεῖν
» δὲν ἔχει ὅρια. »
(Βασιλεὺς Ἀλφόνσος.)

« Ἕκαστος φέρει ἐνέαυτῷ Προμηθέα·
δημιουργὸν, ἀντάρτην ϗ μάρτυρα.»
(Ἐλισάβετ.)

« Λυποῦμαι, εἰλικρινῶς, τοὺς ἀτυ-
» χεῖς, οἵτινες ἔπαθον ὑπὸ τῆς πλημ-
» μύρας. »
(Μωχάμετ Τεουφίκ.)

« Δὲν ὑπάρχουν πλέον Πυρρηνέα, τὸ
» εἶπε ποτὲ ἡ πολιτική, σήμερον ἡ εὐ-
» σπλαγχνία τὸ ἀποδεικνύει. »
(Μαρκήσιος Δε Μολίνς.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 23 Δεκεμβρίου π. ε. συνῳδὰ τῷ κανονισμῷ καὶ κατόπιν ἰδιαιτέρας προσκλήσεως συνῆλθον τὰ μέλη ἐν τῷ Συλλόγῳ, ἔνθα ἐδόθη λογοδοσία τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου καὶ ἀκαμάτου ἀντιπροέδρου κ. Α. Σταμέλη ἰατροῦ, ὅστις διὰ λόγου συντόμου μὲν ἀλλὰ γλαφυροτάτου, ἐποιήσατο γνωστὴν τοῖς μέλεσι τὴν θέσιν τοῦ Συλλόγου πολλὰς καὶ καλὰς ἐλπίδας ὑπὲρ τοῦ μέλοντος τοῦ Συλλόγου ἐκρράσας. Ηὐχαρίστησε τοῖς Κυρίοις οἵτινες ἐτίμησαν τὸ βῆμα τοῦ Συλλόγου διὰ τῶν ὁμιλιῶν των, ἰδιαιτέραν δὲ καὶ εὐμενεστάτην μνείαν ἐποιήσατο τῶν κ.κ. Π. Γριτζάνη, Α. Παναρέτῳ, Ἰ. Πεστελματζόγλου καὶ Ν. Σκεντεργιάννη ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν Σύλλογον ἠθικῇ καὶ ὑλικῇ αὐτῶν ὑποστηρίξει, ἧς ἄνευ, προθληματικὴ ὄντως ἤθελεν εἶσθαι σήμερον ἡ κατάστασις τοῦ Συλλόγου· μεθ' ὃ ὁ κ. ἀντιπρόεδρος προσεκάλεσε τὰ παρευρεθέντα μέλη, νὰ προθῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου συμβουλίου.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ὑπῆρξεν ἀληθῶς εἰπεῖν, λίαν εὐάρεστον.

Ἐξελέγησαν οἱ κ. κ. Γεώργιος Ἀβέρωφ, Α. Σταμέλης, Α. Πανάρετος, Ἰω. Πεστελματζόγλους, Ἐπ. Βασιλειάδης, Π. Γριτζάνης, Α. Ὀράτης, Δ. Βενετοκλῆς, Ἡλ. Παυλούσης, Ε. Παχουνδάκης, Α. Μυριανθόπουλος καὶ Μ. Συνοδινός.

Ὑπὸ τοιοῦτον Συμβούλιον, πεπείσμεθα, ὅτι ὁ Σύλλογος θἀβαδίσῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἀποστολῆς του, καὶ θὰ καταστῇ ἄξιος τῆς σπουδαιότητος μεθ' ἧς περιβάλλουσιν αὐτὸν αἱ ἀνάγκαι τῆς τε κοινωνίας ἐν ᾗ ζῶμεν καὶ τοῦ ἔθνους καθόλου.

Ο,ΤΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εἶναι νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ὑπάρχῃ πνευματικὴ τροφὴ ἐντῷ Συλλόγῳ, διότι ἄνευ ταύτης θὰ μαρανθῇ καὶ θὰ καταρρεύσῃ οἰκοδόμημα, ὅπερ ὀφείλει νὰ ἦναι τὸ σέμνωμα τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς παροικίας. Μόνη ἡ ψυχαγωγία δυνατὸν μὲν ἐπὶ τινα χρόνον νὰ καταστήσῃ τὸν Σύλλογον ζωηρότερον, οὐδέποτε ὅμως ἔσεται αὐτῷ πάροχος ζωῆς, ἀπεναντίας δὲ ὑπάρχει κίνδυνος μὴ ἀφαιρέσῃ τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ Συλλόγου καὶ ὅλως τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ μεταλλάξῃ.

Δὲν ἐννοοῦμεν τὸ παράπαν, διὰ τῶν προλεχθέντων, ὅτι τὸ ψυχαγωγικὸν τμῆμα, ὅπερ ἐσχάτως προσετέθη ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Συλλόγου, ἀποβήσεται αὐτῷ ἐπιζήμιον· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ἀναγκαιότατον εἶναι, ἀφοῦ ἀτυχῶς μόνος ὁ πνευματικὸς σκοπὸς τοῦ συλλόγου δὲν ἤρκεσεν ὅπως προκαλέσῃ τὴν φοίτησιν τῶν μελῶν.

Ὑπὲρ πάντα ἄλλον καθῆκον ἔχομεν, νὰ φροντίσωμεν ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως καὶ προαγωγῆς καταστήματος, οὗτινος ἡ ὕπαρξις ἀναντιρρήτως ἀποβαίνει πραγματικὴ ἀνάγκη ἀπανταχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν πόλει, οἵα ἡ ἡμετέρα.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν τὰ αὐτὰ ὡς ἔγγυστα ἐλέγομεν δημοσίᾳ περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς προαγωγὴν τοῦ συλλόγου, καὶ μετὰ πολλῆς τῆς βαρυθυμίας τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνομεν σήμερον, διότι μετὰ πενταετῆ ζωὴν τοῦ Συλλόγου, σήμερον ἀντὶ προτροπῶν, εὐαρεστότερον ἤθελεν εἶσθαι ἡμῖν, ἂν ἀνεγράφομεν ἐν ταῖς στήλαις τοῦ ἡμετέρου συγγράμματος εὐεργετικήν τινα πρᾶξιν τοῦ Συλλόγου.

Ἐν τούτοις αἱ ἐλπίδες ἡμῶν ὑπὲρ αἰσιωτέρου τοῦ Συλλόγου μέλλοντος, ἀναπτεροῦνται ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Νέου Συμβουλίου, παρ' οὗ δικαιούμεθα, καλῶς εἰδότες τὰ φιλοπρόοδα αὐτοῦ αἰσθήματα, νὰ ἐλπίζωμεν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου.

Θέλομεν, κατὰ καθήκον, καὶ ἐξ ἀγάπης εἰλικρινοῦς πρὸς τὸν Σύλλογον, ἀκολουθήσει κατὰ βῆμα τὴν πορείαν τοῦ Συλλόγου, εὐτυχεῖς δὲ θέλομεν λογισθῆ, ὁσάκις παρουσιασθήσεται ἡμῖν εὐκαιρία ν' ἀποδόσωμεν τὸν προσήκοντα ἔπαινον τῷ ἀξιοτίμῳ συμβουλίῳ.

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ.

Ο ΠΑΤΗΡ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ.

Ὅτε ὁ δοὺξ τοῦ Κεντ πατὴρ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ μετὰ τῆς συζύγου του ἐγκύου οὔσης, εἰς Ἀγγλίαν ὅπως ὁ ἐπίδοξος τῆς Ἀγγλίας διάδοχος γεννηθῇ κατὰ τὸν νόμον ἐν τῷ βασιλείῳ, ἐστερεῖτο τῶν ἀπαιτουμένων εἰς τὸ ταξείδιόν του χρημάτων. Ἐν τοιαύτῃ ὢν θέσει ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀρχαίου φίλου του, δόκτορος Κολλιὲρ, τὸ ἀναγκαιοῦν αὐτῷ ποσόν. Ὁ δόκτωρ Κολλιὲρ ἀκραιφνὴς τοῦ δουκὸς φίλος, ἦτο πλουσιώτατος, κατὰ συνέπειαν μετ' εὐχαριστήσεως προσέφερεν εἰς τὸν δοῦκα χιλίας λίρας.

Ὁ δοὺξ ὑπέγραψε χρεωστικὸν γραμμάτιον μὲ τὴν συμφωνίαν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἴσως ποτὲ δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, ἀλλ' ὅτι, ἤθελεν ἐπιβάλλει εἰς τὸ μέλλον νὰ γεννηθῇ τέκνον του τὸ καθῆκον, νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦτο.

Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐτηρήθη, ἐν δὲ τῶν πρώτων ἔργων τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ἅμα ἀνελθούσης ἐπὶ τὸν θρόνον, ἦτο, νὰ προσκαλέσῃ τὸν Κολλιὲρ καὶ εὐχαριστήσῃ αὐτῷ θερμῶς ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν πατέρα της ἀγαθότητί του. — Τὸ χρέος ἐπληρώθη, καὶ ἐντόκως μάλιστα μετὰ 18 ἔτη· ὁ δὲ κ. Κολλιὲρ ἐξηκολούθει, μέχρι τοῦ θανάτου του ἐπισυμβάντος τῷ 1861 λαμβάνων ἐνδείξεις εὐνοίας παρὰ τῆς Βικτωρίας.

—

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Μιχαὴλ Σόλης κάτοικος τῆς Βογότής ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τοῦ Ἁγίου Σαλβατόρου.

Ο νέος οὗτος Μαθουσάλας, ὅστις συνεπλήρωσε τὸ ἑκατοστὸν ὀγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, εἶναι γόνος Ἰνδοῦ καὶ Εὐρωπαίας. Ἡ ζωή του, ἐγένετο γνωστὴ τῷ ἰατρῷ Χεμανδὲζ, ὑπὸ ἑνὸς τῶν πρεσβυτέρων ἀποίκων τοῦ τόπου, ὅστις κατὰ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν ἐγνώριζε ἤδη τὸν Μιχαὴλ Σόλη ὡς ἑκατοντούτη. Εὑρέθη ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ 1712, ὑπογραφή του μεταξὺ ἄλλων διαφόρων προσώπων συντελεσάντων εἰς τὴν ἀνέγερσιν μοναστηρίου τινὸς τῶν Φραγκισκανῶν, ὅπερ ὑπάρχει πλησίον τοῦ ἁγίου Σεβαστιανοῦ.

Ὁ ἰατρὸς Χεμανδὲζ, ἐπισκεφθεὶς τὸν Μιχαὴλ, εὗρεν αὐτὸν ἐργαζόμενον ἐν τῷ κήπῳ του. Τὸ δέρμα του ἀπεσκληρύνθη· μακρὰ καὶ χιονόλευκος κόμη περικαλύπτει τὴν κεφαλήν του. Τὸ βλέμμα του εἶναι τόσῳ ζωηρὸν ὥστε ἐποίησε δυσάρεστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἰατρόν. Ὁ Μιχαὴλ Σόλη ἀποδίδει τὴν μεγάλην ἡλικίαν του εἰς τὸν τακτικὸν τρόπον τοῦ ζῆν.

« Δὲν τρώγω, λέγει ὁ Μιχαὴλ, ἢ ἅπαξ μόνον τῆς ἡμέρας· ἀλλ' ἐκλέγω τροφὴν δυνατὴν καὶ θρεπτικήν· τὸ γεῦμα μου διαρκεῖ ἡμισείαν ὥραν. Νηστεύω τὴν πρώτην καὶ τὴν 15ην· ἑκάστου μηνὸς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, πίνω ὅσον δύναμαι περισσότερον ὕδωρ. Ἀφίνω πάντοτε νὰ κρυώσῃ τὸ φαγητόν μου πρὶν τὸ ἐγγίσω. Εἰς τὴν δίαιταν ταύτην, ἀποδίδω τὴν μακροβιότητά μου.

—

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΙΠΠΩΝ ὅλου τοῦ κόσμου ἀνέρχεται εἰς 58 ἑκατομμύρια, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς Κίνας καὶ Ἰαπωνίας.

Ἡ Γαλλία	ἔχει	3,300,000
Ἡ Ρωσσία	»	21,570,000
Ἡ Γερμανία	»	3,352,000
Ἡ Αὐστρία	»	1,367,000
Ἡ Οὐγγαρία	»	2,179,000
Ἡ Μεγ. Βρεττανεία	»	2,255.000
Ἡ Τουρκία	»	1,100,000
Αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι	»	9,504,000
Ὁ Καναδᾶς	»	2,624,000

Διηγοῦνται, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, ἕνεκεν πολιτικῶν ἢ οἰκονομικῶν λόγων, ἠγόρασε παρὰ τῆς Ἀμερικανικῆς 2,000 φοράδας ἀντὶ πέντε φράγκων ἑκάστην· αἱ φοράδες αὗται οὖσαι καθ' ὑπερβολὴν ἄγριαι, ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ λίαν περιέργου τρόπου. Διὰ σφόγγου ἐμβεβρεγμένου εἰς χλωροφόρμιον ἕφερον τὸ ζῶον εἰς κατάστασιν ἀναισθησίας ἱκανῆς ὅπως ἐμποδίσῃ τὰς βιαίας κινήσεις του, ἐτιτρεπούσης ὅμως αὐτῷ νὰ ἵσταται ὄρθιον καὶ νὰ κινῆται.

Ἡ ἐπιβίβασις κατωρθώθη ταχέως καὶ ἄνευ δυσκολίας.

—

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ Ὁ κ. Mouchez διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ὀργανώσῃ Ἀστρονομικὸν μουσεῖον, ὅπερ θὰ ἐγκλείῃ συλλογὴν ἀντικειμένων καὶ εἰκόνων σχετικῶν εἰς τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀστέρων καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ.

Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα θὰ τεθῶσιν εἰς τὰς δύω αἰθούσας, νῦν κενὰς, τῆς πρώτης ὀροφῆς τοῦ Ἀστεροσκοπείου.

Ἡ συλλογὴ αὕτη θὰ περιέχῃ;

1. Τὰς εἰκόνας τῶν ἀστρονόμων καὶ τῶν σοφῶν, οἵτινες ἐλάμπρυνον καὶ ἐτίμησαν τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων.

2. Συλλογὴν παρασήμων σχετικῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀστρονομίας καὶ τοῦ ἀστεροσκοπείου.

3. Συλλογὴν σχεδίων, εἰκονογραφιῶν καὶ φωτογραφιῶν παριστωσῶν τὰ οὐράνια σώματα καὶ τὰ ἀστρονομικὰ φαινόμενα, τοιαῦτα οἷα φαίνονται διὰ τῶν καλλιτέρων ὀργάνων καὶ τοιαῦτα, οἷα ἐθεάθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχάς.

4. Ἐπὶ τέλους συλλογὴν ὀργάνων χρησιμευσάντων εἰς ἀστρονομικὰς ἐρεύνας καὶ ἀνακαλύψεις μετὰ σημειώσεως τοῦ ὀνόματος τῶν σοφῶν ἐφευρετῶν καὶ τῶν ἔργων εἰς ἃ τὰ ἐν λόγῳ ὄργανα ἐχρησίμευσαν. Ἡ πρώτη ἀναρτηθησομένη εἰκὼν ἔσεται ἡ τοῦ Δουδοβίκου δεκάτου τετάρτου ἱδρυτοῦ τοῦ ἀστεροσκοπείου.

—

ΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ. Ἡ τελευταία καὶ ἀκριβεστέρα στατιστικὴ, ἥτις ἐδημοσιεύθη μέχρι τοῦδε, ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν σιδηροδρόμων εἶναι ἡ ἀκόλουθος.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1875 τὸ μῆκος πάντων τῶν σιδηροδρόμων τῆς ὑφηλίου ἀνήρχετο:

Ἐν Εὐρώπῃ	εἰς	χιλιόμμετρα	143,039
» Ἀμερικῇ	»	»	133,552
» Ἀσίᾳ	»	»	12,302
ἐν Αὐστραλίᾳ	»	»	3,079
» Ἀφρικῇ	»	»	2,432
Ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς χιλιόμετρα			294,404

Ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουσι χιλιόμ. 119,352

Ἡ Ἀγγλία	»	26,870
Ἡ Ρωσσία	»	18,488
Ἡ Αὐστρία	»	17,363
Ἡ Ἰταλία	»	7,704
Ἡ Ἱσπανία	»	5,796
Ἡ Σουηδία	»	4,138
Τὸ Βέλγιον	»	3,617
Ἡ Ἑλβετία	»	2,066
Ἡ Τουρκία	»	1,537
Ἡ Νορβηγία	»	555
Ἡ Γερμανία	»	27,890
Ἡ Γαλλία	»	21,587

Καὶ ἡ Ἑλλὰς μόνον *Δώδεκα* ! ! !

Εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ὡς π. χ.

Ἐν ταῖς Ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις	εἰς	10,443
Ἐν Καναδᾷ	»	6,719
Ἐν Περοῦ	»	1,549
Ἐν Αἰγύπτῳ	»	1,528
Ἐν Βρασιλίᾳ	»	1,338

Κατὰ τὸ 1860, ὑπῆρχον ἐν ὅλῃ τῇ ὑφηλίῳ 106,886 χιλιόμετρα, ἅτινα ἔκτοτε ηὐξάνοντο κατ' ἔτος κατὰ 1,800 χιλιόμετρα καὶ μάλιστα κατὰ 2,500 διαρκούσης τῆς περιόδου τοῦ 1871—1873.

Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ἐξοδευθὲν εἰς κατασκευὴν ὅλων τῶν σιδηροδρόμων τοῦ κόσμου ἀνέρχεται, εἰς ἑκατομμύρια μάρκων 65 χιλιάδας καὶ 154.

Κατὰ τὸ 1875, διέτρεχον τοὺς σιδηροδρόμους τῆς Εὐρώπης 42,000 ἀτμάμαξαι 90,000 ἅμαξαι ἐπιβατῶν, καὶ ἐν ἑκατομμύριον ἅμαξαι ἐμπορευμάτων.

—

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΠΑΧΟΥΣ.— Ὁ Γεώργιος δεύτερος, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἐπισκεπτόμενος τὰς ἐπαρχίας του, εὗρεν ἄνθρωπον, ὅστις ἐζύγιζε 583 λίτρας· ἡ περιφέρεια τοῦ σώματός του ἦτο 8 ποδῶν ἀγγλικῶν, εἶχε δὲ ὕψος 6 ποδῶν καὶ τεσσάρων δακτύλων. Ἔτρωγε καθ' ἑκάστην 18 λίτρας βοείου κρέατος, ἀπέθανε δὲ εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν ἀφεὶς 7 τέκνα:

Τὴν 10 Νοεμβρίου 1750, ἀπέθανε ἄγγλος τις 29 ἐτῶν ὀνομαζόμενος Ἐδουάρδος Brimht ἐζύγιζεν 609 λίτρας. Τὸ πάχος αὐτοῦ ἦτο τοσοῦτον, ὥστε ἠδύνατο νὰ συμπεριλάβῃ ἐντὸς τοῦ ἐνδύματός του 7 ἀνθρώπους μετρίου μεγέθους.

Ἕτερον παράδειγμα ἀναφέρει ἡ Gazette Aglaise, οὗτινος ἰδοὺ ἡ περίληψις. Ὁ κύριος Sponer ἀπέθανε τῇ 24 Ἰουνίου 1775 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ warmick, ἐθεωρεῖτο δὲ ὁ παχύτερος τῆς Ἀγγλίας καθὸ πέντε ἑβδομάδας πρὸ τοῦ θανάτου του ἐζύγιζεν 649 λίτρας· ἦτο 57 ἐτῶν καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ περιπατήσῃ· περιήρχετο τὴν πόλιν ἐφ' ἁμαξίου συρομένου ὑπὸ εὐρώστου ἵππου. Μετὰ τὸν θάνατόν του, μετρήσαντες αὐτὸν, εὗρον ὅτι τὸ πλάτος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον ὤμον ἦτο 4 ποδῶν καὶ 3 δακτύ-

λων. Δέκα καὶ τρεῖς ἄνθρωποι ἐχρειάσθησαν ὅπως μεταφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Ἐν τούτοις τὸ πάχος του, ἔσωσε ἡμέραν τινὰ τὴν ζωήν του· εὑρισκόμενος εἰς πανήγυρίν τινα ἤρισεν μεθ' Ἑβραίου τινος, ὅστις σύρας τὸ ἐγχειρίδιόν του ἐνέπηξεν αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ λεπὶς οὐχὶ μόνον δὲν ἤγγισε τὰ ἐντόσθιά του ἀλλ' οὐδὲ τὸ πάχος ἠδυνήθη νὰ διαπεράσῃ.

—

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙΣ.—Ἐν τῇ τῶν διαμαρτυρουμένων ἐκκλησίᾳ, ἐν Mansfield, ἐτέθη εἰς χρῆσιν τὸ τηλέφωνον. Τὰ σύρματα φθάνουσιν εἰς τὰ οἰκήματα διαφόρων ἡλικιωμένων καὶ ἀναπήρων ἀνθρώπων.

Ἡ ἐλαχίστη προφερομένη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λέξις ἀκριβέστατα μεταδίδεται μέχρι τῶν κλινῶν τῶν ἀσθενῶν. Αἱ πρῶται λέξεις τοῦ ἱερέως ἐγκαινιάσαντος τὸ τηλέφωνον ὑπῆρξαν αἱ ἑξῆς εὑρισκόμεναι εἰς τὸ Δευτερονόμιον 13. «Ὁ λόγος παρὰ σοί ἐστιν. Ὁποία ἀπρόοπτος καὶ θαυμασία ἐφαρμογὴ τῆς Βίβλου!

—

ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ ΖΩΩΝ.— Ἐν τοῖς προαστείοις τῶν Παρισίων, πλησίον τῆς Γουέσσης ὑπάρχει ἄσυλον ζώων. Ἐν αὐτῷ ἡσυχάζουσι μία ἀγελὰς ἐτῶν 36, μία ἡμίονος ἐτῶν 72, εἷς χοῖρος ἐτῶν 25, μία Αἴς 17 ἐτῶν, μία Χὴν 37 ἐτῶν, μία καρδερίνα 20 ἐτῶν.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ ἔνθα ὁ Γαλιλαῖος ἠναγκάσθη ν' ἀναιρέσῃ τὰς θαυμασίας αὐτοῦ ἀστρονομικὰς ἀνακαλύψεις, ἀνεγείρεται ἤδη λαμπρὸς ἀνδριὰς, ὑφ' ὃν θὰ τεθῇ καὶ τὸ ὡραῖον μαρμάρινον μνῆμα ὅπερ ἐγκλείει τὰ σεβαστὰ λείψανά του.

— Ὁ καθηγητὴς Γκρέϋ ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁ ἐφευρετὴς τοῦ τηλεφώνου, θέλει δὲ λαμβάνει 20 ο/ο ἐπὶ τῶν κερδῶν ἐκ τῶν ἐν Ἀμερικῇ πωλουμένων τηλεφώνων.

— Ὁ γνωστὸς ἀμερικανὸς μηχανικὸς Ἔδισων προσεκλήθη ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὑπὸ τῆς σιδηροδρομικῆς ἑταιρίας ὅπως ἐφεύρῃ μέσον δι' οὗ νὰ ἐκλείψῃ ὁλοτελῶς ὁ ἐκ τῶν ἁμαξῶν προξενούμενος κρότος. Εἰσέτι ὁ Ἔδισων δὲν ἀπήντησε. Λέγεται ὅμως, ὅτι γυνή τις ἐφεῦρε τὸ κατάλληλον μέσον καὶ ἔλαβεν ἀμοιβὴν χιλίων λιρῶν.

— Ὁ ἰατρὸς Γουίλλιαμ Πάρκερ τῆς Νέας Ὑόρκης δι' ἐγχείρισίν τινα σπουδαίαν γενομένην εἰς τινα νεανίαν ἑκατομμυριοῦχον, ἔλαβε ὡς ἀμοιβὴν 150,000 τάλληρα.

— Ἐν Ἰρλανδίᾳ κατὰ τὸν τελευταῖον χειμῶνα ἕνδεκα ἄνθρωποι ἀπέθανον εἰς ἡλικίαν 100 ἐτῶν μέχρι 106. Ὡς γνωστὸν ὁ Ἰρλανδὸς τρώγει τόσον κρέας εἰς μίαν ἑβδομάδα, ὅσον δὲν ἀρκεῖ εἰς τὸν Ἄγγλον διὰ μίαν ἡμέραν.

— Μεγάλης ἀξίας ἀνθρακωρυχεῖα ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως ἐν Βασιγκτὼν τῆς Ἀμερικῆς.

— Ἡ κυβέρνησις τοῦ Πεκίνου, λέγεται ὅτι θὰ τιμωρῇ πάντα πωλητὴν ἀφιονίου μὲ θάνατον.

— Μέγα ἀστεροσκοπεῖον πρόκειται νὰ ἀνεγερθῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Αἴτνης, τὸ ὕψος του ἔσεται 9,652 πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

— Μεγάλα χρυσορυχεῖα ἀνεκαλύφθησαν ἐν Παταγωνίᾳ.

— Νέος κώδων κατεσκευάσθη διά τινα μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς Μόσχας βάρους 26 τόνων.

— Τὸ πτῶμα τοῦ βασιλέως τῶν ἐμπόρων Στούαρτ ὅπερ εἶχε κλαπῆ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὑπὸ τῶν τυμβωρύχων, ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ Χίλτων εἰς ὃν ἐδόθη ἀμοιβὴ πεντήκοντα χιλιάδων λιρῶν.

— Ἡ πρώτη ρωσσικὴ ἐφημερὶς ἐδημοσιεύθη τῷ 1703. Ὁ μέγας Πέτρος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σύνταξιν καὶ διώρθου μάλιστα τὰ τυπογραφικὰ λάθη.

— Ὁ συγγραφεὺς Ὄλιβερ Γουένδελ μίαν καὶ μόνην γραφίδα μετεχειρίσθη συγγράφων τὰ φιλολογικά του ἔργα ἀπὸ τοῦ 1857 — 1878.

— Τὸ βαθύτερον Ἀρτησιανὸν φρέαρ, γίνεται ἐν Οὐγγαρίᾳ, ἵνα τὰ δημόσια λουτρὰ προμηθεύονται θερμὸν ὕδωρ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

—

Περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας ἀνθρώπων κατ' ἔτος, ἀποθνήσκουσιν ἕνεκα καταχρήσεως οἰνοπνευμάτων ἐν Ἀμερικῇ. Τοσοῦτοι περίπου ἀποθνήσκουσι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅθεν εἰς τὰ δύο ταῦτα κράτη ἀποθνήσκει εἷς μέθυσος κατὰ 2 1/2 δευτερόλεπτα.

Οἱ τάφοι τῶν θυμάτων τῆς πολυποσίας, ὄντες δώδεκα ποδῶν πλάτους ἕκαστος, δύνανται εἰς 50 ἔτη νὰ καλύψωσι πόλιν ὁλόκληρον. Τὰ νεκρικὰ αὐτῶν φορεῖα τιθέμενα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, ἤθελον σχηματίσει γραμμὴν φέρουσαν ἀπὸ τοῦ Κερατείου ἀκρωτηρίου εἰς τὸν βόρειον Πόλον. Ὁ μέγας οὗτος στρατὸς τῶν νεκρῶν μεθύσων, μὲ ἓν φέρετρον καὶ μίαν ἅμαξαν διὰ τοὺς νεκροπομποὺς δι' ἕκαστον αὐτῶν, θὰ ἐδαπάνα 2 1/2 ἔτη ὅπως διέλθῃ δεδομένον τι σημεῖον.

— Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, ἐξοδεύονται κατ' ἔτος 596,000,000 λ. διὰ ποτὰ καὶ 354,000,000 διὰ σιγάρα καὶ καπνόν.

— Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐξορίσθησαν ἐκ Ρωσσίας εἰς Σιβηρίαν 500,000 ἄτομα.

— Ἐν Ἀμερικῇ ἡ κατανάλωσις τοῦ ζύθου κατὰ τὸ 1879 ἀνῆλθεν εἰς 10,000,000 βαρέλια

— Τὸ μεγαλήτερον βιβλιοπωλεῖον τοῦ κόσμου εἶναι τὸ ἐθνικὸν βιβλιοπωλεῖον τῶν Παρισίων. Κατὰ δεύτερον λόγον εἶναι τὸ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις βιβλιοπωλεῖον τοῦ Συλλόγου περιέχων 270,000 τόμους. Μετὰ τοῦτο εἶναι τὸ ἐν Βοστώνει περιέχον 260,000 τόμους.

— Καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἀποστέλλονται κατ' ἔτος 3,000,000,000 ἐπιστολαί.

— Σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἰταλίας δὲν γνωρίζει οὔτε ἀνάγνωσιν οὔτε γραφήν.

— Εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐπικρατείας τοῦ Μισσισιπῆ ὑπάρχουσι 300,796 μαθηταί.

— Ἐν ὅλῃ τῇ Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουσι 22,600 ἰατροί. Κατ' ἔτος προστίθενται 1,000 νέοι.

— Τετρακόσια ἑνενήκοντα τέσσαρα ἄτομα ηὐτοκτόνησαν κατὰ τὰ δύο τελευταία ἔτη ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ

— Ἐν τοῖς ταχυδρομίοις τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουσι 4,000 γυναῖκες ὑπάλληλοι.

— Τριάκοντα χιλιάδες τηλέφωνα ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

— Ἡ ἐτησία θνησιμότης ἐφ' ὅλης τῆς γῆς ἀνέρχεται εἰς 33,333,333 ἀνθρώπους ἤτοι 62 κατὰ λεπτόν.

— Ἐν ταῖς Ἡνωμ. Πολ. ὑπάρχουσι 580 γυναῖκες μετερχόμεναι τὸν ἰατρόν, 330, τὸν ὀδοντοϊατρὸν καὶ 5 τὸν δικηγόρον.

— Πρὸ 90 ἐτῶν ὑπῆρχον μόνον 70 ταχυδρομεῖα ἐν Ἀμερικῇ, νῦν ὑπάρχουσι 40,876·

— Ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ ζῶσιν 102,831 ἄνθρωποι ὑπερβάντες τὸ ἐννενηκοστὸν τῆς ἡλικίας των ἔτος, ἐκ τῶν ὁποίων 62,303 εἰσὶ γυναῖκες. Ἐν Ἰταλίᾳ, Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ ζῶσι 2,012 ἄνθρωποι ὑπερβάντες τὸ ἑκατοστόν.

—Οἱ προϋπολογισμοὶ ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν κατὰ τὸ 1879 ἀνέρχονται εἰς 11, 657,000,000 γερμανικὰς μάρκας.

Τὰ ἀργυρᾶ ταῦτα νομίσματα, κατά τινα Γερμανὸν, τιθέμενα ἐπ' ἄλληλα θὰ ἀπετέλουν στήλην τέσσαρες χιλιάδες φοραῖς ὑψηλοτέρα τῶν Ἄλπεων.

— Ἡ ἰνδικὴ χερσόνησος ἔχει ἔκτασιν 3,765,315 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, κατοικεῖται δὲ ὑπὸ 241,877315 ψυχῶν, ἐξ ὧν 191,096,603 ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις, 50,104,340 εἰς τὰ ὑποτελῆ κράτη, 407 712 εἰς τὰς πορτογαλλικὰς ἀποικίας 271,450 εἰς τὰς γαλλικάς.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Ὁ διάσημος ἰατρὸς Abernethy, δίδει τὴν ἑξῆς συνταγὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν σικυῶν (ἀγγουρίων) «Καθάρισον τὸ ἀγκούριον, κόψε το εἰς λεπτὰ τεμάχια, ἐπίθεσον πέπερι καὶ ὄξος, ἔπειτα ρίψε το ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον». Ἡ αὐστηρὰ τήρησις τῆς συνταγῆς ταύτης, θὰ προλάβῃ τὰς ἀσθενείας τῶν ἐντέρων, πρὸ πάντων κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Μία ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων· Ἰουλίου Βέρν, οἱ ἐκβιασταὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ, — Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας,—Ἱστορία τῶν φυλακῶν τῆς Γαλλίας.—Αἱ ἐκ τῆς φύσεως τέρψεις.— Ἡ βασιλόπαις Ζουλοῦ, — Ἱστορία μιᾶς ψυχῆς κατὰ τὸν C, Flamarion, — Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ἐν Ρώμῃ, — Περιήγησις Γάλλου φυσιολόγου εἰς Σινικήν. Ὁ Ἱπποκράτης,— Πῶς ἐγνώρισα τὸν γυναικάδελφόν μου,— Ποίησις, Τὸ ὀρφανὸ Ἀχ, Παράσχου,— Μία Περσικὴ ἐπιστολή,— Παρίσιοι Μουρκία· — Ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου.— Μυρία ὅσα.— Στατιστικαί.— Μία συμβουλὴ κατὰ μῆνα.